

Davki ali službe?

8 Kdaj bo minister za finance uresničil reformo, ki bo prinesla več delovnih mest v podjetjih?

- 14 **Vrh podjetij v tuji lasti**
Deklaracija: kako do več tujih vlaganj
- 18 **Sumi oškodovanj v bankah: 783 milijonov €**
Intervju z direktorjem NPU Darkom Majheničem
- 27 **Nevarna razmerja v svetu**
Tveganja v razvitih državah in v državah v razvoju

Z NAPREDNO TEHNOLOGIJO DO IZJEMNIH USPEHOV.

**POSLOVNI NAJEM BMW SERIJE 5
OD 862 EUR/MESEC* BREZ POLOGA.**

Spoznajte svet užitkov BMW s širokim naborom ekskluzivnih storitev. Poslovne storitve BMW zajemajo vse od zavarovanja in registracije do strokovnega svetovanja in financiranja po meri. Za še več zadovoljstva vam vaše novo vozilo BMW prinaša vključen paket servisnih storitev Service Inclusive, ki jih lahko pri pooblaščenih servisih BMW koristite do 5 let ali do 100.000 prevoženih kilometrov od nakupa.

BMW serije 5

www.bmw.si

Užitek v vožnji

**BMW EFFICIENT DYNAMICS.
MANJ EMISIJ. VEČ UŽITKA V VOŽNJI.**

**THE NEXT
100 YEARS**

Kombinirana poraba goriva za vozila BMW serije 5 Limuzina: od 4,1 do 9,9 l/100 km. Emisije CO₂: od 109 do 231 g/km. Emisijska stopnja: Euro6. Emisije NOx: od 0,0096 do 0,0716 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. * Ponudba velja v primeru financiranja preko BMW Financial Services in velja 18 mesecev. Število kilometrov je omejeno na 25.000 km v 18 mesecih. Ekskluzivni zastopnik BMW Financial Services v Sloveniji je družba Summit Leasing Slovenija d.o.o., ki si pridržuje pravico, da glede na bitenost stranke, spremeni pogoje financiranja. Veljavnost paketa Service inclusive je določena s tistim izmed kriterijev, ki je dosežen prej.
The next 100 years: Naslednjih 100 let.

KREDITI ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA s 4 do 6-letnim moratorijem na odplačilo glavnice

- **NIZKE obrestne mere:**
    - **6 m Euribor + pribitek od 2,07% letno**
    - nižje od tržnih obrestnih mer (kreditni imajo zato status državne pomoči)
    - **možnost znižanja obrestne mere** v času trajanja kredita, v primeru izboljšanja bonitete ali kakovosti zavarovanj
  - **DOLGE ročnosti kreditov: od 8 - 12 let**
  - **DOLG moratorij: od 4 - 6 let** (polovica ročnosti kredita)
  - **NIZKA raven zahtevanega zavarovanja**
  - **BREZ STROŠKOV** odobritve in vodenja
  - **Zneski kreditov: od 100 tisoč do 5 mio EUR**
- NAMENI**
- Financiranje **obratnega kapitala**
  - Financiranje **investicij**

KREDITI ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA

- **NIZKE obrestne mere:**
    - **6 m Euribor + pribitek od 1,3% letno**
    - nižje od tržnih obrestnih mer (kreditni imajo zato status državne pomoči)
  - **Ročnosti kreditov: od 2 - 9 let**
  - **Zneski kreditov: od 30 tisoč do 10 mio EUR**
  - **BREZ STROŠKOV** odobritve in vodenja
- NAMENI**
- Financiranje **obratnega kapitala**
  - Financiranje **investicij** ali **zaposlovanja**
  - Financiranje **raziskav, razvoja in inovacij**

Velja za vse programe neposrednega financiranja malih in srednje velikih podjetij:

KAKO DO FINANCIRANJA

Oddaja vloge izključno na spletni strani SID banke: <https://vloge.sid.si>.

POGOJI

- Podjetje ima status MSP
- Podjetje posluje najmanj 2 polni poslovni leti
- Podjetje ima povprečno število zaposlenih najmanj 2

Navodila, obrazci in drugi pogoji so objavljeni na spletni strani:

<http://www.sid.si/Financiranje/Financiranje-prek-SID-banke/Kredit-iz-Posojilnega-sklada-za-mala-in-srednje-velika-podjetja-MSP>

Za dodatne informacije smo vam na voljo:

tel. št. **01 2007 480**; e-naslov: mzp@sid.si

Izdajatelj:

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, Ljubljana

Odgovorni urednik:

Goran Novković

Izvršna urednica:

Barbara Perko

Oblikovanje:

Samo Grčman

Uredniški odbor:

Grit Ackermann
Marko Djinović
Ariana Grobelnik
Bojan Ivanc
Tomaž Kordiš
Janja Leban
Ante Milevoj
Tajda Pelicon
Petra Prebil Bašin
Igor Zorko

Uredništvo:

Dimičeva 13, Ljubljana
1504 Ljubljana
01 5898 000
glas.gospodarstva@gzs.si

Trženje oglasnega prostora:

Dašis, d.o.o.
gg.trzenje@gzs.si
01 5130 824

Tisk:

Present, d. o. o.

Datuma natisa:

31. 3. 2016

Distribucija:

Pošta Slovenije

Medij Glas gospodarstva izdajatelja
Gospodarske zbornice Slovenije, s sedežem
v Ljubljani, Dimičeva 13, je vpisan v
razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za
izobraževanje, znanost, kulturo in šport,
pod zaporedno številko 516.

ISSN 13183672

Revija je natisnjena na papirju
papirnice GORIČANE – Sora Matt +, 150g
in Sora Matt 1.1., 80g.
Papirnica GORIČANE ima vzpostavljen
certificiran sistem ISO 14001 in FSC® ter
PEFCTM sistem zagotavljanja trajnega
gospodarjenja z gozdovi.

Pri tiskanju smo uporabili okolju prijazne
barve na rastlinski osnovi.

16 330 milijonov evrov za mala in srednja podjetja

Konferenca MSP

7 Uvodnik

Davčna reforma

8 5 ukrepov za razbremenitev stroškov dela

Manifest industrijske politike

12 Najslabše: vlada ni usklajena pri davčni politiki

Tuje neposredne investicije

14 Vrh podjetij v tuji lasti

Konferenca MSP

16 330 milijonov evrov za mala in srednja podjetja

Intervju

18 Sumi oškodovanj v bankah: 783 milijonov evrov

48. podelitev nagrad GZS

20 Solzne oči nagrajencev

Avstrija

43 Severni sosedje napake kaznujejo strogo

Komunalna podjetja

46 Priložnosti za rast iščejo v gradbeništvu

49 50 največjih komunalnih podjetij v Sloveniji

51 Ni dovolj, da odpadke predamo Kitajcem

Sejmi

58 Abeceda za uspešen nastop na sejmu

Prodaja in marketing

62 Prednosti sodelovanja s trgovskim agentom

Nova pravila: Onesnaževanje

65 Drago poročilo za podjetja

Evropski razpisi

66 Ocenjevanje projektov – loterija ali pošten sistem?

Prevajanje

67 Kaj morate paziti pri naročanju prevajalskih storitev

12

Manifest

20

Nagrade GZS

32

Brexit

46

Komunala

plus

analize, napovedi in nasveti

27 Nevarna razmerja v svetu

Trendi

28 Ohlajanje svetovnega gospodarstva spreminja pravila igre

Nafta

30 Usoda cen v rokah Savdijcev

Jeklo

31 Z nižnimi izdelki na jeklarski trg

Velika Britanija

32 Avtogol Brexit: stresel bi Britanijo in EU

Nemčija

33 Kolikšno rast prinašajo Nemcem begunci?

34 Nemške denarnice se počasi spet odpirajo

Italija

35 Večja poraba dober obet za slovenski izvoz

Hrvaška

36 Razpisi priložnost za slovenska podjetja

Poljska

37 Vabljava lokacija za proizvodnjo

Rusija

38 Prednost: proizvodno podjetje s sedežem v Rusiji

Brazilija

39 200 milijonski trg s potencialom za rast

Indija

40 Indija z višjo rastjo kot Kitajska

V Termah Maribor
ponujamo naravno okolje
za poslovna srečanja

Kongresni center Habakuk
Seminarske sobe Bellevue
Poslovni klub Piramida

02 23 44 333 | booking@termemb.si
www.termemb.si

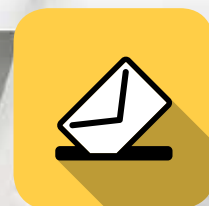
DIGITALNI **PoštAR** – NA DELU 24/7!

Oddajte pošto preko spleta le z nekaj kliki.

HITREJE. CENEJE. ZANESLJIVO.

Izkoristite 15 dnevni
brezplačni preizkus na
www.postar.eu

PoštAR

Bipolarna Slovenija

Letošnji nagrajenci GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke potrjujejo, da smo na slovensko gospodarstvo lahko ponosni. Vodijo podjetja, ki že vrsto leto poslujejo odlično, so inovativna in odgovorno povezana s svojim okoljem.

Ko smo pred novim letom s sodelavci analizirali njihove rezultate, smo »naleteli« na vsaj za mene izjemno presenetljivo informacijo. Podjetja v Sloveniji, ki večji del svojih prihodkov realizirajo na tujih trgih, še nikoli niso poslovala tako dobro. Imamo prek 2.000 podjetij, ki dosegajo letno dodano vrednost prek 90.000 evrov. Ustvarijo prek poldruge milijarde čistega dobička, več kot dve milijardi in pol neto denarnega toka, so minimalno zadolžena in z nadpovprečnimi plačami. Skratka, imamo še vrsto odličnih podjetij, potencialnih prejemnikov naših nagrad. No, nekateri med njimi so jo že dobili.

Ko smo analizirali naprej, smo ugotovili, da večina slovenskega gospodarstva še nikoli ni poslovala tako dobro. Resda še vedno ustvarimo za nekaj odstotkov nižji BDP kot leta 2008, ko je bil najvišji v zgodovini Slovenije, vendar pa smo ga takrat ustvarili z večjo skupino podjetij, z bistveno več zunanjimi, dolžniškimi viri financiranja.

Če gradbena, trgovska, logistična, finančna in druga podjetja, ki so po letu 2008 propadla, odštejemo od ustvarjenega BDP leta 2008, ugotovimo, da so preživela podjetja ustvarila bistveno več. Več dodane vrednosti, več izvoza, več plačanih davkov ... In to v pogojih, ki so bili dokazano najbolj krvavi za poslovanje po letih 1992 in 1993. Z nezmožnostjo dostopa do bančnih virov, z napačno ekonomsko politiko, z naraščajočo javno porabo in razbohoteno birokracijo, ki je »uspešno« (?) odganjala vse potencialne investitorje iz tujine. Šele v zadnjih dveh letih so se razmere umirile, čeprav še vedno ne omogočajo konkurenčnih pogojev za poslovanje. Konkurenca je v tem primeru vsaj Višegrajska skupina.

Večina slovenskega gospodarstva še nikoli ni poslovala tako dobro; in to v najbolj krvavih pogojih za poslovanje po letih 1992 in 1993.

Samo Hribar Milič
Generalni direktor GZS

Odgovor slovenskega okolja na razmere pa je prav bipolaren. Na eni strani Vlada, ki dobre rezultate gospodarstva pripisuje svojemu delovanju, česar sicer nihče ne zna dokazati, pripravlja Nacionalne reformne programe in strategije, v katerih bi zamenjali konkretne spremembe, nosilce zanje in roke. Še več, s popuščanjem javnemu sektorju, ki s svojo močno sindikaliziranoostjo ne kroji le plačne politike, temveč tudi organiziranost javnega sektorja samega, odstopa od ciljev, ki si jih je sama zadala in ki jih je ob tem obljubila tudi bruseljskemu aparatu. S tem poslabšuje konkurenčnost poslovanja in onemogoča pametnejše upravljanje javnih financ, ki jih je prek 90 odstotkov že vnaprej razdeljenih. Dobre gospodarske rezultate pa uporablja kot alibi za odstopanje od sprememb in reform oziroma njihovo prelaganje v prihodnost. Ko ne bo več vladala.

Na drugi strani imamo po anketah javnega mnenja v Sloveniji naraščajočo zaskrbljenost glede prihodnosti in nizek ugled gospodarstva. Oboje razumem predvsem kot nezaupanje v državne institucije, da vzpostavijo red, da zagotovijo pogoje, v katerih bomo lahko razvijali svoje ambicije. Ugled gospodarstvenikov bo ostal na nizki stopnji, vse dokler se ne bosta krivda in odgovornost individualizirali, pripeljali konkretne osebe pred roko pravice. Le tako bomo ustvarili zaupanje in podporo za spremembe in reforme, ki bodo odpihnile pesimizem in strah pred spremembami in prihodnostjo.

Ker, če povzamem sporočilo letošnjih nagrajencev GZS, uspehe dosegajo, ker verjamejo vase in v svoje sodelavce in ker se zavedajo, da morajo kar naprej iskati nove rešitve. Zavedajo se svojega položaja, odgovornosti in tudi izzivov. In v tem je formula njihovega uspeha.

Se država Slovenija tudi lahko pohvali s formulo uspeha in rezultati? gg

Foto: Barbara Reya

5 ukrepov za razbremenitev stroškov dela

Kako do manjše obdavčitve dela brez poglobljanja proračunske luknje? Predstavljamo predlog GZS in ZDSS.

Andreja Lončar

Foto: Depositphotos

Medtem ko je dohodek v višini 250 odstotkov povprečne plače v Sloveniji obdavčen 51-odstotno, se v drugih primerljivih državah giblje okoli 45 odstotkov, so izračunali na ministrstvu za finance, ki ga vodi dr. Dušan Mramor.

Evroskupina je v marcu Slovenijo degradirala iz skupine držav, ki so pretežno skladne z evropskimi proračunskimi pravili, v skupino držav, kjer obstaja tveganje neskladnosti s pravili. Meni namreč, da bo Slovenija letos le stežka dosegla znižanje proračunskega primanjkljaja za 0,6 odstotka BDP (trenutni proračun predvideva znižanje za zgolj 0,1 odstotka BDP).

A kljub opozorilom iz Bruslja je politične volje za zmanjšanje proračunske porabe malo. Tako se ministrstvo za javno upravo s sindikati javnega sektorja pogaja o zvišanju mase plač.

Minister za finance Dušan Mramor pa obenem zavrača znižanje davčnega bremena, češ da ga javnofinančna konsolidacija ne dopušča, in pristaja le na davčno prestrukturiranje. Priznava, da so problem predvsem stroški dela, predvsem pri višjih plačah. Medtem ko je dohodek v višini 250 odstotkov povprečne plače v Sloveniji obdavčen 51-odstotno, se v drugih primerljivih državah giblje okoli 45 odstotkov, so izračunali na ministrstvu.

Gospodarska zbornica Slovenije s takšnim stališčem ni zadovoljna. Zlasti zato, ker ni politične volje za nižjo javno porabo, ki bi omogočila več manevrskega prostora za davčno reformo.

Razbremenitev in viri zanj

Upoštevač podatke ministrstva je GZS skupaj s strokovno skupino za davčno reformo in Zbornico davčnih svetovalcev Slovenije (ZDSS) pripravila predlog ukrepov, kako bi na eni strani razbremenili delo, na drugi pa predlog navaja tudi možne vire financiranja, da

spremembe ne bi negativno vplivale na javnofinančni primanjkljaj.

1. Razvojna kapica: omejitev plačevanja prispevkov za socialno varnost pri dvakratniku davčne osnove za povprečno bruto plačo (torej pri okrog tri tisoč evrih).

Razvojna kapica je nujna, a jo bo politika težko podprla, menita Štefan Pavlinjek iz Rota in Branko Rožič iz Količeva Karton. »Politika ni pripravljena sprejeti kapice niti pri višjih mnogokratnikih. S tem pa izgubljam konkurenčnost in na daljšo stezo tudi proračun,« pravi Rožič. Ob tem pojasni, da je pri Avstrijcih delo podobno obdavčeno kot pri nas, kapica se začne pri približno 50 tisoč evrih bruto - to je za 50 odstotkov višja osnova, kot bi bila pri nas po trenutnem predlogu GZS -, a poberejo iz dela več kot dvakratnik davkov na zaposlenega kot pri nas.

Odvetnica Joži Češnovar, partnerica družbe Jerman & Bajuk, ki je sodelovala pri pripravi predloga, podpira ukrep socialne kapice. »Razvojna kapica med 2- in 2,5-kratnikom povprečne plače ne ukinja potrebne solidarnosti na področju socialnega zavarovanja, temveč to solidarnost povrne na še razumno raven, ki ne vodi v nestimulativno uravnilovko,« meni. Dodaja, da je razvojna kapica dober ukrep tudi, ker bi zajel vse zaposlene, torej tudi tiste v javnem sektorju. »Ocenjujem, da je to dobro in potrebno. V javnem sektorju je vrsta izredno pomembnih delovnih mest in funkcij, ki, zaradi nizkih plač in sistema uravnilovke, niso ustrezno plačana in niso privlačna za najbolj sposobne posameznike.«

Foto: Depositphotos

Učinki ukrepov ob upoštevanju vzajemnih vplivov

Razvojna kapica pri 2-kratniku povprečne bruto plače:

- doseg: **50.800 ljudi**, od tega **60 %** v javnem sektorju
- neto učinek: **- 164 mio EUR**
  - **- 320 mio EUR** neto izpada iz socialnih blagajn
  - **+ 106,7 EUR** več prejete dohodnine in **49,3 mio EUR** več iz naslova davkov na potrošnjo

2. Dodaten dohodninski razred: danes za neto davčno osnovo med 20 in 71 tisoč evrov velja 41-odstotna davčna stopnja, predlog GZS in soavtorjev predvideva za osnovo od 20 do 36 tisoč evrov 34-odstotno, za osnovo od 36 do 71 tisoč evrov pa 41-odstotno dohodnino.

»Kombinatorika okrog drugega in tretjega dohodninskega razreda je po mojem mnenju trenutno maksimalni domet politike, kar zadeva stroške dela. S tem ukrepom moramo nujno razbremeniti visoko strokoven kader,« meni Rožič.

Češnovarjeva meni, da lahko z dodatnim dohodninskim razredom dosežemo primerljive učinke kot z razvojno kapico, problem pa je, da sprememba dohodninske lestvice vpliva na vse dohodke iz prekarne oblike dela. »To bi po moji oceni morale biti manj zaželjene oblike dela. Zato bi bilo pravzaprav bolje, da jih davčno ne stimuliramo,« meni sogovornica, ki je mnenja, da bi morali ukrepi povečevati privlačnost delovnega razmerja v primerjavi z drugimi oblikami dela.

Učinki ukrepov ob upoštevanju vzajemnih vplivov

Spremembe v dohodninski lestvici:

- doseg: **68.000 ljudi** s plačo nad 1,8-kratnikom povprečne plače
- neto učinek: **- 45,2 mio EUR**
  - **- 58,9 mio EUR** manj pobrane dohodnine
  - **+ 13,7 mio EUR** več iz naslova davkov na potrošnjo

3. Umik 50-odstotne davčne stopnje, ki jo danes plačujejo tisti z neto davčno osnovo 71 tisoč evrov ali več.

Tudi ukinitve najvišjega dohodninskega razreda je začasa trenutne koalicije - tako kot razvojno kapico - po mnenju Rožiča nemogoče pričakovati.

Češnovarjeva pa meni, da v primeru uspelih drugih ukrepov, predvsem razvojne kapice, brisanje najvišjega razreda niti ni nujno, saj bi razbremenili tudi plače, ki so sedaj obdavčene s 50-odstotnim dohodninskim razredom. »Je pa dejstvo, da so dohodki v tem dohodninskem razredu, tudi zaradi visokih prispevkov za socialno varnost, povsem nesorazmerno visoko obdavčeni, kar že postavlja pod vprašaj ustavnost tako visoke davčne obremenitve.«

Učinki ukrepov ob upoštevanju vzajemnih vplivov

Umik 50 odstotne davčne stopnje:

- doseg: **4.000 ljudi** s plačo nad 5-kratnikom povprečne plače
- neto učinek: **- 11,5 mio EUR**
  - **- 15 mio EUR** manj pobrane dohodnine
  - **+ 3,5 mio EUR** več od davkov na potrošnjo

4. Dvig splošne olajšave za zavezance do 75 % povprečne plače (to pomeni letno davčno osnovo 10.866 evrov) na minimalno plačo.

Učinki ukrepov ob upoštevanju vzajemnih vplivov

Dvig splošne olajšave za zavezance do 75 % povprečne plače:

- doseg: **500.000 ljudi**
- neto učinek: **- 76,6 mio EUR**
  - **- 100 mio EUR** manj pobrane dohodnine
  - **+ 23,4 mio EUR** več iz naslova davkov na potrošnjo
- dodatno: Povprečni mesečni prihodek bo višji za **17 EUR** mesečno na zavezanca.

5. Ukinitve prispevka za poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Delodajalec mora danes plačati 0,53 % od izplačanega dohodka tistemu, ki opravlja delo za plačilo in za to delo še ni po nobeni drugi podlagi zavarovan za poškodbe pri delu.

Učinki ukrepov ob upoštevanju vzajemnih vplivov

Ukinitve 0,53 odstotnega prispevka:

- neto učinek: **-30,7 mio EUR**
  - **- 48 mio EUR** izpada iz socialnih blagajn
  - **+ 7,9 mio EUR** več prejete dohodnine in **9,4 mio EUR** več iz naslova davkov na potrošnjo

Mramor z novim predlogom pred poletjem

Ministrstvo je končalo prvi krog pogovorov s predstavniki gospodarstva in sindikati. Mramor je za STA povedal, da so sogovorniki - tudi GZS - izpostavili predvsem reformo dohodninske lestvice, zmanjšanje obdavčitve 13. plače in regresa za letni dopust do določene višine, povečanje učinkovite obdavčitve dobička, poenotenje prispevkov za obvezno socialno zavarovanje in povečanje učinkovitosti pobiranja davkov. Glede predloga o uvedbi razvojne kapice pa je Mramor že povedal, da niso dosegli političnega dogovora.

Ministrstvo bo zdaj pripravilo izračune za posamezne možne rešitve.

Kaj meni gospodarstvo?

Predlogi GZS so povzete dolgoletnih prizadevanj gospodarstvenikov za razbremenitev podjetij, pravijo sogovorniki. »Ukrepi so znani, so pravi in jih podpiram. Premik na tem področju je nujen za konkurenčnost predvsem izvoznikov. Nevzdržno je namreč, da razvojno intenzivna podjetja, ki zaposlujejo veliko strokovnega kadra, namenijo enak znesek državi prek

»Razvojna kapica med 2- in 2,5-kratnikom povprečne plače ne ukinja potrebne solidarnosti na področju socialnega zavarovanja, « meni odvetnica Joži Češnovar.

Foto: Količeva karton

»Kombinatorika okrog drugega in tretjega dohodninskega razreda je po mojem mnenju trenutno maksimalni domet politike, kar zadeva stroške dela,« pravi Branko Rožič iz Količeva Karton.

davkov in dajatev, kot znašajo neto prejemki zaposlenih,« meni Rožič.

Pavlinjek opozarja, da je razbremenitev stroškov dela ključna, da obdržimo najboljše kadre. »V našem podjetju opažamo odliv kadrov v sosednjo Avstrijo, kjer za enak bruto dobijo precej višji neto. Na srečo pa smo Prekmurci taki, da raje obdelujemo svoj vrt, tako da še vedno dobimo dobre kadre. Pred časom smo izračunali, da ima pri bruto plači okrog 2.200 evrov, ki pri nas delavcu prinese 1.400 evrov, avstrijski delodajalec 300 evrov nižji strošek dela kot slovenski, hkrati pa delavec dobi 300 evrov več. Je pa res, da v Avstriji delodajalec ne plačuje stroškov malice in prevoza,« pravi.

Pomisleki pri razbremenitvi 13. plače

Češnovarjeva pa spominja, da med predlaganimi ukrepi ni ukrepa razbremenitve božičnice oziroma 13. plače. »Po moji oceni ta ukrep ni slab, če bi ga lahko uvedli skupaj z drugimi ukrepi. Če pa javnofinančna situacija tega ne zmore, potem bolj podpiram ukrep razvojne kapice, ali pa ukrep dodatnega dohodninskega razreda.«

Kot pravi, je ta ukrep administrativno najbolj zapleten in tudi ni davčno nevtralen. »V dosedanjih predlogih v to smer je bilo zaznati bojazen zakonodajalca, da bi se posledično večji del plače izplačeval prek 13. plače oziroma božičnice. V ta namen so zakonodajni predlogi vsebovali določbe v smeri odvzema davčnih ugodnosti v primeru davčnega optimiranja, pri čemer odvzem ugodnosti ni bil jasno uperjen zgolj v primere davčnih zlorab, temveč tudi v primere zakonitega davčnega optimiranja. Zakonito davčno optimiranje in prilagajanje zakonodajnim spremembam pa je zakonita pravica davčnega zavezanca, kar je v svojih sodbah potrdilo tudi že Vrhovno sodišče RS in tudi Sodišče Evropske unije.«

Kje bomo dobili denar?

Ukrepi, predlagani s strani GZS in ostalih sodelujočih strokovnjakov, bi seveda zaradi manjšega davčnega priliva poglobili proračunski primanjkljaj, in sicer po izračunu GZS in soavtorjev za 328 milijonov evrov. Ob tem so avtorji izračuna upoštevali odprtje novih 3.140 delovnih mest, od tega polovico s povprečno plačo in polovico z nadpovprečno (230 odstotkov povprečne plače, torej okrog 3.500 evrov bruto).

Kje iskati denar za to? »Če ukrep vodi tudi v zniževanje davčnih obremenitev visoko izobraženih kadrov v javnem sektorju (kar ocenjujem za smiselno), potem ni prav nobene logike in tudi ni pravično, da izpadle javne prihodke pokrije izključno gospodarstvo na primer prek zviševanja davka od dohodka pravnih oseb,« pravi Češnovarjeva. Na GZS so izpeljali anketo med gospodarstveniki o tem, kje bi lahko znižali javno porabo. Realnih predlogov je bilo veliko, med drugim:

- reforma šolstva: akcijski program proti finančnim in drugim anomalijam, zmanjšanje števila ali

obsega programov, ki proizvajajo nezaposljive kadre ...,

- optimizacija delovanja upravnih enot in skupnih služb javne uprave, deregulacija predpisov in zmanjšanje potreb po administraciji, vse to na podlagi lani objavljene funkcijske analize javne uprave,
- ukinitve dejavnosti, ki ne sodijo nujno v javni sektor oziroma se lahko izvajajo na trgu,
- reorganizacija lokalne samouprave,
- uvedba organizacijskega kriznega menedžmenta v delih javnega sektorja, ki so preveč zbirokratizirani.

Vsi trije sogovorniki menijo, da je v prvi vrsti treba poskrbeti za racionalizacijo javne porabe. Rožič omenja še potrebo po učinkovitejšem pobiranju davkov, v naslednji fazi pa uvedbo nepremičninskega davka in dvig davka od dohodka pravnih oseb, Pavlinjek pa zdravstveno reformo. Slednjo omenja tudi Češnovarjeva, ki predlaga poenotenje prispevnih stopenj (možnosti za ta ukrep trenutno preverjajo tudi na vladi) in večjo zasebno participacijo pri zdravstvenem zavarovanju.

»Davki v Sloveniji nikoli ne bodo nizki«

»Dobro bi bilo, če bi to davčno reformo razumeli kot investicijo Slovenije v visoko izobražene sposobne posameznike, investicijo v delovno razmerje, investicijo v gospodarstvo in v pravičen, davčno nevtralen in spodbuden davčni sistem,« sogovornica pove za konec.

Rožič pristavlja, da je v Sloveniji pričakovati nizke davke sicer nemogoče. »Smo socialna država, majhna po ustvarjenem BDP in pričakujemo, da za vse poskrbi in financira država. To ne gre ravno z roko v roki z zahtevo po uravnoteženem proračunu in napotuje na ugotovitev, da davki v Sloveniji nikoli ne bodo nizki; vprašanje je samo, kakšen je delež neposrednih in posrednih davkov in kam gredo usmeritve aktualne koalicije.« gg

UČINKI UKREPOV

- Neto izpad v socialni blagajni: - 368 mio EUR
- Neto izpad dohodnine: - 59,35 mio EUR
- Davki na potrošnjo: + 99,3 mio EUR

SKUPNO: 328 mio EUR neto izpada iz konsolidiranega proračuna javnega financiranja

Opomba: Osnova za izračune so tekoča dohodninska lestvica v 2016 in podatki o dohodnini za leto 2013. Upoštevano je odprtje novih 3.140 delovnih mest, od tega polovico s povprečno plačo in polovico z nadpovprečno (230 % PP). Pri izračunih niso upoštevani pozitivni implicitni učinki zaradi manjših potreb po socialnih transferjih in višje kreditne sposobnosti gospodinjstev.

Foto: Barbara Reva

Štefan Pavlinjek, Roto

»Ukrepi, ki jih gospodarstvo izpostavlja že leta, grejo seveda v pravo smer, menim pa, da bo predvsem ukrep razvojne kapice težko dobil podporo trenutne vlade.«

Več o davčni reformi

prva izbira med dobavitelji
specialnih papirjev

GORIČANE

Goričane, tovarna papirja Medvode, d.d.
Ladja 10, 1215 Medvode, Slovenija
T 386 1 58 23 400

www.goricane.si

Najslabše: vlada ni usklajena pri davčni politiki

Odziv vlade na manifest je pričakovan, a je vseeno razočaral.

Nina Oštrbenk

»Mešane občutke imam, pričakoval sem več,« o svojih prvih vtisih na odziv vlade na Manifest industrijske politike pravi Marjan Mačkošek, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) in direktor družbe Štore Steel: »Nekateri roki so tako dolgi, da gredo v obdobje nove vlade, kar je za nas povsem nesprejemljivo.«

Po njegovem je ključna davčna politika, pri kateri pa vlada ni niti enotna: »Trebja je reorganizirati davčno politiko, znižati stroške dela, določiti, kaj bo z davkom na nepremičnine, predvsem pa reformirati javno upravo. Javni sektor zdaj spet pričakuje neke pravice, nihče pa ne ve, s čim jih bomo plačali.«

Tudi Blaž Nardin, direktor družbe Gorenje Orodjarna, pravi: »V industriji pričakujemo, da bo javna poraba učinkovita. S tem imam v mislih predvsem sistem javnega naročanja, ki je danes vse prej kot ekonomsko učinkovit.«

Sprva dve ministrstvi, dve mnenji, nato eno mnenje

Vlada glede ključnega predloga davčne politike (racionalizacija obdavčitve stroškov dela, uvedba razvojne kapice, redefiniranje dohodninske lestvice in davčna stabilnost) ni povsem usklajena, izpostavlja Alojz Burja, direktor Lip Bleda in član strateške skupine, ki je pripravila manifest: »Pomenljivo je, da sta gospodarsko in finančno ministrstvo dolgo imeli ločeni mnenji.« Prvo je predlog gospodarstvenikov podprlo, drugo pa zapisalo, da »v času javno finančne konsolidacije splošnega zniževanja davkov ni mogoče podpreti.« Tega stavka v končni verziji odziva vlade ni več, saj je finančno ministrstvo svoje mnenje omililo. V odzivu zdaj pojasnjuje, da ne podpira uveljavitve razvojne kapice, da pa je redefiniranje dohodninske lestvice sprejemljivo in da se strinjajo z ukrepi za davčno stabilnost.

Vlada je v zadnjem odzivu še napovedala, da bo preučila predloge iz davčne politike manifesta in pripravila načrt za njihovo postopno uvajanje. Burjo ob tej napovedi skrbi, da bo to za gospodarstvo pomenilo le še slabše razmere. Nardin dodaja, da si želi, da ne bi prihajalo do novih nenapovedanih davkov, ki predvsem izvozno naravnana podjetja dodat-

Blaž Nardin, direktor družbe Gorenje Orodjarna:

»V industriji pričakujemo, da bo javna poraba učinkovita.«

Foto: Midill, Mediaspeed.net

Alojz Burja, direktor družbe Lip Bled:

»Zdaj, ko se vlada ukvarja z drugimi temami, od nje kaj dosti več ni bilo za pričakovati.«

no obremenjujejo (na primer obdavčitev zavarovanja izvoznih terjatev). Poudarja, da je nujen dialog med vlado in gospodarstveniki. Ker tega ni bilo, je konec lanskega leta padla mini davčna reforma: »Pričakujem, da se bo praksa zdaj spremenila.«

Šolstvo ne producira zaposljivih kadrov

Mačkošek in Nardin izpostavljata tudi nujnost sprememb izobraževalnega sistema, ki jih je vlada zamaknila za nekaj let. »S šolstvom se vse začne, prvi rezultati morajo biti vidni že čez pet let, ne pa čez 15 ali več. Danes šolstvo producira kadre, ki niso zaposljivi, ne pa tistih, ki jih gospodarstvo potrebuje,« ponazori Mačkošek.

Nardin je presenečen tudi, ker vlada ne podpira ustanovitve nove razvojne agencije, ki zdaj deluje v sklopu SPIRIT-a in ki bi morala nuditi učinkovito razvojno podporo slovenski industriji. Je pa zato zadovoljen s premiki, ki jih je vlada naredila »v smeri odpiranja konzulatov in veleposlaništev v državah, ki so strateškega pomena za našo industrijo. Pri tem pa

je treba opozoriti na dejstvo, da morajo biti veleposlaniška mesta zasedena, saj v Srbiji na primer več kot šest mesecev ni bilo veleposlanika.«

Tudi Janez Škrabec, direktor Rika, je izpostavil nekaj pozitivnih odzivov vlade, za katere upa, da bodo razbremenili gospodarstvo in pozitivno vplivali na gospodarsko rast: »Naj izpostavim tehtno podporo vlade pri krepitvi gospodarske diplomacije in SID banke, ki je pri internacionalizaciji nujna, podporo podjetjem pri mednarodnih sejmskih predstavitvah in skupinskih predstavitvah slovenskega gospodarstva v tujini.«

Manj domače »politične kuhinje«!

Napoved vlade, da bo ohranila davčne olajšave za raziskave, razvoj in investicije je največji uspeh Manifesta industrijske politike, so soglasni sogovorniki. »To je konkreten dosežek!« pravi Burja. Mačkošek pa dodaja: »To je omililo problem drugih davkov, ki so pri nas absolutno previsoki.«

Burja in Nardin sicer menita, da je odziv vlade na manifest pričakovan. »Zdaj, ko se vlada ukvarja z drugimi temami, kaj dosti več ni bilo za pričakovati. Načeloma naše pobude v večini podpira, seveda pa je problem realizacija, ki bo v veliki meri odvisna od mednarodne konjunkturo in uspešnosti pogajanj vlade z javnim sektorjem,« pravi Burja, ki meni, da bi se morala vlada manj ukvarjati z domačo »politično kuhinjo« in več z reševanjem gospodarskih problemov.

Mačkošek za konec poudarja, da bodo na GZS in v okviru strateške skupine odziv vlade še temeljito preučili, nato pa poskušali igrati aktivno vlogo, ne le kritizirati. Po prvem pregledu pa so na GZS ocenili, da vlada sicer retorično podpira večino predlogov, ob tem pa poudarja, da jih je precej že izpeljala, kot da novi ukrepi ne bi bili potrebni. Menijo tudi, da je vlada podala premalo konkretnih odgovorov na predloge gospodarstvenikov, pogosto pa si je pri svojih zavezah zadala zelo pozne roke, kot recimo do leta 2021.

Na GZS kot pozitivno v odzivu vlade izpostavljajo njeno načelno podporo znižanju energetskih in okoljskih dajatev v okviru zelene davčne reforme in analizi teh dajatev glede na konkurenčnost znotraj EU; napoved, da bo v drugi polovici letošnjega leta pripravljen operativni dokument za implementacijo strategije razvoja prometa, ki bo določal prednostni vrstni red projektov; uvedbo MSP testa z junijem 2016; povečanje varnostnih rezerv SID banke in okrepitev programov izobraževanja za internacionalizacijo v drugi polovici 2016.

Med kritičnimi točkami odziva pa ob zgoraj že omenjenih dodajajo uvedbo namenskega infrastrukturnega prispevka, ker ta ni uvedba zlatega investicijskega pravila (GZS zahteva zagotovitev sredstev za vzdrževanje cest in nove strateške infrastrukturne projekte iz tekočih proračunskih prilivov, ne pa z novimi dajatvami); zamik priprave Bele knjige o prenovi pokojninskega sistema do konca leta 2016; nepripravljenost na večjo prožnost trga delovne sile; nič zapisanega o aktivnem privabljanju strateških vlagateljev; nederegulacijo predpisov in s tem zmanjšanje administrativnih ovir ter pričakovano zmanjšanje javne uprave. [gg](#)

2021

Vlada je nekatere ukrepe iz manifesta predstavila v leto 2020, rok za ukrep za spodbujanje raziskav, razvoja in inovacij e-storitev in mobilnih aplikacij je celo 1. januar 2021.

Foto: Barbara Reya

Marjan Mačkošek, predsednik GZS in glavni direktor družbe Štore Steel:

»Danes šolstvo producira kadre, ki niso zaposljivi, ne pa tistih, ki jih gospodarstvo potrebuje.«

Celoten odziv vlade na manifest

DEWESoft®
measurement innovation

Vodilni proizvajalec merilnih instrumentov ter programskih rešitev za svetovno znana podjetja v avtomobilski, letalski, transportni industriji, gradbeništvu in energetiki.

Vrh podjetij v tuji lasti

Država naj razjaha gospodarstvo in postala bo bolj privlačna za vlagateje. Kako?

Stela Mihajlović

Tuje vlagatelje motijo visoka obdavčitev dela, dobička in prihodkov, pa tudi slaba plačilna disciplina, neučinkovito sodstvo, zapletenost birokratskih postopkov in okostenela delovna zakonodaja.

Številni neposredni predlogi za povečanje investicijske privlačnosti Slovenije so zbrani v deklaraciji, ki jo pripravlja Forum tujih investorjev v Sloveniji. Skupni cilj foruma, ki deluje kot strateška skupina pri GZS, je v naslednjih petih letih povečati obseg tujih neposrednih investicij v Sloveniji iz 10,5 milijarde evrov na 15 milijard evrov.

Prva deklaracija podjetij v tuji lasti

Deklaracija bo uradno predstavljena 13. aprila na prvem Vrhu podjetij v tuji lasti, ki bo v zgradbi GZS v Ljubljani. Na Vrhu bodo predstavili osnovne podatke o poslovanju podjetij v tuji lasti ter ključne smernice deklaracije. Na dveh tematskih omizjih bodo udeleženci razpravljali o prioritetah pri davčni razbremenitvi ter ukrepih in virih, s katerimi bi lahko država ta cilj tudi dosegla. Svoje odzive na dane predloge bodo podali predsednik vlade Miro Cerar, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in Mateja Vraničar, državna sekretarka na ministrstvu za finance.

Konkretni predlogi rešitev

»V dokumentu želimo širši javnosti pokazati, kdo smo in kakšen je naš prispevek k slovenskemu gospodarstvu. V njem bomo predstavili našo vizijo in vsebinsko razdelali dve področji – kje in zakaj je Slovenija zanimiva za tuja vlaganja. Hkrati pa želimo opozoriti

na področja, ki trenutno ne ustvarjajo atraktivnega poslovnega okolja. Dali bomo tudi konstruktivne predloge, s katerimi želimo prispevati k ukrepom, ki bi Slovenijo naredili čim bolj konkurenčno tako za domači kot tuji kapital,« je povedal Vojmir Urlep, predsednik uprave Leka in predsedujoči izvršnemu odboru foruma.

Nesporno je, da se tuji lastniki spopadajo z enakimi težavami kot domača podjetja, a dokument je prvi poskus doslej, da podjetja v tuji lasti jasno oblikujejo izzive in predlagajo izboljšave. »Velika dodana vrednost foruma je, da združuje podjetja iz različnih branž in geografsko razpršenega porekla, kar mu omogoča tako primerjavo z različnimi gospodarstvi kot tudi dostop do dobrih praks iz tujine,« pojasnjuje Denis Mancevič, direktor korporativnega komuniciranja v skupini SIJ in član izvršnega odbora foruma.

Močna strateška skupina

V forumu je za zdaj združenih 30 slovenskih podjetij, ki imajo tuje lastnike. Gre za skupino uspešnih podjetij, ki ustvari skoraj tretjino prihodkov od prodaje (5,33 milijarde evrov) in polovico dodane vrednosti vseh podjetij v tuji lasti v Sloveniji. Ima več kot 21 tisoč zaposlenih, od katerih vsak ustvari skoraj 65 tisoč evrov dodane vrednosti. V letu 2014, iz katerega so podatki, so podjetja iz foruma v Sloveniji investirala 316 milijonov evrov in plačala skoraj 200 milijonov socialnih prispevkov, kar predstavlja dve tretjini vseh, ki so jih v Sloveniji vplačala podjetja v tuji lasti.

Prednosti slovenskega poslovnega okolja

Slovenija po merilih OECD sicer sodi med bogate države, vendar je po drugi strani majhen trg, z omejenimi možnostmi za potencialno rast. Kljub temu pa bi lahko bolje izkoristila svoje prednosti, ki jih že ima in zaradi katerih so se že številni tuji investitorji odločili za kapitalski vstop na naš trg. V Sloveniji je namreč skoraj tri tisoč podjetij v tuji lasti; največ tujih investicij je prišlo iz Avstrije in Švice, sledita jima Nemčija in Hrvaška. Dve tretjini podjetij v tuji lasti se ukvarjata s storitvami, tretjina pa je dejavnih v proizvodnih panogah.

Forum tujih investorjev v Sloveniji v številkah

	2014	Delež med vsemi podjetji v tuji lasti (v %)	Delež v celotnem zasebnem sektorju v (%)
Obseg prodaje (mio EUR)	5.332	31,9	7
Število zaposlenih v Sloveniji	21.395	31,6	4,9
Dodana vrednost (mio EUR)	1.555	50,4	8,9
Dodana vrednost na zaposlenega (mio EUR)	64.766	142	160,6
Investicije (mio EUR)	316	38,6	8,6
Socialni prispevki (mio EUR)	194	66,9	11,4
Davek na dobiček (mio EUR)	24	22,7	5,6

Vir: Kapos GZS, Ajpes-podatkovna baza letnih poročil; obdelava Analitika GZS.

Glavni razlog, da tujci investirajo v Sloveniji, je visoko izobražena in usposobljena delovna sila z izkušnjami, delovnimi navadami in tradicijo. Nezanemarljiva je tudi geografska lega, ki omogoča podjetjem dostop do številnih trgov v regiji, tuje investitorje pa privlačijo tudi podjetja iz različnih panog in dejavnosti, bodisi zaradi uspešnosti bodisi zaradi investitorjeve potrebe po organski rasti.

Ni spodbud za green-field investicije

»V Sloveniji je zelo malo green-field investicij. Upam si napovedati, da jih tudi v prihodnje ne bo bistveno več, saj bo Slovenija, zaradi svojih kratkoročno postavljenih prioritet, torej uravnavanja fiskalnega neravnovesja, ki izhaja iz obveznosti članstva v EU, težko uvedla davčne olajšave in spodbude, kot jih ponujajo druge države v regiji. Zato bo še vedno prevladovalo kapital-sko vstopanje v obstoječa podjetja, kar pa tudi ni nič slabega, saj je malo primerov, ko tuji investitor ni izboljšal poslovanja, dosegel hitrejšo rasti, višje dodane vrednosti in drugih izboljšav,« pojasnjuje Urlep.

Najpomembnejši predlogi skupine

Oba sogovornika izpostavljata nekaj področij, ki bi jih bilo treba temeljito prevetriti. »Na prvem mestu je celovita davčna reforma, ki bi morala med drugim razbremeniti 13. in 14. plačo, uvesti bi bilo treba razvojno kapico, v višini dvakratnika povprečne bruto plače, s katero bi zadržali visoko izobražene kadre in v državo pripeljali tudi nove. Sledijo okoljske dajatve oziroma obremenitve, pri katerih je Slovenija bolj papeška od papeža. Tretji sklop izboljšav zajema področje kadrov in izobraževalnega sistema, ki bi moral biti naravnano bolj praktično in glede na potrebe gospodarstva, tudi na srednješolski, ne le univerzitetni ravni,« našteva Mancevič.

»Trebalo bi bilo poenostaviti postopke pridobivanja soglasij in dovoljenj, ki odvrtačajo vlagatelje, trajajo predolgo in niti ni vedno znano, kakšen bo na koncu razplet. Urediti je treba tudi trg dela, da bo prožnejši, odzivnejši in s tem prijaznejši za vse deležnike na trgu,« dodaja Urlep.

Vzporedno bi morali olajšati zaposlovanje in pridobivanje delovnih in bivalnih dovoljenj za tujce. Predlog je tudi, da bi različna ministrstva oblikovala delovno skupino, ki bi pomagala pospešiti postopke za večje investitorje.

V Sloveniji je treba izboljšati delovanje pravnega sistema, pri čemer je ključno skrajšanje sodnih postopkov, zagotavljanje izterljivosti sodb in odpravljanje zakonskih vrzeli, ki omogočajo kršitve trgovinskih pravil. Zagotoviti bi bilo treba tudi izterljivost pogodb, denimo z uvedbo zablembe zastavljenih poroštev v primeru kršitev sporazuma. gg

Glavni avtorji dokumenta so člani izvršnega odbora Foruma podjetij v tuji lasti

Vojmir Urlep (Lek) – predsednik izvršilnega odbora
Wolfram Walter Pabst von Ohain (BSH)
Denes Zoltan Szabo (E&Y svetovanje)
Hubert Culik (Helios)
Iztok Klančnik (HP)
Bahaaeldin Abdallah Mohamed Baioumy (Iskraemeco)
Edvin Sever (Mahle Letrika)
Denis Mancevič (SIJ)
Janez Bojc (Žito)
Aleksander Zalaznik (Danfoss Trata)
Branko Rožič (Količevo Karton)
Peter Jakšič (Johnson Controls)

Kar 44 odstotkov podjetij v tuji lasti pri zaposlenih opaža pomanjkanje ustreznega tehničnega znanja.

Forum
podjetij
v tuji lasti

PROIZVODNI PROGRAM

- Antioksidanti za dobrobit ljudi
- Tanini za žlahtenje vin in konjakov
- Prehrana živali
- Usnjarski program
- Tekstilna industrija
- Energetika
- Petrokemija

330 milijonov evrov za mala in srednja podjetja

Slovenski podjetniški sklad, SID banka in gospodarsko ministrstvo bodo za mala in srednja podjetja (MSP) letos oz. do leta 2018 namenili 330 milijonov evrov.

Nina Oštrbenk

8 mio. evrov dodatnih stroškov bi nastalo zaradi dodatne ure, ki bi jo tovornjak rabil za prečkanje meje.

Mala in srednja podjetja (MSP) so se zaradi begunske krize in posledičnega zapiranja mej znotraj Evropske unije (EU) znašla pred novim izzivom. V ospredju so spet vprašanja prostega pretoka dobrin, storitev in dela med članicami EU. Tretja Konferenca MSP, ki bo 5. aprila na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) v Ljubljani, bo tako v središče postavila prilagajanje novim razmeram na evropskem trgu.

»Rast MSP in zagonskih podjetij je prioriteta, zato je treba izboljšati dostop do informacij v zvezi z opravljanjem dejavnosti, urediti zadeve na področju DDV zaradi različnih pravil v državah članicah, okrepiti dostop do virov financiranja, digitalizirati poslovanje, poenostaviti postopke, zmanjšati upravne obremenitve in izboljšati pravno varnost ter odpraviti ovire za inovacije, ki prinašajo nova delovna mesta,« pred konferenco pravi Dušan Pšeničnik, generalni direktor Direktorata za notranji trg na gospodarskem ministrstvu.

Na konferenci bodo podelili priznanji Pomladni veter za spodbujanje podjetniškega okolja v Sloveniji in zdravega podjetništva (v okviru že omenjenega projekta Skupaj – gradniki zdravja). Lani se je je udeležilo 140 podjetij, letos jih pričakujejo okoli 150.

S sogovornikoma iz slovenskih gospodarskih združenj iz Trsta in Celovca Andrejem Šikom in Mariem Škofom bo na konferenci poskušal odgovoriti na naslednja vprašanja: Kakšna je prihodnja strategija enotnega trga EU? Kaj morebitni ukrepi pomenijo za MSP? Katere so ovire, s katerimi se spopadajo slovenska podjetja v t. i. čezmejnem sodelovanju? Kakšna je prihodnost schengenskega območja in kaj vse to pomeni za gospodarstvo?

Pšeničnik poudarja velik pomen Schengna za gospodarstvo. Vsak poseg v prost pretok ljudi in blaga bodo spremljale negativne posledice. »Po oceni GZS bi dodatna ura tovornjaka za prečkanje meje pomenila vsaj 8 milijonov evrov dodatnih stroškov. Zato je uspeh skupnih naporov Evropske komisije in držav članic pri aktualnih predlogih v zvezi s Schengnom zelo pomemben, spodbujanje internacionalizacije slovenskega gospodarstva pa prednostna naloga našega ministrstva,« poudarja Pšeničnik.

Promocija zdravja na delovnem mestu

Konferenca se bo začela s promocijo zdravja na delovnem mestu, in sicer s predavanjem, kako zdravi zaposleni prispevajo k večjemu dobičku podjetja, in predstavitvijo projekta Skupaj – gradniki zdravja. Med cilji tega projekta je izdelava orodij OiRA – gre za spletna orodja, ki ocenijo tveganja za delovna mesta. »Namenjena bodo predvsem mikro in malim podjetjem, v katerih bodo lahko zaposleni prek teh orodij sami preverili, kako varno je njihovo delovno mesto,« pojasnjuje Vanja Bele z GZS.

Foto: Milian Simčič

Družine so gonilna sila gospodarstva

V nadaljevanju konference bodo govorili o možnostih za rast družinskih podjetij. V Sloveniji je več kot 80 odstotkov vseh podjetij družinskih, kar potrjuje njihov velik pomen za slovensko gospodarstvo, sta v raziskavi ugotovila Boštjan Antončič z ljubljanske Ekonomske fakultete (EF), ki bo eden od gostov konference, in Matej Kovačič iz družbe Ernest&Young.

Skladovih 130 milijonov evrov za finančne spodbude

MSP v Sloveniji in EU veljajo za hrbtenico celotnega gospodarstva, zato je treba še toliko več pozornosti nameniti njihovi finančni oskrbi. Prav dostopu podjetij do financ bo namenjen zadnji del konference. »Dostop do virov financiranja je ena težjih ovir za vsa podjetja, še posebej za MSP, ta ovira pa je še večja med recesijo in zaostrenimi kreditnimi razmerami,« pravi direktorica Slovenskega podjetniškega sklada (SPS) Maja Tomanič Vidovič.

Prav tu vidi vlogo sklada: »SPS letos nudi okoli 130 milijonov evrov različnih ugodnih finančnih spodbud za MSP, ki bodo na razpolago v obliki garancij za bančne kredite (ta sredstva predstavljajo kar 80 % ponujenih spodbud), sledijo še ugodni mi-

Uvodne nagovore bodo imeli predsednik Podjetniško trgovske zbornice, ki deluje v okviru GZS, Brane Lotrič, predsednik GZS Marjan Mačkošek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek.

krokrediti za manjše likvidnostne potrebe, posebne spodbude za zagon podjetij in semenski kapital za hitrejši vstop na trg.«

SID banka in gospodarsko ministrstvo bosta MSP ponudila 200 milijonov evrov za nove kredite za financiranje obratnega kapitala in naložb, glavne prednosti teh pa so dolge ročnosti, dolg moratorij na odplačilo glavnice, lažje zavarovanje kreditov in ugodne obrestne mere. Vloge za kredite bo SID banka sprejemala do konca oktobra 2018 oz. do porabe sredstev.

Direktor SID banke Sibil Svilan bo s Tomanič Vidovičev in z vodjo projekta v Evropski komisiji Astrid Bartels, direktorjem Slovenskega regionalnega razvojnega sklada Velislavom Žvipljem in direktorjem Infinite Benom Sternom na konferenci razpravljal o dostopu podjetij do financ. [gg](#)

Več kot 80 odstotkov podjetij v Sloveniji je družinskih.

Več o konferenci

natureta®

www.natureta.si

Piknik po vašem okusu

Sumi oškodovanj v bankah: 783 milijonov evrov

Intervju z
Darkom Majheničem

Nina Oštrbenk, foto: Barbara Reya

25
odstotkov
manj kaznivih
dejanj
gospodarske
kriminalitete je
NPU obravnaval
lani v primerjavi
z letom 2014.

Letošnje prioritete
NPU ostajajo enake –
bančna kriminaliteta
in druge zahtevne
oblike gospodarske
kriminalitete ter
korupcijska kazniva
dejanja na vseh
področjih.

Kriminalistična policija je do konca februarja na področju oškodovanja bank – največ v državni lasti – zaznala 230 sumov kaznivih dejanj, katerih skupna ocenjena škoda znaša okoli 783 milijonov evrov, pravi direktor Nacionalnega preiskovalnega urada (NPU) Darko Majhenič.

Koliko gospodarstvenikov, bančnikov, politikov in državnih uradnikov je NPU preiskoval?

Statistike ne vodimo po statusih oseb, ampak po kaznivih dejanjih. Smo pa uspešno zaključili več takih primerov, tudi s tožilskimi akti in sodbami.

Ali tudi vi ocenjujete, da preiskujete več menedžerjev kot pa politikov, državnih uradnikov, bančnikov?

Ker gre za gospodarsko kriminaliteto, preiskujemo veliko menedžerjev. To pa ne pomeni, da ne dajemo dovolj velikega poudarka na kazniva dejanja zoper zlorabe javnih pooblastil in druga kazniva dejanja, ki so jih osumljeni uradniki, funkcionarji ...

V zadnjem času je veliko afer v zdravstvu, šolstvu ... Ali NPU preiskuje tudi nepravilnosti v javnem sektorju?

Naša prioriteta so tudi kazniva dejanja, storjena v javnem sektorju oziroma povezana z različnimi postopki javnih naročil, zlasti tam, kjer so korupcijska tveganja največja, bodisi v zdravstvu, šolstvu, energetiki, lokalni samoupravi. Na področju zdravstva smo ovadili 20 oseb zaradi kaznivih dejanj nedovoljenega dajanja in sprejemanja daril. Ugotovili smo, da so osumljeni zdravniki za pridobitev in/ali ohranitev posla zahtevali denarno nagrado, in sicer določen znesek od nabave posameznih medicinskih pripomočkov oziroma od posameznega posla. Kazniva dejanja so bila storjena izključno zaradi pridobitve premoženjske koristi.

Slovenija je na lestvicah zaznave korupcije in gospodarskega kriminala še vedno visoko. Koliko je pri nas korupcije?

Po moji oceni je kar veliko sivo polje korupcijske kriminalitete, zato težko govorim o konkretnih številkah. Pogosto gre za posle, povezane z javnimi naročili, sicer pa je teh kaznivih dejanj manj v primerjavi z drugimi oblikami gospodarske kriminalitete. Za korupcijska kazniva dejanja je značilno, da jih je težko odkrivati in dokazovati, še posebej brez uporabe prikritih preiskovalnih ukrepov. Tudi osebe, od katerih se podkupnina terjaja, redko podajo ovadbo, saj se bojijo za svoj posel in za to, da bo zoper njih uveden kazenski postopek.

Se denar iz davčnih oaz vrača nazaj v Slovenijo in koliko je po vaši oceni opranega denarja iz Slovenije?

Zaradi same narave pranja denarja ni natančnih podatkov o količini opranega denarja, ki je v obtoku. Imamo le splošne ocene o premoženju, ki naj bi bilo na sporen način preneseno v tujino, davčne oaze. Številke za Slovenijo se gibljejo tudi do 50 milijard evrov, a se mi zdijo pretirane in vprašljive. Rezultati naših preiskav, povezanih s sumom kaznivih dejanj pranja denarja, potrjujejo samo nekaj deset milijonov evrov.

Že zdaj je fokus NPU na bančni kriminaliteti. Koliko takih postopkov zdaj poteka in koliko vaših postopkov se je končalo z obsodilno sodbo?

Kriminalistična policija je do konca februarja na področju oškodovanja bank – največ v državni lasti – zaznala 230 sumov kaznivih dejanj, katerih skupna ocenjena škoda znaša okoli 783 milijonov evrov. Zaključila jih je 140, od tega je za 98 kaznivih dejanj podala kazenske ovadbe zaradi različnih kaznivih dejanj. Na podlagi podanih kazenskih ovadb so bile banke oškodovane za približno 283 milijonov evrov. Trenutno se obravnava 90 sumov kaznivih dejanj, ocenjena škoda teh primerov pa je okoli 315 milijonov evrov.

evrov. Največ tovrstnih zadev obravnava in zaključí NPU.

Kar se tiče predkazenskih postopkov, je več preiskav sumov kaznivih dejanj zaključenih, Specializirano državno tožilstvo je podalo več obtožnih aktov, dve zadevi pa sta že na sodišču (odobritev kredita Simoni Dimic in dokapitalizacija Probanke; op. a.), drugi podatki pa mi niso znani.

Kako ocenjujete trenutno stanje kriminala belih ovratnikov? Je v porastu in na katerih področjih ga je največ?

Policija je v letu 2015 obravnavala nekaj čez 12.500 kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete. Padec je 25-odstoten zaradi manj podanih ovadb za kazniva dejanja kršitev temeljnih pravic delavcev, poneverb in uporabe ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva, idr. Ob tem je policija v letu 2014 končala več obširnejših kriminalističnih preiskav in uspešno preiskala več kaznivih dejanj, zaradi česar smo lani zaznali njihov upad. Tudi skupna škoda gospodarskih kaznivih dejanj je bila lani manjša, in sicer znaša 362 milijonov evrov. Državnemu tožilstvu so bile podane kazenske ovadbe za 3.623 kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, ki jih je policija obravnavala že v prejšnjih letih, za ocenjeno povzročeno škodo 767 milijonov evrov.

Lani se je najbolj povečalo število kaznivih dejanj zlorab položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, tudi oderuštva – slednje predvsem zaradi obravnave serije kaznivih dejanj pri dajanju posojil. Zmanjšalo pa se je število zlorab uradnega položaja ali uradnih pravic. Policija je lani opravila finančne preiskave v 301 zadevi, v katerih je preverjala za 143 milijonov evrov protipravno pridobljene premoženjske koristi.

Trendi kažejo na zmanjševanje gospodarske kriminalitete – katere vrste pa najtežje odkrivata in zakaj?

Med zahtevne oblike kaznivih dejanj uvrščamo tiste, ki so povezane z različnimi finančnimi malverzacijami in izčrpanjem gospodarskih družb, bančno, korporacijsko in insolvenčno kriminaliteto ter druge organizirane oblike gospodarske kriminalitete. Pravne podlage za preiskovanje teh vrst gospodarske kriminalitete imamo, a je treba vedeti, da so storilci izjemno inovativni.

Kje se trenutno kaže ta inovativnost oziroma katera od vrst gospodarske kriminalitete je vse pogostejša?

Vse več je zlorab položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, povezanih s finančnimi instrumenti, zlasti opcijskimi posli, in s prevzemi gospodarskih družb.

Koliko primerov gospodarske kriminalitete ste lani predali tožilstvu?

S kazensko ovadbo smo na NPU zaključili 76 primerov sumov kaznivih dejanj, katerih protipravno pridobljena premoženjska korist znaša 130 milijonov evrov,

v 38 primerih pa utemeljenosti suma nismo mogli dokazati.

Koliko od teh jih je trenutno v postopku na tožilstvu in koliko se jih je končalo s sodbo?

Mislím, da je tožilec v dveh primerih tudi na podlagi kvalitetne kazenske ovadbe vložil neposredno obtožbo in z obtoženimi uspešno sklenil dogovor o priznanju krivde. Drugih podatkov pa nimam.

Katere tri primere gospodarske kriminalitete bi izpostavili kot največje uspehe NPU?

Težko izpostavljám posamezne primere, morda pa bi lahko izpostavil zadeve, povezane s prevzemanjem gospodarske družbe iz Kranja (Mercurjem; op. a.), s Tomažem Lovšetom in Darijem Južno ter z evropskim poslancem (Zoranom Thalerjem; op. a.).

Kaj pa največji neuspehi?

Izjemno težko je pričakovati, da bomo uspešni v vsakem obravnavanem primeru.

Torej primer NPU, ki pade na sodišču, za vas ni poraz?

Ne, odločitve sodišč je treba spoštovati. Gotovo ni pričakovati vselej stodontnega uspeha. Na podlagi teh primerov stremimo k še bolj kvalitetnemu delu, saj gre za izjemno zahtevne oblike kriminala. Namerne napake niso sprejemljive, ker bi s tem ogrozili uspeh kazenskega postopka, še bolj pa moramo biti previdni zato, ker odvetniki obrambo velikokrat gradijo prav na domnevno storjenih procesnih napakah.

Koliko pri nas v povprečju traja postopek od začetka preiskave do odločitve sodišča?

Te analize nismo delali. Pomembno je, da se že na začetku v policijske preiskave vključi tudi tožilec in da skupaj zberemo dokaze za kvalitetno kazensko ovadbo. Eden izmed zadnjih uspešnih primerov, ki smo ga skupaj izpeljali, se nanaša na Merkur. Tožilec je hitro – v treh do štirih mesecih po tem, ko je prejel kazensko ovadbo –, vložil neposredno obtožbo in sklenil dogovor o priznanju krivde. ^{gg}

Kaj vse je v bančni luknji?

Če ponazorim, od celotne bančne luknje samo vrh piramide predstavlja sume kaznivih dejanj. Vsa ostala dejanja pa so posledica nekih okoliščin iz tistega obdobja, na katera ne smemo gledati iz današnje perspektive. Nekatere posledice so odraz gospodarske krize, napačnih poslovnih odločitev, ki niso nujno kazniva, saj so bili določeni krediti dani s pravšnjim namenom – financirati projekte. Problematična pa so posojila, ki so povezana s kreditiranjem finančnih holdingov, prek katerih so se izvajali menedžerski prevzemi, s čimer se ukvarjamo zdaj.

Številke o denarju v davčnih oazah za Slovenijo se gibljejo tudi do 50 milijard evrov, a se mi zdijo pretirane in vprašljive.

Na področju zdravstva smo ovadili 20 oseb zaradi kaznivih dejanj nedovoljenega dajanja in sprejemanja daril.

Solzne oči nagrajencev

Rdeča nit letošnjih nagrad GZS je bila formula uspeha, rdeča nit prireditve pa skrivni podeljevalci, ki so nagrajencem ob razkritju zvalili solze v oči.

Barbara Perko, foto: Barbara Reya

Več o
Nagradah GZS

Nagrade so letos podeljevali ljudje, ki so nagrajencem blizu. Bodisi so odigrali pomembno vlogo na njihovi poslovni poti bodisi so jim opora in zgled v življenju. Pomembno vlogo pa so odigrali tudi na sami podelitvi nagrad, saj so o tem, kakšno nalogo bodo imeli, morali molčati. Da jim je vsem v celoti uspelo, smo se lahko prepričali po odzivih nagrajencev.

Prav poseben večer je bil tudi za družine nagrajencev, ki niso mogle skrivati ponosa. Kot so povedali na sprejemu po podelitvi, so nagrade odraz trdega dela in spodbuda za naprej. Njihova naloga pa je nagrajencem še naprej nuditi moralno podporo in jim prisluhniti. [gg](#)

»Zdaj mu delam šestindvajseto bilanco. Če bi šli pogledati za nazaj, bi videli, da sta bili prvi dve narejeni še na kartice, na papir.«
Skrivni podeljevalec **Stanislav Pupis**

»Solze so mi prišle v oči. Vsaka čast mojemu sinu, da je imel toliko poguma, da je prišel s kipcem na oder. Verjamem, da mu je bilo težko to skrivati pred menoj.«
Borut Triplat, Omco Feniks

»Presenečen sem bil, ker mi je rekel, da ne gre na prireditve. Čudno se mi je zdelo, ker sva do sedaj vse skupaj naredila. Spraševal sem se, ali je to najin zaključni račun. Ko sem videl silhueto, pa mi je postalo jasno.«
Marjan Batagelj, Postojnska jama

»Težko je bilo skrivati mojo nalogo. Tako doma kot tudi danes tukaj.«
Skrivni podeljevalec, sin **Aljaž Triplat**

»Vesel sem bil tako kot nagrajenec Alen Šinko, ker ga poznam in vem, koliko truda vlaga v podjetje.«
Skrivni podeljevalec **Samo Hribar Milič**

»Občutki so zelo lepi. Lahko rečem, da sem ponosen na naše podjetje in pozitivno presenečen nad organizacijo tega dogodka.«
Alen Šinko, Kovis

»Presenečenje je uspelo, ker sva z Mojco skupaj ustvarjali SAOP. Vesela sem, da sem lahko delila to nagrado z njo.«
Sonja Šinigoj, SAOP

»Zelo sem ponosna, da je moja dobra prijateljica dobila to zasluženo priznanje. Čudovito je bilo, da sem ji prav jaz podelila to nagrado. Videla sem, da je tudi njo to prijetno presenetilo, zato mi je bilo še lepše pri srcu.«
Skrivna podeljevalka **Mojca Blažič**

48. podelitev Nagrad GZS

»Srečen sem, da je to doletelo Jožico, ker je izredno pozitivna za okolje v katerem dela, bistra, potrpežljiva in ta nagrada je rezultat tega.«
Skrivni podeljevalec **Janez Nastran**

»Bila sem zelo presenečena in zelo vesela. Vesela sem, ker so tukaj tudi sodelavci, ker so to naši rezultati.«
dr. Jožica Rejec, Domel

»Jabolko ne pade daleč od drevesa. Ko sem mu predal podjetje, tudi za minuto nisem podvomil vanj.«
Skrivni podeljevalec, oče **Herman Rauter**

»Med prireditvijo sem razmišljal, kdo bi lahko bil moj podeljevalec. Pomislil sem na očeta, kakšnega sodelavca ali prijatelja, vendar nisem bil prepričan. Presenečenje je bilo odlično.«
Miran Rauter, Hermi

»V podjetje je prišel kot mlad inženir. Bil je zelo uporaben in zelo resno se je lotil reševanja problemov. Nanj sem se zanesel. Vedel sem, da bo odreagiral strokovno, hitro in zadevo rešil. Za seboj je potegnil ljudi, ki so ugotovili, da je pošten in korekten do delavcev. Istočasno pa je zahteval red in disciplino.«
Skrivni podeljevalec **Bojan Leskovar**

»Presenečenje je v celoti uspelo, nič nisem vedel. Občutki so zelo lepi, dan, ko se bodo vsi vtisi strnili, pa še pride.«
Andrej Poklič, GKN Driveline Slovenija

Zahvaljujemo se pokroviteljem in partnerjem 48. podelitve Nagrad GZS

Glavni
pokrovitelj

PORSCHE
SLOVENIJA

Zlati
partner

 Telekom
Slovenije

Zlati
pokrovitelji

 RIKO®
Globalni inženiring
za srečo ljudi

 EOS

 triglav

Bronasti
pokrovitelji

 ZORN

 Solvera Lynx

 TEHNOS

 SDD Banka

 Bosio
AICHELIN Group

 DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

DARS

 medex

 LEN

Mali
pokrovitelj

 KRKA

Pokrovitelji
pogostitve

 Vivo
catering

 KRAS

 KRŠKO
KLET

merci

 Kodila
"Ne varaj, ampaj praj"

 RADGONSKE GORICE
1993-1992

Tveganja obvladujemo in jih bomo tudi v prihodnosti

Delavska hranilnica je edina bančna institucija v Sloveniji, ki od svoje ustanovitve nenehno raste in brez izjeme posluje pozitivno. Od leta 2005, ko so sprejeli nov poslovni model poslovanja, z najnižjimi cenami bančnih in drugih finančnih storitev, se je rast še povečala, čas finančne in gospodarske krize pa so preživeli s pravim razcvetom poslovanja. Lani je hranilnica doživela nadzor Banke Slovenije skupaj z ECB, kar je bil prvi – vzorčni – primer kombiniranega nadzora v Evropski uniji za banko, ki ni sistemska in ne sodi neposredno pod nadzor ECB. O izidu nadzora in poslovanju smo se pogovarjali s predsednikom uprave Delavske hranilnice, Jožetom Stegnetom.

Foto: Nebojša Tejić/SFA

»Brez prevzemanja tveganja nobena banka ne more obstajati. A pomembno je, da tveganja obvladujemo in jih bomo obvladovali tudi v prihodnosti.« Tako pravi Jože Stegne, predsednik uprave Delavske hranilnice.

Kako je potekal nadzor banke, in kakšne so bile ugotovitve?

Nadzor, ki je potekal korektno, je pokazal nekaj pomanjkljivosti v poslovanju, ki so po mojem mnenju nekaj običajnega, če seveda še ne prinašajo posledic in jih je možno tudi hitro odpraviti. Če bi šlo v za večje napake, prikrivanja, potvarjanja ali celo nezakonita dejanja, bi imela Banka Slovenije vse vzrode za vrsto ukrepov. A to ni bilo potrebno. Po naročilu Banke Slovenije smo v Delavski hranilnici sprejeli akcijski načrt in roke za njegovo uveljavitev – rok je bil konec marca 2016. Večino pomanjkljivosti smo v letu 2015 odpravili, nekaj malega smo morali letos odpraviti še na področju ocenjevanja nepremičnin in transfernih cen.

Se je zgodba zaostрила, ker je poročilo Banke Slovenije prišlo v javnost?

Od kod je zaupno poročilo prišlo v javnost, ne vem in to sploh ni pomembno. Dejstvo je, da je zaupno poročilo postalo predmet različnih interpretacij in namigoval pri tistih, ki nam želijo škodovati in degradirati rezultate Hranilnice. Na začetku marca so se na enem od spletnih portalov pojavili trije zaporedni članki brez kakršnekoli odgovornosti za napisano.

Prvi članek je bil namenjen poročilu, drugi je bil vezan na enega od naših kreditormalcev, kjer vidimo težavo v razkritju osebnih podatkov, tretji članek pa je bil usmerjen proti vodstvu Hranilnice oziroma proti meni osebno, z namigovanjem, da je vodstvo napravilo premoženje sindikatov, ki so naši večinski lastniki. Namen je bil vznemiriti sindikate in sindikalno članstvo, ustvariti razprtije med lastniki in vodstvom Hranilnice in v javnosti prikazati, da gre hranilnica v 'default'. Zahtevali smo objavo nasprotnega mnenja v mediju, vendar do tega ni prišlo, zaradi česar zdaj sledijo odškodninske tožbe.

Kje je vzrok za takšne obtožbe?

Naj poudarim, da se z napisanimi zgodbami ne obremenjujemo preveč, saj smo prepričani, da so neresnične, in da so naše stranke in lastniki na naši strani. Razlog za obrekovanja pa gotovo leži v tem, da smo v slovenskem bančnem prostoru nekakšen unikum zmagovite bančne poti, saj je težko razumeti, da je lahko najcenejša bančna institucija hkrati tudi zelo uspešna. Iz zavisti mi očitajo oholost, ko predstavljam podatke o uspešnosti Delavske hranilnice. Vendar vse, kar govorim, so zgolj resnična dejstva. Večletnim revidiranim bilančnim podatkom Hranilnice ne more oporekati nihče.

Kaj pravijo podatki? Kako posluje Delavska hranilnica?

V letih krize do danes izkazujemo 595-odstotno rast bilance. V vseh letih finančne in gospodarske krize, ko je ves bančni sektor beležil negativne rasti, je Delavska hranilnica rasla. V zadnjih letih smo rasli tudi več kot 40 % letno, lani pa je bila rast 35,8-odstotna. Ne vem, zakaj bi bilo bolje, da bi bili tudi mi slabi. Je res treba vse, kar je dobrega, zaničevati?

Kako vam je to uspelo?

Nerazumno početje bank smo znali izkoristiti za svoj razvoj. Leta 2005, v času velikega kreditiranja bank za razne nedonosne projekte smo sprejeli povsem drugačen poslovni model, ki velja še danes. Drastično smo znižali cene vseh bančnih in finančnih storitev in te cene veljalo še danes, v nekaterih področjih plačilnega prometa pa smo jih v zadnjih dveh letih še znižali. Na finančnem trgu smo in še vedno ponujamo daleč najcenejše bančne in finančne storitve. To že nekaj let potrjujejo neodvisne analize Zveze potrošnikov Slovenije in revija Moje finance. Nova finančna revija Alfa je pred dvema mesecema ocenila, da je Delavska hranilnica najbolj varna slovenska bančna institucija. In to je razlog, da pridobiva-

mo komitente, tako pravne kot fizične osebe, ki pri nas odpirajo račune, vežejo denar, posamezni komitenti so tudi dobili restrukturiran kredit, ko so ga druge banke zavrnile. A to ne pomeni, da smo sprejemali slabe kreditojemalce. Naša kreditna politika je bila in je še vedno daleč najbolj konzervativna v Sloveniji.

Lahko to dokažete?

Seveda. Naša stopnja neplačanih kreditov z zapadlostjo 90 dni, je trenutno 2,57-odstotna. Ali v Sloveniji in širše obstaja še kakšna banka, ki se lahko pohvali s tako nizkim deležem slabih kreditov? Zato smo seveda za koga moteči na bančnem trgu. Ne bomo pa si več dovolili, da se iz tega delajo škodljive afeze in diskreditacije našega odličnega poslovanja.

Naj dodam še en podatek: delež nedonosnih terjatev, uvrščenih v razreda D in E, znaša, tudi po popravkih, ki smo jih uvedli po poročilu Banke Slovenije, zgolj 8,13 % – pred popravki je znašal malce več kot 4 %. Zaradi teh nedonosnih terjatev smo morali oblikovati določene oslabitve, dokler se ta kreditojemalci nahaja v teh dveh razredih. Če to primerjamo z drugimi slovenskimi bankami, kjer je delež takšnih terjatev več kot 20 %, tudi tu bistveno odstopamo od bančnega povprečja. S tem, da se trenutno ne odplačuje zgolj 2,57 % kreditov. Ostale nedonosne terjatve pa se odplačujejo in bodo vrnjene, s čimer dokazujemo, da dobro upravljamo s kreditnimi tveganji.

V skladu z ugotovitvami Banke Slovenije smo lani dogradili vse procese sprejemanja, merjenja in upravljanja tveganj. Dogradili smo tudi potrebne kadrovske resurse, saj je po mnenju Banke Slovenije oboje nekoliko zaostajalo za hitro rastjo. Danes lahko trdim, da so tveganja odlično upravljana in pod nadzorom.

Kakšni pa so obeti za poslovanje?

Tudi letos poslujemo uspešno, rast bo malce pod 20 %. Lani smo v povprečju odprli med 800 in 900 poslovnih računov mesečno in nekaj tisoč osebnih računov. Mesečno smo v povprečju sprejeli 15 do 20 milijonov evrov novih bančnih vlog, krediti za fizične in pravne osebe so rasli za 27 %. Januarja letos smo odprli 1064 novih poslovnih računov, februarja 970. Letos smo že dosegli že 18 % lanskega dobička, naš bruto donos na kapital za letošnje leto je slabih 11 %, neto donos pa okoli 10 %. Očitajo nam, da naše stranke odpirajo račune zaradi pridobivanja kreditov,

vendar je takšnih primerov morda zgolj 0,1 % – vsi drugi pridejo zaradi cenovnih pogojev poslovanja. Tisti, ki so nevoščljivi, naj se najprej vprašajo o pogojih poslovanja bančnega okolja in nas pustijo, da delamo v miru in v dobro naših komitentov. To je vse, kar si želimo.

Je hitra rast Delavske hranilnice znak za alarm?

Nekateri nas opominjajo na obdobje 2004 do 2008, ko so banke izjemno hitro rasle, po tem pa se je zgodil kolaps bančne sistema. To se Delavske hranilnici ne bo nikoli zgodilo. V to verjamemo zaposleni, nadzorni svet in lastniki, predvsem pa naši zvesti komitenti. Dosegli smo vrednote, ki bi si jih želela doseči vsaka bančna institucija, dosegli smo najvišjo stopnjo zaupanja, zvestobe in pripadnosti komitentov.

Zakaj ste prepričani o tem?

Strukture naložb Delavske hranilnice z drugimi slovenskimi bankami v tistem obdobju ni možno primerjati, saj so bile naše naložbe nenehno izjemno konzervativne. Nismo tvegali na kapitalskih trgih in za razliko od drugih bank nismo izgubili niti centa. Odobrili nismo niti enega kredita za prevzem podjetij, prav tako nismo izgubili niti centa na naslednjih gradbenih naložbah. V strukturi naših naložb je 59 % kreditov prebivalstva, približno 8 % kreditov občinam, 25 do 27 % so krediti mikropodjetjem in samostojnim podjetnikom. Večina poslov je majhnih, število kreditov, ki so večji od treh milijonov pa lahko preštejemo na prste dveh rok. Vsi so dobro zavarovani, in kar je najpomembnejše, redno se odplačujejo. Naj dodam še, da tudi, ko so bile pred leti bančne ponudbe kreditov v švicarskih frankih najbolj agresivne, nismo odobrili niti enega takšnega kredita, saj smo se zavedali, da je kredit v tuji valuti tveganje za banko in še večje za kreditojemalca samega. Ne moremo torej sprejeti primerjav, ki nam jih vsiljujejo na podlagi izkušenj drugih bank iz prvega desetletja tega stoletja.

Smo edina slovenska bančna institucija, ki v 25 letih po osamosvojitvi niti enkrat ni poslovala z izgubo. Obenem smo edina bančna institucija, ki se vsako leto sama na trgu dokapitalizira in ohranja stabilno in donosno dividendno politiko. Nikogar nismo prosili, ne prosimo in ne bomo prosili za nič. Nobenega premoženja ne bomo zapravili, kot se nam podtika, in z rezultati bomo pokazali, da smo vedno govorili resnico.

Očitajo vam tudi nekatere investicijske projekte ...

Presežna likvidnost v slovenskem bančnem sektorju je višja kot kadarkoli, obenem pa so sredstva na računu kaznovana negativno z obrestno mero 0,4 % in sčasoma bo začel donos trpeti v celotnem bančnem sektorju. Zato iščemo rešitve. Državni vrednostni papirji so postali slaba naložba, razvojnih gospodarskih projektov ni dovolj, zaradi česar majhen del likvidnostnih presežkov usmerjamo v donosne projekte. Zato smo kupili družbo, upravnika Aerodroma Maribor, kjer smo trenutno v procesu prodajanja svojega deleža in privabljanja dolgoročnih poslovnih partnerjev. Naložbo, ki predstavlja le 0,31 % vsega naložbenega portfelja Hranilnice, se poskuša kriminalizirati. Slovensko javnost bomo presenetili, obeta se nam prodaja z dobičkom.

Očitani so nam tudi nepremičninski projekt Livade v Izoli, kjer smo udeleženi s polovičnim vložkom. Soseska se končuje, skupna naložba je bila 14 milijonov evrov. Postavili smo zgodovinsko nizke cene stanovanj na slovenski obali. Dela so praktično zaključena in podpisal sem že 154. kupoprodajno pogodbo od 192 potencialnih pogodb. Ostaja še vrsta rezervacij, pridobivamo pa tudi kupce za 1.600 kvadratnih metrov poslovnih prostorov. Finančni izplen pogodbenih razmerij v tem trenutku je 17,5 milijonov evrov, torej smo že ustvarili 3,5 milijona evrov dobička na projektu, od tega je polovica dobiček Delavske hranilnice. Računamo pa, da bo končni izplen med 7 in 8 milijoni evrov, kar bo krasen dobiček.

Lotevamo pa se še dveh projektov v gospodarstvu. Obstaja verjetnost, da bomo sodelovali v notranjem odkupu v podjetju AHA Emmi. Ocenjujemo, da bomo skupaj z zaposlenimi v Slovenski Bistrici prvič rešili družbo, ki so jo v slab finančni položaj spravili neodgovorni lastniki, in s tem pomagali rešiti 340 delovnih mest.

Naslednji projekt v teku pa je ohranitev Pomurskih mlekar – z našo pomočjo se jim kaže svetla prihodnost. Družba po dolgem času posluje s pomenljivim dobičkom, kar pomeni, da pomagamo reševati perspektivno družbo. Z vsem dokazujemo, da je Delavska hranilnica družbeno odgovorna in etična bančna institucija.

INFORMACIJSKI SISTEM OBČIN

Rezultat 25 letnega razvoja informacijskega sistema (IS) za podporo poslovanju občin je produkt, ki je v največji meri prilagojen vodenju poslovanja občine.

Pri tem ne mislimo samo na ozko področje financ in računovodstva, ampak veliko širše. Naš program omogoča županom, direktorjem in skrbnikom proračunskih postavk (slednjim le v okviru svojih pristojnosti), da imajo sprotni in pregleden vpogled v izvajanje proračuna. Vpogled vključuje sprejeti proračun, veljavni proračun (prerazporeditve), predobremenitve (naročilnice, pogodbe), prevzete obveznosti (neplačani prejeti računi), realizacijo in prosta sredstva. Na preprost način (z enim samim klikom) lahko dostopajo do analitičnih kartic za posamezni podatek.

Skrbniki tudi pripravljajo in potrjujejo e-odredbe, sprotno spremljajo izvajanje proračuna na svojih postavkah in glede na situacijo lahko sprotno pripravljajo predlog prerazporeditve. V okviru svojih pristojnosti lahko skrbniki tudi pripravljajo proračun in pišejo obrazložitve proračuna in zaključnega računa.

Naši programi pokrivajo tudi področje režijskih obratov (komunalne storitve in materialno poslovanje) in so neposredno povezani s podatki glavne knjige in proračuna. Na ta način se občina izogne po navadi zapletenemu povezovanju podatkov med programi različnih dobaviteljev. Delo je avtomatizirano, tako, da so podatki sprotni in da se lahko osebe, ki delajo na posameznem področju, posvetijo vsebini svojega dela.

Da je naš IS vedno skladen s hitro spreminjajočo se zakonodajo in z uvajanjem brezpapirnega poslovanja (e-računi, e-odredbe, e-naročilnice, e-prerazporeditve, ...) je samoumevno. Aktivno spremljamo avtomatizacijo državnih inštitucij (ministrstva, UJP, DURS, AJPEŠ, ...) in sprotno vgrajujemo vse potrebne povezave za avtomatizirano izmenjavo podatkov.

V vseh letih razvoja skrbno poslušamo in upoštevamo predloge in zahteve občin, ki so že uporabniki našega IS. Rešitve sprotno vgrajujemo v naš IS in na ta način gradimo zares uporaben produkt za potrebe občin. Dokaz za to je skoraj polovica slovenskih občin, ki nam zaupa.

Pri uva-
j a n j u
programov
pri strankah se
v kar največji meri
poskušamo prilagoditi orga-
nizaciji in specifičnosti občine. Na podlagi
izkušenj pa tudi svetujemo in predlagamo morebitno
boljšo rešitev.

Na področjih, za katera nimamo lastnega produkta (javna naročila, geoinfo sistem ipd.) pa se povezujemo s produkti drugih dobaviteljev.

Kvaliteto našega dela in poslovanja nenazadnje potrjuje certifikat »Odlično srednje, malo ali mikro podjetje« oziroma »Excellent SME Slovenia«, ki smo ga pridobili v decembru 2012 in obdržali ves čas do danes.

Glavni cilji izdaje spletnega certifikata je povečanje varnosti poslovanja in zaupanja ter lažje in hitrejše poslovno odločanje z manj tveganja na strani kupcev in poslovnih partnerjev.

Nevarna razmerja v svetu

Tveganja za razvite države

Ponovno višje obrestne mere zaradi preobrata pri cenah surovin. Visoka zadolženost razvitih držav (evroobmočje: 90 odstotkov BDP-ja) ob tako nizki rasti omogoča le nizek potencial za zniževanje dolga. Kar v osmih državah je razmerje blizu ali nad 100 odstotki BDP-ja, kar lahko pomeni novo evropsko krizo v primeru rasti obrestnih mer.

Brexit. Volivci v Veliki Britaniji bodo 23. junija glasovali o morebitnem izstopu iz EU. Tri četrtine ekonomistov meni, da bo poteza škodila predvsem Angležem, zaradi česar naj bi se BDP znižal za 2 odstotka.

Begunska problematika lahko privede do razpada schengenskega sporazuma. Evropska komisija je ocenila, da bi podaljšana pot tovornih vozil pomenila 3 mrd EUR stroškov več na letni ravni za logistični sektor.

Tudi nekatere razvite države, kot sta Kanada in Avstralija, nista imuni na nižanje cen surovin. To bi lahko pomenilo težave na nepremičninskem trgu in v bančnem sistemu. Investicije v nove rudnike so v Avstraliji padle za 70 odstotkov v primerjavi z letom 2012.

Nizke obrestne mere niso zgolj dobra novica za gospodinjstva in podjetja. Predstavljajo tudi precej nižje marže za banke, ki so v zadnjih mesecih izgubile velik del borzne vrednosti zaradi manjših zaslužkov. Trenutno so v slabem stanju predvsem italijanske banke, ki imajo za 330 mrd EUR slabih posojil oz. 16 odstotkov vseh.

Tveganja držav v razvoju

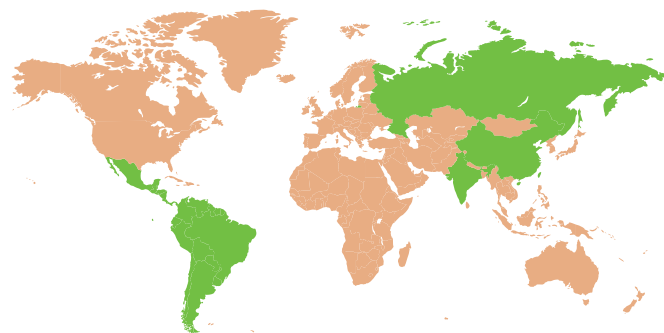
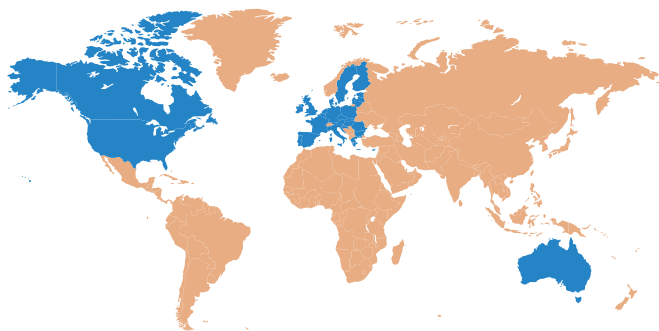
Ohranjanje oz. zniževanje nizkih cen nafte svetovnih surovin. Cena nafte je 60 odstotkov nižja od najvišje vrednosti. Investicije v energetske sektorju so pomenile kar 40 odstotkov vseh investicij v preteklem desetletju.

Krepitev dolarja viša javni in podjetniški dolg v nekaterih državah v razvoju. V dveh letih je turška lira izgubila tretjino vrednosti proti dolarju.

Kitajska išče načine, kako spodbuditi rast brez dodatnega napihovanja novih posojil. V zadnjih šestih letih so se slaba posojila povečala 2,5-krat. Ena od možnosti je devalvacija juana, kar bi lahko spodbudilo ponovno rast izvoza, druge azijske države pa spodbudilo k podobnim potezam za zaščito njihovih tržnih deležev.

Geopolitična tveganja lahko privedejo do nove »hladne vojne«. Vročne točke so južnokitajsko morje, Ukrajina in Sirija. Nižja globalna gospodarska rast, ki naj bi v letošnjem letu znašala zgolj 3 odstotke, povečuje verjetnost konfliktov.

Braziliya je dosegla največje krčenje BDP-ja v zadnjih 25 letih (blizu 4 odstotkov), ob visoki 10-odstotni inflaciji. Tudi v letošnjem letu naj bi se krčenje nadaljevalo.

Ohlajanje svetovnega gospodarstva spreminja pravila igre

Poslabšanje razmer v svetovnem gospodarstvu napoveduje zahtevnejše čase za slovenske izvoznike. Pesimizem odraža tudi napoved OECD, ki državam svetuje povečanje javnih investicij.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

OECD napoveduje le še 3 odstotno svetovno gospodarsko rast.

Razmere na ključnih slovenskih izvoznih trgih se ohlajajo.

OECD je precej poslabšal gospodarsko napoved za evroobmočje, ter znižal oceno gospodarske rasti za 0,4 odstotne točke. Aktualna mnenja industrialcev niso veliko boljša, kar kaže indeks nabavnih menedžerjev (PMI). Vrednost kompozitnega indeksa PMI za evroobmočje se je februarja znižala na 52,7 točke, potem ko je bila januarja pri 53,6 točke. To je najnižja vrednost v zadnjih trinajstih mesecih. Proizvodni PMI (indeks nabavnih menedžerjev za evroobmočje), ki nakazuje zgolj zdravje industrije, se je februarja znižal na 51,9 točke, potem ko je bil januarja še pri 53,4 točke. Evropsko konjunkturo tako zdaj podpira domači trg, predvsem gospodinjstva in delno zasebne investicije. Na to vpliva višji razpoložljiv dohodek gospodinjstev zaradi nižjih cen energentov, poceni posojila ter visoki dobički podjetij, ki omogočajo investicije z lastnim denarnim tokom.

Tudi v ZDA gre industriji najslabše v zadnjih treh letih, zato se pričakuje, da bo ameriška centralna banka vsaj začasno počakala z dvigi centralne obrestne mere. To je razlog za oslabitev razmerja med dolarjem in evrom (padec dolarja) v zadnjih mesecih.

Slabši pogoji za slovenske izvoznike

Proizvodni PMI za Slovenijo je februarja močno upadel pod vrednost 50, in sicer na 42,9 točke, kar nakazuje na slabše pogoje za naše izvoznike. Pričakovanja za posamezne mesece močno nihajo, kar odraža majhnost slovenskih podjetij in njihovo strukturo v verigi dodane vrednosti. Omenjeno nihanje kljub temu kaže na ohlajanje razmer na ključnih izvoznih trgih, kot so Nemčija, Italija in Avstrija. Rast naj bi tako bila pozitivna, vendar nižja kot v 2015.

Znižali napoved gospodarske rasti

Zadnji aktualni podatki o gibanju svetovnega in evropskega gospodarstva niso spodbudni. Nižje cene energentov in drugih surovin niso toliko pospešile gospodarske rasti držav uvoznic le-teh, za kolikor so se znižali gospodarski obrati v pomembnih državah v razvoju: na Kitajskem, v Rusiji in Braziliji. Tako ne preseneča, da je februarska ocena kluba razvitih (OECD) relativno pesimistična in napoveduje le še 3-odstotno svetovno gospodarsko rast. Še v januarju sta Svetovni denarni sklad (IMF) in Evropska komisija napovedala za desetino višjo rast.

Nedavni padci delniških tečajev in velika nihanja na valutnih in surovinskih trgih povečujejo ranljivost finančnega sektorja. Cena nafte je februarja celo upadla pod 30 USD na sodček in se v začetku marca gibala zopet okoli 40 USD. Največ so izgubile cene delnic evropskih bank in surovinskih podjetij.

Marec prinesel rahlo izboljšanje

Vsaj trenutno so si trgi nekoliko opomogli. Glavni borzni indeksi so zrastle za desetino v primerjavi z najnižjimi februarскими vrednostmi, nekatere cene surovin so se odbile od dna. Njihova cena namreč ne odraža zgolj tekoče realne ponudbe in povpraševanja po njih, temveč tudi pričakovanja o njihovem prihodnjem gibanju. Vsako napovedano zaprtje rudnika ali odlog izgradnje naftnega nahajališča ima takojšen vpliv na ceno. Prav zaradi tega je napovedovanje cen surovin precej nevhvaležen posel, saj ga spremljajo neracionalne državne odločitve, kot so povečanje podpore podjetjem z izgubo, ipd.

Zmanjkuje manevrskega prostora

OECD je v februarjem poročilu jasno predlagala, naj razvite države v izogib gospodarski stagnaciji povečajo javne investicije, tudi za ceno nekoliko višjega javno-finančnega primanjkljaja. Vendar je manevrskega prostora tokrat manj, sploh v primeru, če priporočilo spodleti.

Državni dolg se je od leta 2008 do 2015 v ZDA dvignil s 64 odstotkov na 104 odstotke BDP-ja, v evroobmočju s 66 odstotkov na 93 odstotkov in na

Japonskem s 176 odstotkov na 237 odstotkov. Prav veliko manevrskega prostora za večanje primanjkljaja ni, razen seveda, če se centralne banke zavestno ne odločijo za dodatne nakupe državnih obveznic ter s tem tekoče izdatke za obresti držav in ostalih kreditorejmalcev držijo nizko, na račun nizkih donosov varčevalcev.

Investicije so v Sloveniji nižje za 40 odstotkov od ravni pred začetkom krize, njihova nizka vrednost pa odraža znižanje javnih investicij ter manjše financiranje iz evropskih sredstev zaradi izteka stare perspektive.

Dobri rezultati slovenske industrije

Industrijska proizvodnja je bila v letu 2015 višja za 4,5 odstotka, prihodek od prodaje za 4,1 odstotka, zaloge pa za 3,3 odstotka. Znotraj industrije so najvišjo proizvodnjo beležile predelovalne dejavnosti s 5,4 odstotka, sledita pa še oskrba z električno energijo z 2,5-odstotno rastjo ter rudarstvo z 2,4-odstotno rastjo proizvodnje. Predelovalne dejavnosti se približujejo stagnaciji, ki vodi v negotovost glede rasti novih naročil in izvoza. [gg](#)

**Za 40 %
nižje investicije
v Sloveniji kot
pred začetkom
krize.**

Analitika
GZS

PARK POSTOJNSKA NEPOZABNO JAMA DOŽIVETJE

WORLD
FAMOUS
ATTRACTION

Postojnska jama
T: 05 7000 100
www.postojnska-jama.eu

Spoznajte zmajeve mladičke

Pravljica narave

Neosvojljiv grad v skali

11. februarja 2016 je cena nafte Brent pristala na najnižji ravni v zadnjih dvanajstih letih (26 USD za sodček). V 2015 so se globalni izdatki za raziskave in proizvodnjo nafte zmanjšali za 24 odstotkov, letos se bodo predvidoma še za 17 odstotkov. Proizvodnja nafte iz skrilavcev naj bi v letih od 2015 do 2021 v povprečju znašala 1,3 milijona sodčkov na dan in je zelo fleksibilna, stroški črpanja pa se zaradi napredka pri tehnologiji znižujejo. Zadnjemu dogovoru med Savdsko Arabijo in Rusijo naftni trg ne zaupa najbolj, saj so iniciative za zlorabo dogovora visoke. Trenutno naj bi sicer OPEC, po navedbah Capital Economics, na trgu dnevno prodal prek 33 milijonov sodov nafte, kar je 10 odstotkov več od dogovora.

Pripravila: Analitika GZS

26 USD
je bilo treba
11. februarja
odšteti za sodček
nafte Brent.

Usoda cen v rokah Savdijcev

Zaradi nizke cene surove nafte svetovno in slovensko gospodarstvo hitreje okrevata. Koliko časa bo tako, je nemogoče napovedati.

Samo Kranjec

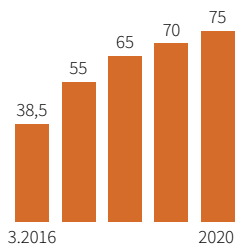
Cena nafte naj ne bi padla pod 20 do 25 dolarjev za sodček.

V zvezi z gibanji cene nafte so analitiki po besedah Aleša Peternela, sekretarja Slovenskega nacionalnega naftno-plinskega komiteja Svetovnega naftno-plinskega sveta (SNNK-WPC), razdeljeni: eni kmalu napovedujejo višje cene, drugi pravijo, da do tega še nekaj časa ne bo prišlo. Trenutno je napoved nemogoča, ker je jeziček na tehtnici težko predvidljiva Savdska Arabija.

»Trenutne nizke cene nafte ugodno vplivajo na porabnike in slabo na proizvajalce,« pravi Aleš Peternel.

Generalni sekretar OPEC Abdallah Salem el-Badri napoveduje, da bo po njihovih ocenah cena nafte leta 2035 znašala okoli 110 dolarjev na sodček, svetovna poraba nafte pa se bo do takrat povečala za 52 odstotkov. Izjavil je tudi, da cena ne bo padla pod 20 do 25 dolarjev za sodček, kot napovedujejo nekateri. Kako bo s količinsko proizvodnjo, ni želel govoriti.

Predvidene cene nafte v naslednjih letih v USD

Dobro za porabnike, slabo za proizvajalce

V začetku letošnjega leta so bile cene surove nafte in posledično tudi izdelkov iz nafte med najnižjimi v zadnjem desetletju. V zadnjem času so precej zrasle, vendar so še vedno na sorazmerno nizki ravni. Nizke cene pa ugodno vplivajo na porabnike in slabo na proizvajalce.

Nizke cene surove nafte so prispevale k okrevanju svetovnega in tudi slovenskega gospodarstva po hudi krizi leta 2008. Vpliv je pozitiven in bo tak tudi ostal, dokler bodo cene nafte ostale stabilne vsaj v sedanjem okviru.

V prihodnosti postopna rast cene

V Skupini OMV v prihodnjih letih pričakujejo postopno rast cene nafte. Predpostavljajo, da bo cena za sodček do leta 2020 približno dvakrat višja kot v letošnjem letu. Predvidena cena za sodček nafte v letu 2017 bi tako znašala 55 dolarjev, v letu 2018 65 dolarjev, v letu 2019 70 dolarjev in v letu 2020 75 dolarjev. ^{gg}

Vpliv nizke cene nafte na različne deležnike

- **Na gospodarstvo:** omogoča hitrejšo gospodarsko rast, ker je vstopna surovina; stroški transporta, pogonske energije ter ogrevanja in hlajenja so nižji, kar je zlasti ugodno za avtoprevoznike, letalske družbe.
- **Na banke:** banke so v nevarnosti, da ne bodo dobile povrnjenih posojil za opremo, ki so jo nabavile družbe za vrtanje in frakturiranje.
- **Na pokojninske sklade:** pokojninski skladi v zahodnih državah imajo v lasti delnice velikih naftnih družb, ki jim zaradi nizke cene nafte dobiček pada. Posledica tega so nizke dividende ali pa dividend ne bodo mogli izplačati, kar bodo občutili upokojenci.
- **Na zasebne potrošnike:** nižji stroški, ker se ceje vozijo in ogrevajo, višja kakovost življenja.
- **Na obnovljive vire:** že pri cenah surove nafte okoli 80 dolarjev na sodček obnovljivi viri energije niso konkurenčni fosilnim tekočim gorivom in zemeljskemu plinu.

Cene železove rude so februarja dosegle 50 USD na tono, kar je pomemben porast z decembrskega dna. Glavna rudarska podjetja so napovedala nižji izkop v letošnjem letu. Po podatkih Svetovnega železarskega združenja je bila januarja svetovna proizvodnja jekla medletno nižja za 7 %, od tega na Kitajskem za 7,8 %. EU je januarja sporočila, da bo uvedla 13-odstotno carino na uvoz kitajskega jekla ter tako zaščitila delovna mesta v evropski jeklarski industriji. Kitajska namreč proizvede polovico svetovnega jekla, več kot ZDA, EU, Rusija in Japonska skupaj, in naj bi zaradi manjšega investicijskega povpraševanja proizvodne količine izvažala na tuje trge. EU naj bi v zadnjih letih izgubila kar 40.000 delovnih mest v jeklarski industriji. Samo v Združenem kraljestvu so kitajski proizvajalci v štirih letih pridobili 45 % tržnega deleža.

Priprava: Analitika GZS

13 %
carina na uvoz
kitajskega jekla v EU

45 %
tržni delež so
kitajski proizvajalci
v 4 letih pridobili
v Združenem
kraljestvu.

Z nižnimi izdelki na jeklarski trg

Na zahtevnem jeklarskem trgu, kjer vladajo nizke cene in močna kitajska konkurenca, bodo lahko preživeli le nišni proizvajalci, ki ustvarjajo visoko dodano vrednost.

Samo Kranjec

Svetovni trg jekla opredeljujejo nadvlada Kitajske, ki svoj tržni delež stalno povečuje, zelo nizke cene železove rude, ki je sicer februarja zrastle, in tudi napoved EU, da bo uvedla 13-odstotno carino na uvoz kitajskega jekla ter s tem zaščitila delovna mesta v evropski jeklarski industriji. Kako bo to vplivalo na slovenske jeklarje?

Marjana Drolc, direktorica nabave v skupini SIJ, pravi, da gibanje cen železove rude narekuje tudi smer gibanja cene jeklenemu odpadku, ki je njihova glavna surovina. Tako železova ruda kot jekleni odpadki sta podvržena splošnemu gibanju cen surovin, ki so na dolgoletnem dnu. Trenutni dvig cen železove rude je povzročil povečano povpraševanje po jeklenem odpadku v Turčiji, kar posledično pomeni pritisk na dvig njegovih cen in tudi cen jekla.

Povečanje prodaje na Kitajsko

V zvezi s Kitajsko Drolčeva pravi, da resda že več let velja za največjo proizvajalko jekla na svetu, vendar nadaljuje s povečanjem ponudbe na svetovnih trgih s poceni materialom za množične segmente. Obenem pa uvažuje jeklarske izdelke »premium« segmenta, kjer domačih proizvajalcev ni, ali pa ne morejo zagotoviti ustrezne kakovosti. Slednje še posebej velja za zahtevne aplikacije, kjer so tolerance nizke, denimo pri debeli in specialno debeli pločevini, visoko-legiranih orodnih jeklih in zlitinah. »Gre za ravno tiste nišne

trge, kjer skupina SIJ velja za enega vodilnih evropskih in svetovnih proizvajalcev in tudi povečuje svojo prisotnost na kitajskem trgu,« še pravi Drolčeva.

Ustaviti je treba kitajski damping

Podobno razmišlja tudi Marjan Mačkošek, glavni direktor družbe Štore-Steel. Zaradi cen vhodnih surovin, ki so pod razumno mejo, so tudi prodajne cene izdelkov prišle v območje, ko uspešno poslovanje ni več mogoče. Na to dodatno vpliva poplava jekla iz Kitajske po nenormalno nizki ceni. Gre za klasičen damping, pravi Mačkošek. EU bi se na to morala odzvati hitreje, da zaščiti svoje proizvajalce jekla. Manjši nišni proizvajalci jekla so sicer manj na udaru, vendar kljub temu močno občutijo takšno dogajanje na trgu, ki se že odraža v slabših poslovnih rezultatih.

Sogovornik je prepričan, da se bo upadanje cen surovin in s tem jekla ustavilo in se bodo cene počasi obrnile navzgor, kar se bo zgodilo najkasneje v drugi polovici leta. Do takrat pa se bo kar nekaj proizvodnih zmogljivosti v EU zaprlo, predvsem tistih, kjer v preteklosti niso vlagali v posodobitev. ^{gg}

Foto: Žare/Močič

Marjan Mačkošek,
glavni direktor Štore-Steel

»Kitajci na evropskem trgu izvajajo damping, EU pa se na to prepočasi odziva.«

Povpraševanje v Turčiji je ustvarilo pritisk na dvig cen jeklenega odpadka in jekla.

Tri četrtine britanskih ekonomistov meni, da bi »Brexite« poslabšal gospodarska pričakovanja Otočanov. EU je britanski najpomembnejši trgovinski partner, s katerim ustvari polovico izvoza in uvoza. Izvoz v EU predstavlja 15 odstotkov BDP-ja. Odločitev za izstop bi zaustavila odločanje gospodinjstev in privatnega sektorja za investicije. V tem primeru se ne ve, kaj bi se zgodilo s trgovinskimi sporazumi, kar je povezano z relativnimi stroški poslovanja v ZK. Vrednost funta bi lahko precej upadla. Negativen učinek bi po ocenah trajal vsaj 2 leti in bi znižal relativni BDP za od 1,1 do 3,3 odstotka, na dolgi rok pa bi lahko bili vplivi pozitivni. Na stroške zadolževanja britanske zakladnice izstop ne bi smel vplivati, saj imajo lastno valuto in lahko z odkupom državnih obveznic preprečijo dvig stroškov zadolževanja. Tudi v prihodnje želijo ohraniti funt in monetarno samostojnost.

Pripravila: Analitika GZS

Izvoz v EU
15 %
BDP-ja
2 leti
viden negativen učinek izstopa

Avtogol Brexit: stresel bi Britanijo in EU

Velika Britanija še bolj potrebuje EU kot EU potrebuje Veliko Britanijo.

Maja Kalan

»Velika Britanija potrebuje EU bolj, kot velja obratno, saj so koristi od dostopa do enotnega evropskega trga večje kot stroški.«

Marjan Trobiš, Boxmark

O posledicah morebitnega izstopa Velike Britanije iz Evropske unije, o katerem bodo Britanci glasovali 23. junija letos, se sprašuje celotna EU, vključno z Otočani. EU je britanski najpomembnejši trgovinski partner, s katerim ustvari polovico izvoza in uvoza, in neizogibno je, da bi posledice čutili povsod.

Streslo bi tudi Nemčijo

V podjetju Boxmark Slovenia iz Kidričevega, ki je velik izvoznik v Veliko Britanijo, a ta ni eden njihovih ključnih trgov, ocenjujejo, da bi bil direkten vpliv nanje omejen. »Bi pa se zmanjšanje skupnega evropskega tržišča odrazilo na državah, ki so najmočnejše izvoznice. V mislih imamo predvsem Nemčijo, ki bi zaradi izstopa prav tako zabeležila manjši padec BDP. Po ocenah nemškega inštituta IFO za okoli en odstotek,« opozarja direktor Marjan Trobiš.

Izstop ni nevaren le za Veliko Britanijo, temveč za celotni obstoj Evropske unije. Odločitev za izstop bi povečala podobne težnje tudi v ostalih državah članicah. Oslabla bi tudi naša skupna valuta, začasno pa bi se stroški zadolževanja perifernih držav ponovno povečali.

Ni članstva v EU, ni ugodnosti

Trobiš ob tem poudarja, da ne smemo pozabiti, da Velika Britanija potrebuje EU bolj, kot velja obratno, saj so koristi od dostopa do enotnega evropskega trga večje kot stroški. Največja težava ob izstopu bi bilo

Foto: Depositphotos

prenehanje vseh trgovinskih sporazumov, Velika Britanija pa bi morala ponovno pristopiti k pogajanjem o teh. »Zagotovo vemo, da takšnih ugodnosti brez članstva v EU ne bo več dosegla. V najslabšem primeru olajšav in proste trgovine sploh ne bi bilo več, carine bi se povišale in podaljšala administracija in postopki. Prizadeti bi bili tudi kapitalski trgi, kjer Velika Britanija predstavlja več kot četrtino kapitalizacije celotne EU. V začetnem obdobju bi utrpeli padec BDP, vrednost funta zaradi pričakovanj že zdaj upada, pričakujemo lahko tudi rahlo višjo inflacijo,« razlaga Trobiš. Pri tem se v Boxmarku strinjajo, da bi negotovost zagotovo vplivala na nižjo potrošnjo v Veliki Britaniji, kar za nobeno podjetje, ki posluje z Otokom, ne bi bilo dobro. Na daljši rok bi se stanje stabiliziralo. [gg](#)

Največji slovenski izvozniki v Veliko Britanijo*:

Revoz
Krka
Boxmark Leather
Mahle Letrika
Cimos

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURs in Ajpes).

Nemški inštitut IFO je izračunal, da je nemška vlada za migrante namenila 21 mrd EUR v 2015. Kljub temu naj bi Nemčija v lanskem letu beležila javno-finančni presežek, saj večina stroškov, namenjenih begunski problematiki, predstavlja prihodke za lokalne izvajalce storitev, kar povečuje BDP. Povpraševanje v evroobmočju naj bi se povečalo za 0,2 % BDP-ja, zgolj v Nemčiji za 0,3 do 0,4 %. Migranti si zaradi nižje izobrazbe in manj izkušenj poiščejo delo v storitvenem sektorju, najpogosteje pri skrbi za otroke in starejše, in tako ne konkurirajo domačinom za delovna mesta. Hans Werner Sinn z IFO inštituta predlaga znižanje minimalne plače, saj bi to prineslo večjo zaposlitev ter manjše javne izdatke brezposelnim. Večja zaposlenost naj bi dvignila povpraševanje ter dvignila produktivnost pri uporabnikih teh storitev.

Priprava: Analitika GZS

**21 mrd
EUR**
je Nemčija lani
namenila za
migrante.

Kolikšno rast prinašajo Nemcem begunci?

Ugodni vplivi migrantov na gospodarsko rast so najbolj odvisni od hitre in uspešne vključitve migrantov na trg dela.

Stela Mihajlović

Nemčija je v trenutni begunski krizi država, ki je najbolj na udaru. Še leta 2014 je v Nemčijo pribežalo približno 600 tisoč ljudi, lani pa že 1,2 milijona. V letošnjem letu naj bi zatočišče tam iskalo milijon beguncev, v prihodnjem letu pa še novih 600 tisoč, ocenjujejo na Ekonomskem inštitutu v Kielu (IfW).

Kaj to pomeni za nemško gospodarstvo? Ena od predpostavk je, da naj bi večina stroškov, namenjenih begunski problematiki, predstavljala prihodke za lokalne domače izvajalce storitev, kar naj bi prispevalo k gospodarski rasti.

Neznatna rast BDP

Letos bo nemški proračunski izdatek za migrante znašal 23 milijard evrov (0,7 odstotka BDP), v prihodnjem letu pa se bodo stroški naraščajočega števila beguncev povzpeli na 28 milijard evrov.

»Glede na kratkoročno rast BDP bi lahko predvidevali, da bo letos prišlo do znatnejšega impulza (0,5 odstotka BDP), vendar pa domnevamo, da bo fiskalni multiplikator proračunskih izdatkov pod vrednostjo 1, zato bo njihov vpliv na rast BDP precej manjši,« napoveduje Nils Jannsen, znanstveni sodelavec za gospodarske napovedi na IfW. To poenostavljeno pomeni, da s sredstvi, investiranimi iz davkov, v državi ne bodo ustvarili za pol odstotka več.

Večje število beguncev gre z roko v roki s politično nestabilnostjo in napetostjo v EU, kar lahko zaduši rast BDP oziroma je vpliv nanjo le neznaten. »Zato se

ne strinjamo s predpostavko, da bi naraščajoče število beguncev lahko pomenilo kratkoročno spodbudo za nemško gospodarstvo,« dodaja sogovornik.

Pomembna bo čim hitrejša zaposlitev

Pozitiven vpliv beguncev na nemško gospodarstvo Jannsen vidi v zmanjševanju vpliva demografskih sprememb v državi, vendar le v primeru, da se bodo uspešno integrirali v družbo. Eden od pogojev za to je čimprejšnja vključitev v nemški trg dela, kar pa trenutno zavirajo birokratske ovire, pojasnjuje Jannsen: »Tudi nedavno zvišana minimalna plača ovira zaposlovanje beguncev in menim, da bi bila določitev izjem dobrodošla.«

Po izkušnjah iz preteklosti je bojazen, da bi tok beguncev poslabšal zaposljivost domačinov, odveč. Negativni učinki na plače ali zaposljivost so v razvitih ekonomijah omejeni in začasni, saj imigranti na delovnih mestih težko zamenjajo domačine, hkrati pa se običajno povečajo investicije, ki so posledica povečanja delovne sile, kaže raziskava Mednarodnega denarnega sklada (IMF) o ekonomskih in političnih vplivih begunskega vala. ^{gg}

Nils Jannsen, Institut für Weltwirtschaft, Kiel

»Domnevamo, da bo fiskalni multiplikator proračunskih izdatkov pod vrednostjo 1, zato bo njihov vpliv na rast BDP manjši od pričakovanj.«

Nemška industrijska proizvodnja se je decembra na medletni ravni znižala za 2,3 %. Kazalnik PMI za nemško proizvodnjo se je februarja znižal na 51,4, medtem ko je januarja znašal 53,5, kar pomeni, da je na 15-mesečnem dnu. To odraža slabša izvozna pričakovanja na trgih v razvoju. Šibak evro proti dolarju in funtu ne koristi evropskim izvoznikom tako kot lansko leto, zadnji padec juana pa slabša pogoje menjave s Kitajsko. Število novih delovnih mest je najnižje v zadnjem letu. Precej bolj pozitivna je dinamika pri storitvenih dejavnostih, kjer storitveni kazalnik PMI znaša 55,1.

Pripravila: Analitika GZS

15-
mesečno dno je
dosegel kazalnik
PMI.

Nemške denarnice se počasi spet odpirajo

Povečan optimizem je dobra novica za slovenske izvoznike, predvsem v avtomobilski industriji in proizvodnji bele tehnike.

Stela Mihajlović

V največjem evropskem gospodarstvu beležijo rast domače potrošnje kot posledico nizkih cen nafte, kar prinaša večjo razpoložljivost dohodka. Ker je Nemčija naš daleč največji izvozni trg, bi lahko povečano trošenje izkoristila tudi slovenska podjetja.

»Potrošniki, ki so bili v zadnjem obdobju previdni pri nakupu trajnih dobrin, so zdaj pogumnejši. Večja poraba pri nakupu teh lahko določenim sektorjem prinese korist – za Slovenijo sta tu najpomembnejši avtomobilska industrija ter proizvodnja bele tehnike in njenih delov,« pojasnjuje Vanja Bele, vodja področja v Centru za mednarodno poslovanje pri GZS.

Foto: Arhiv Adria Mobil

Foto: Tadej Kreft

Vanja Bele, CEMP, GZS

»Potrošniki, ki so bili v zadnjem obdobju previdni pri nakupu trajnih dobrin, so zdaj pogumnejši.«

Rast v vseh segmentih

Znatno rast nemške potrošnje občutijo tudi v Adrii Mobil, ki na tem trgu ustvari skoraj petino prodajnih prihodkov. Do sedaj so bili v Nemčiji izredno dobro zastopani s programom avtodomov in vanov, od lani pa tudi s programom počitniških prikolic. Prihodnja rast bo temeljila na še tesnejšem sodelovanju z distribucijsko mrežo, s celovitimi poprodajnimi storitvami, ki so za pozitivno uporabniško izkušnjo ključne, napovedujejo.

Dodatno priložnost vidijo na eni strani v segmentu luksuznih avtodomov ter na drugi strani v revitalizaciji blagovne znamke vstopnega cenovnega razreda. Spekter povpraševanja je širok, pravijo v Adrii.

V Gorenju, ki ima v Nemčiji že več kot 40 let lastno prodajno podjetje, ki se je v zadnjih petih letih v povprečju razvijalo 50 odstotkov hitreje kot trg, se nadejajo nadaljnje rasti. Zaradi optimističnega razpoloženja potrošnikov, pričakovanega gibanja dohodkov ter nenazadnje tudi dodatnega povpraševanja kot posledice migracij, se bo Nemčija še utrdila

kot največji posamezni trg v Evropi tudi na področju prodaje gospodinjskih aparatov, so prepričani v Gorenju. Uspeh na nemškem trgu bodo zagotavljali z energetsko varčnostjo ter visoko tehnološko in oblikovalsko inovativnostjo izdelkov.

Pobira se tudi nemška industrijska proizvodnja

Upati je, da bo povečana potrošnja pomagala tudi drugim slovenskim izvoznikom, denimo dobaviteljem avtomobilske industrije. Ti težko v celoti najdejo nadomestilo na drugih trgih, saj v Nemčijo prodajo 40 odstotkov delov, ki so specifični za njihove naročnike.

Poleg dogovorov z njimi bo veliko odvisno tudi od nemškega izvoznega dogajanja po svetu. »Indeks nabavnih menedžerjev (PMI; kazalec splošne 'kondicije' proizvodnje) v Nemčiji je res nizek, vendar še vedno nad prelomno točko 50, ki pomeni rast, a se je vrednost industrijske proizvodnje januarja na mesečni ravni zvišala za 3,3 odstotka. S tem je presegla pričakovanja za 2,8 odstotka, kar vzbuja nov optimizem na evropskih trgih,« opaža Beletova. [gg](#)

Največji slovenski izvozniki v Nemčijo*:

Hidria
Kolektor
Mahle Letrika
BSH
Gorenje

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Italija je druga najpomembnejša slovenska trgovinska partnerica po izvozu in uvozu. V letu 2015 je beležila za okoli 1 % upad izvoza in uvoza blaga. Zaupanje v italijanske banke na borzah upada, FTSE Italy-Banka je letos izgubil 30 %. Pritisk na vlado se zaradi zavlačevanja s sanacijo bank nadaljuje. Slabih posojil je za 350 mrd EUR, kar predstavlja ¼ italijanskega BDP-ja in je štirikrat več kot leta 2008. Zaradi velike odvisnosti gospodarstva od financiranja s strani domačih bank, domači del storitvenega sektorja ne dobiva zadostne kreditne podpore za rast. Zaupanje potrošnikov se krepi, prav tako rastejo posojila gospodinjstvom, in sicer za 2 %. Brezposelnost se je s 13 % leta 2014 znižala na 11,4 %.

Priprava: Analitika GZS

350 mrd EUR
slabih posojil

1 %
upad izvoza in uvoza

30 %
padec FTSE Italy-Bank

Večja poraba dober obet za slovenski izvoz

Slovenska podjetja lahko s kakovostnimi in lepimi izdelki osvojijo italijanski trg.

Nina Oštrbenk

Povečanje porabe gospodinjstev za največ po letu 2010 ter potencial srednje in južne Italije sta priložnosti, ki ju lahko slovenska podjetja letos izkoristijo na italijanskem trgu, meni Boris Antolič, ekonomski svetovalec na veleposlaništvu RS v Rimu.

Obiščite mednarodne sejme

Kot odlično vstopno točko na italijanski trg izpostavlja številne mednarodne sejme, ki jih slovenska podjetja premalo obiskujejo.

Mojca Osojnik iz Centra za mednarodno poslovanje na GZS dodaja, da se priložnosti ponujajo na vseh področjih industrije in storitev, a pod pogojem, da so slovenski izdelki kakovostnejši od domačih, imajo lep dizajn in da so dostopni v italijanskem jeziku – ta je v Italiji nujnost oziroma velika prednost.

Med tveganji oba sogovornika izpostavljata plačila, saj so plačilni roki v Italiji še vedno predolgi,

svetujeta pa tudi redno spremljanje poslovanja in preverjanje bonitetnih poročil poslovnih partnerjev v Italiji.

Italijanske banke se ukvarjajo same s seboj

»V Sloveniji bi si zagotovo želeli, da bi Italija v finančnem smislu rasla, ker bi bilo tako več povpraševanja po slovenskih izdelkih,« o italijanskem trgu pravi Primož Cencelj iz KD skladov, a opozarja, da ima Italija ob veliko slabih posojilih tudi težave na trgu dela, gospodarstvo je nekonkurenčno, zaupanje v italijanske banke pa pada, ker niso dobičkonosne, ker ne kreditirajo in ker se bolj kot ne ukvarjajo same s sabo.

Matej Šimnic, analitik Alte Invest, dodaja, da so se v obdobju evropske finančne krize mnoge države lotile systemskega čiščenja bilanc bank, Italija pa je problem slabih posojil prepuščala samim bankam. Te imajo še toliko več težav, ker so insolvenčni postopki v Italiji izjemno dolgotrajni in dragi, posledica pa je izjemno visok delež slabih posojil v italijanskih bankah, s katerimi se bo, kot kaže, morala spopasti država.

Šimnic sicer napoveduje, da čeprav »določeno tveganje za italijansko bančno krizo obstaja, pa so se v zadnjih letih razmere v Evropi umirile in po morebitnih izrednih ukrepih italijanske banke ne bi smele imeti večjih težav s pridobivanjem novega kapitala. Na drugi strani lahko pričakujemo, da bi za kakršne koli kreditne krče poskrbela tudi Evropska centralna banka (ECB) z dodatno likvidnostjo.« ^{gg}

Italijanskim bankam bo na pomoč morala priskočiti država.

Določeno tveganje za italijansko bančno krizo obstaja.

Največji slovenski izvozniki v Italijo*:

Revoz
HSE
Petrol
Dinos
Ljubljanske mlekarnice
*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Foto: Depositphotos

Hrvaški se obeta odlična turistična sezona. Število nočitev tradicionalnih tujih turistov se je močno okrepilo, pripravljenost za obisk konkurenčnih destinacij v Mediteranu je zaradi bojazni pred migrantskim tokom nižja. V obdobju 2010-2014 se je število prihodov tujih turistov povečevalo za 5,5 % na leto, v lanskem letu pa celo za 8,3 % (14,1 milijona). Število nočitev je bilo višje za 6,8 %, od tega je bilo tujih kar 91 %. Med tujimi gosti je največ Nemcev (21 %), ki jim sledijo Slovenci (10 %), Avstrijci (8 %), Čehi in Italijani (6 % vsaki). V zadnjem četrtletju naj bi se BDP povečal za 2 % na letni ravni, v celotnem letu za 1,7 %. Hrvaški se obetajo nova velika kohezijska sredstva za izboljšanje komunalne infrastrukture. Odvisnost javnih investicij od evropskih sredstev je visoka, država pa zaradi visokega primanjkljaja nima manevrskega prostora za financiranje investicij.

Pripravila: Analitika GZS

8,3 %
- za toliko se je
lani povečalo
število tujih
turistov na
Hrvaškem.

Razpisi priložnost za slovenska podjetja

Na hrvaško gospodarstvo bosta letos najbolj vplivala zelo obetavna turistična sezona ter naložbe, ki jih bodo omogočala sredstva iz evropskih skladov. Priložnosti bodo tudi za slovenska podjetja.

Samo Kranjec

Hrvati imajo v okviru sedanje finančne perspektive na voljo dobrih 10 milijard evrov v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Hrvoje Stojić, direktor ekonomskih raziskav v zagrebški Hypo Alpe Adria Bank, pravi, da bo letošnja turistična sezona na Hrvaškem verjetno (spet) rekordna, saj v svetu obstoji povpraševanje po vrsti turistične ponudbe, ki je za našo južno sosedo značilna, obenem pa v državah, iz katerih prihajajo njihovi ključni gostje, razpoložljivi dohodek raste. Hrvati so povečali svoje turistične zmogljivosti in izboljšali destinacijski menedžment. Načrtujejo, da bodo letos s turizmom zaslužili okoli osem milijard evrov, kar je 18,5 odstotka njihovega BDP.

Največ projektov v režiji Hrvatskih vod

V zvezi z evropskimi naložbenimi sredstvi Stojić pravi, da se bodo iz evropskih skladov večinoma financirali infrastrukturni projekti, kjer bo največ projektov v režiji Hrvatskih vod, pričakovati je mogoče tudi naložbe v prometno infrastrukturo, varovanje okolja, namakanja v poljedelstvu in podobno.

Po besedah Martina Brataniča, direktorja Regionalne razvojne agencije Posavje, ima Hrvaška v sedanji finančni perspektivi v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov na voljo 10,676 milijarde evrov, od tega je 8,397 milijarde predvideno za doseganje ciljev kohezijske politike, 2,026 milijarde za poljedelstvo in ruralni razvoj ter 253 milijonov za razvoj ribištva.

Inovacije, raziskave in energijska učinkovitost

Tea Markotić iz družbe Tiko pro pravi, da so hrvaška nepovratna sredstva namenjena podjetjem, ki so registrirana na Hrvaškem oziroma imajo tam podružnico, večina razpisov je namenjenih subjektom malega gospodarstva. Glede na trenutne najave razpisov lahko zaključimo, da bodo letos na Hrvaškem prioriteta področja materialne naložbe (gradnja proizvodnih prostorov, nabava proizvodne opreme ali novih proizvodnih linij), energija in obnovljivi viri, inovacije ter kmetijstvo. Podjetja lahko razpise spremljajo na njihovi spletni strani www.tiko-pro.hr

Največji slovenski izvozniki na Hrvaško na omejene priložnosti gledajo različno. V Petrolu načrtujejo predvsem infrastrukturne projekte. V novomeški Krki pa, čeprav v proizvodno-distribucijskem centru v Jastrebarskem izvajajo naložbo, vredno 31 milijonov evrov, o pridobivanju evropskih nepovratnih sredstev za ta namen ne razmišljajo.

Slovenski in hrvaški partnerji, ki želijo na hrvaškem trgu nastopati skupaj, so združili moči v združenju TERIS. Gre za mrežo, v kateri sodeluje že več kot dvesto strokovnjakov različnih profilov, odprti so za nove člane. Njihovo znanje temelji na bogatih izkušnjah, saj imajo za sabo več kot 3.000 uspešno izvedenih projektov (tudi iz EU skladov). [gg](#)

Največji slovenski izvozniki na Hrvaško*:

Petrol
Nek
Krka
Lek
Revoz

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Dvoštevilkna rast izvoza ter 3,6-odstotna rast BDP v 2015 nakazujeta na solidno gospodarsko rast med tremi in štirimi odstotki tudi v naslednjih letih. Prav toliko naj bi se okrepila zasebna poraba. Investicij naj bi bilo za okoli 5 odstotkov več, znižala pa naj bi se višina investicij, financiranih z evropskimi sredstvi. Ker je Poljska izšla iz programa preseženega javno-finančnega primanjkljaja, je novoizvoljena vlada napovedala večje olajšave za rojstvo otrok, s čimer želi krepiti domače povpraševanje. Tuje organizacije Poljski priporočajo večjo obdavčitev fosilnih goriv ter s temi sredstvi povečanje investicij v čisto energijo, železnice in javni prevoz. Javna poraba države je med nižjimi (33 % BDP) v EU, delovna zakonodaja pa je zelo fleksibilna, vendar se brezposelnost vztrajno znižuje (7,1 %). Devetdeset odstotkov delovno aktivnega prebivalstva ima najmanj srednjo izobrazbo.

Priprava: Analitika GZS

33 %
BDP znaša javna
poraba države

7,1 %
brezposelnost

Vabljava lokacija za proizvodnjo

Za vstop na poljski trg se je treba temeljito pripraviti, saj gre za enega najzahtevnejših trgov v Evropi.

Nina Oštrbenk

»Verjamemo, da se bo uspešen gospodarski razvoj na Poljskem nadaljeval,« napoveduje Simon Kumer, direktor Gorenja Polska. Dodaja, da se blagovna menjava med Slovenijo in Poljsko ves čas povečuje, zato tak trend pričakuje tudi v prihodnje. Po mnenju poznavalcev je poljska zgodba o uspehu kot prestolnici kapitalskih trgov zdaj na preizkušnji, potem ko je na volitvah zmagala desnica.

Ni recepta, kako uspeti na Poljskem. »Pogoji za uspeh so dober izdelek, konkurenčna cena, dostop do distribucijskih kanalov in vlaganje v marketing. Zavedati se je treba, da je Poljska verjetno najbolj zasičen in najzahtevnejši trg v Evropi,« pravi Kumer.

Drugi sogovornik dodaja, da gre za zaprt trg, na katerega je težko vstopiti: »Najtežje je prebiti led. Lažje je, če imaš koga domačega, ki ti odpira vrata, sicer je težko konkurirati lokalnim podjetnikom.« Kumer še svetuje, da je v vsakem primeru pred vstopom na trg treba izdelati temeljit poslovni načrt, opredeliti cilje in strategijo ter preučiti vsa tveganja.

Vse več proizvodnje se seli na Poljsko

Poljski trg je po Kumrovih besedah za slovenska podjetja zanimiv predvsem z vidika prodaje izdelkov. Zaradi geografske lege, relativno ugodne cene dela in državnih ekonomskih subvencij postaja za vse več podjetij atraktivna proizvodna lokacija. Ob tem Kumer opozarja na posebnost tega trga: »Poljska ima še vedno lastno valuto, zato je obvladovanje valutnega tveganja ključnega pomena za uspešno poslovanje.«

V LTH Castings pravijo, da se v zadnjih desetletjih proizvodnja v globalnih koncernih iz zahoda seli na vzhod Evrope, veliko na Poljsko, v zadnjih letih pa te države prevzemajo tudi čedalje več nabavnih in izvršnih funkcij. »Naša prodaja na Poljsko tako ni rezultat naših načrtnih aktivnosti, je bolj posledica tamkajšnje uspešne gospodarske politike in privabljanja tujih vlaganj, nam pa se je tako rekoč zgodila,« pojasnjujejo v škofjeloški družbi, ki svoje izdelke prodaja evropski avtomobilski industriji, in sicer originalnim proizvajalcem ter glavnim dobaviteljem komponent. [gs](#)

Pri vstopu na poljski trg je dobro imeti koga domačega.

Obvladovanje valutnega tveganja je ključnega pomena za uspešno poslovanje na Poljskem.

Največji slovenski izvozniki na Poljsko*:

Krka
Lek
Revoz

LTH Castings
Mahle Letrika

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Foto: Depositphotos

Rusija, ki sicer predstavlja nizek tržni delež pri izvozu (3,3 %) in uvozu, je v letu 2015 beležila upad blagovne menjave (izvoz -21 %, uvoz -47 %). Na poslovanje slovenskih podjetij z Rusijo sta vplivala ruski embargo in padec vrednosti rublja. Rusija po 3,7 % upadu gospodarske rasti v 2015 v letošnjem letu po napovedih IMF lahko ponovno pričakuje enoodstotno zmanjšanje BDP.

Pripravila: Analitika GZS

1 %
manjši BDP Rusiji
napoveduje IMF.

Prednost: proizvodno podjetje s sedežem v Rusiji

Pri tako velikem trgu je nujna hitra in učinkovita prilagoditev. Ne pozabimo na turizem: Rusi ostali brez dveh pomembnih destinacij.

Maja Kalan

Kljub nizkemu tržnemu deležu, ki ga Rusija predstavlja v izvozu, niti Slovenija ni imuna na upad blagovne menjave tega skoraj 145-milijonskega trga. Kot pojasnjuje Miran Bevc, direktor ključnega trga Ruska federacija v novomeški Krki, podatki o lanskem padcu izvoza in uvoza govorijo sami zase. »Treba pa je pripomniti, da menjava izražena v evrih oziroma dolarjih vključuje tudi padec vrednosti ruskega rublja, torej menjava fizično ni toliko upadla. Krka je na primer v letu 2015 v Ruski federaciji prodajo v rubljih povečala za 6,5 odstotka,« pravi Bevc. Področja, ki ga ne bi prizadeli embargo, z njim pa padec rublja in nadaljnje upadanje gospodarske rasti, praktično ni – prav vse se posledično izrazi v zmanjšani kupni moči prebivalstva.

»Tek na dolge proge«

Poslovanje v Rusiji je po ocenah Bevca tek na »dolge proge«. Nujna je hitra in učinkovita prilagoditev situaciji in izzivom. Podobnega mnenja so v podjetju Riko. »Situacija se bo prej ali slej uredila, zato name ravamo v Riku vztrajati na tem trgu, kar se nam bo v prihodnosti zagotovo obrestovalo. To je naša izkušnja in taka je naša strategija. Vsako podjetje, ki vstopa na ruski trg, mora to storiti preudarno, z veliko mero potrpežljivosti in prilagodljivosti,« nam je pojasnila Polona Lovšin.

Priložnost v t.i. lokalizaciji proizvodnje

Trg Ruske federacije po mnenju Bevca v svetovnem merilu ne izgublja svoje privlačnosti in perspektivnosti, je pa tam prostor le za vztrajne proizvajalce z vrhunskimi izdelki, ki so pripravljene na vlaganja v trženje in vrhunske človeške vire. V Riku se strinjajo, da je kapital bojzljiv in da stanje vsekakor ni spodbudno za investicijske ambicije. Svetla plat zgodbe je po ocenah Lovšinove t.i. lokalizacija proizvodnje, ki jo ruska vlada spodbuja z namenom, da bi Rusijo nare-

Foto: Depositphotos

dila manj odvisno od uvoza, zlasti z Zahoda. Podjetja, ki imajo v Rusiji že svoje proizvodne obrate, bodo tako imela prednost pri javnih razpisih. Nekatera slovenska podjetja so se temu že prilagodila, še dodajajo v Riku.

V začetku marca je na Gospodarski zbornici Slovenije potekalo tudi mreženje gospodarstvenikov s fokusom na državah nekdanje Sovjetske zveze. Skoraj 50 udeležencev je opravilo več kot 80 sestankov, kar potrjuje privlačnost omenjene regije. Sergej Ivanov, svetovalec na Veleposlaništvu Ruske federacije v Republiki Sloveniji je izpostavil tri ključna področja, ki odpirajo možnosti sodelovanja: energetika, IT tehnologije ter turizem. Slednji ponuja zanimivo priložnost zaradi spremenjenih varnostnih razmer na Bližnjem vzhodu. Milijoni ruskih gostov iščejo nove destinacije in Slovenija jim mora zaradi geografske in kulturne bližine kar najhitreje in široko odpreti vrata. [gg](#)

Foto: Barbara Reja

Polona Lovšin, Riko

»Podjetja, ki imajo v Rusiji že svoje proizvodne obrate, bodo tako imela prednost pri javnih razpisih.«

Največji slovenski izvozniki v Rusijo*:

Krka
Lek
Helios
Gorenje
Iskratek
Riko

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Slovensko-ruski poslovni svet

Zaradi velikega znižanja cene nafte Brent se znižujejo rasti za države, ki so naftne izvoznice, med katere spada tudi Brazilija, ki letos pričakuje 3- do 4-odstotno krčenje gospodarstva. Januarja so beležili 10,3-odstotno inflacijo in 7,6-odstotno brezposelnost. Bonitetna agencija S&P je znižala bonitetno oceno na brazilski državni dolg na BB z negativnimi pričakovanji. Priložnost predstavlja izvoz lokalno gojenih kmetijskih poljščin, katerih cena je določena v USD, stroški pa so običajno v domačem realu. Ta je v lanskem letu izgubil 30 odstotkov proti košarici tujih valut.

Priprava: Analitika GZS

3 do 4 %
krčenje
gospodarstva je
predvideno za
2016.

200 milijonski trg s potencialom za rast

Brazilija je velik trg, ki ponuja izjemne priložnosti, a je treba v obzir vzeti določene omejitve. Oviro predstavlja predvsem zakonodaja.

Barbara Perko

»Brazilija včasih v naših očeh deluje kaotično. Na eni strani izredno tehnološko napredna, na drugi ogromno ročnega dela, kjer bi se že z majhnimi investicijami lahko zadeve bistveno pohitri, pa se ne. Teh niš je ogromno, treba jih je le najti. Možnosti so neslutene. Nenazadnje gre za 200 milijonski trg z velikim potencialom za rast,« o tem, kaj brazilski trg ponuja slovenskim podjetjem, pravi Iztok Špan iz podjetja Tajfun. Ob tem pa opozarja, da ima brazilski trg tudi omejitve.

»Brazilsko tržišče je izrazito kompleksno. Ima močan notranji trg, ki ga dodatno ščiti nepregledna, do domačega gospodarstva močno zaščitniška zakonodaja,« razmere na brazilskem trgu opisuje Ernest Žejn iz podjetja Žejn. Špan izpostavlja birokracijo in »obdavčitev, ki je visoka, nepregledna in nam težko razumljiva«.

Na trg je treba stopiti previdno

Anja Ilič iz Centra za mednarodno poslovanje pri GZS kot področja, na katerih imajo slovenska podjetja na brazilskem trgu največ priložnosti, izpostavlja IKT, infrastrukturo, transport in logistiko.

»Priložnosti so izredne zaradi velikosti in posameznih nerazvitih področij trga, vendar jih je treba napasti previdno, z dovolj kapitala in vztrajnosti, da se želene rezultate oplemenitijo,« poudarja Žejn.

Težave pri vstopu na brazilski trg predstavlja nerazumevanje tega, »kaj tako zaprto in samozadostno tržišče pomeni za mednarodno poslovanje; ne samo nerazumevanje jezika, tudi nepripravljenost uradov in ostalih družb na vseh nivojih za mednarodno trgovino oz. razvoj posla.« Po Žejnovih besedah je v

Braziliji na prvem mestu osebno zaupanje, dolgotrajna prijateljstva in znanstva.

»Ker v Sloveniji največ izvažamo blago, je treba opozoriti na ogromne razdalje, slabe in počasne cestne povezave,« pristavi Špan. »V zadnjem času je problem denarna nestabilnost zaradi političnih pretresov. Real je napram evru izgubil precej vrednosti in zato smo Evropejci precej dragi. Veliko investicij v Braziliji stoji in čaka boljših časov.«

Prilagodili so se recesiji

Podjetje Žejn v letošnjem letu načrtuje rast prodaje na brazilskem trgu. »Zaradi izkušenj iz recesije v EU smo izdelke in storitve prilagodili gospodarstvu v krčenju, lokalne aktivnosti pa okrepili in locirali na zvezne države, kjer zaradi zaostrenih gospodarskih razmer najbolj cenijo našo pomoč,« strategijo razkriva Žejn. Napredek pričakujejo tudi v podjetju Tajfun, a ob predpostavki, da se politične težave umirijo. [gg](#)

Foto: Barbara Reya

Iztok Špan, Tajfun

»V zadnjem času je v Braziliji problem denarna nestabilnost zaradi političnih pretresov.«

Foto: Depositphotos

Največji slovenski izvozniki v Brazilijo*:

Lek
Hidria
Kolektor
Mahle Letrika
Hella Saturnus

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Tretje največje gospodarstvo je v 2015 zabeležilo 7,4 odstotno rast, ki je višja od kitajske, kar se je nazadnje zgodilo leta 1999. Indijsko gospodarstvo poganjajo predvsem nizke cene nafte na svetovnih trgih. Izvoz je v zadnjih 13-ih mesecih upadal, industrijska proizvodnja pa le počasi narašča. Glavnino rasti bo še vedno predstavljalo domače povpraševanje, ki ga bodo spodbudile nižja rast cen, večja dostopnost posojil, ipd. Strukturne reforme, kot sta reformi zemljiškega zakona in davka na blago in storitve, bi rast dodatno spodbudile. Investicije v fizično in administrativno infrastrukturo imajo najboljši multiplikator na gospodarstvo prav v Indiji.

Priprava: Analitika GZS

7,4 %
gospodarska
rast v 2015

Indija z višjo rastjo kot Kitajska

Indijski trg ponuja velike priložnosti, a gre hkrati za zelo zahteven trg, v katerega je treba vlagati nekaj let, da so vidni prvi rezultati.

Barbara Perko

Foto: Zare Modlic

»Poznati je treba kulturne navade, ki so ponekod vezane na religijo, etnično pripadnost. O tem se je treba zelo dobro podučiti.«

Nataša Turk, GZS

Zahvaljujoč razvoju lokalne ekonomije, ki ga poganja lokalna potrošnja, tako industrijska kot končna, so trendi na indijskem trgu zelo pozitivni. »Velike priložnosti ponuja za velika podjetja, ki se ukvarjajo z infrastrukturo,« izpostavlja Nataša Turk iz Centra za mednarodno poslovanje pri GZS. »Podjetje mora biti v dobri kondiciji in Indija ne sme biti njihov prvi izvozni trg,« izpostavlja Turkova.

»Zelo pomembno je izbrati pravega, zaupanja vrednega lokalnega agenta ter vzpostaviti stalni nadzor nad njegovim delom,« poudarja Bojan Pukl iz podjetja Radeče Papir Nova. »Brez pomoči dobrega lokalnega agenta, ki pozna tržne razmere in zakonitosti, je vstop na tržišče praktično nemogoč. Je pa to dolgotrajen proces, pri posameznih kupcih tudi več let, preden se začne sodelovanje s kupcem in ustvari dolgoročno zaupanje,« poudarja Klemen Resman, direktor za prodajo v Acroniju iz skupine SIJ.

Posel se ne sklepa na daljavo

Turkova izpostavlja tudi način pogajanj, ki je drugačen kot pri nas. »Pogajanja so zelo težka. Indijci so zelo trdi in vešči pogajalci. Priporočljivo je, da obiščete sedež podjetja, s katerim navezujete stike, saj boste tako lažje razumeli ta proces. Posla ne boste sklenili na daljavo.« Milan Gradišnik, direktor za prodajo v Metalu Ravne, skupina SIJ, opozarja na hierarhijo, ki je v indijskem poslovnem svetu zelo pomembna. »Če jih obišče direktor podjetja, ga bo sprejel tudi njihov direktor in obratno. S tem se izkaže spoštovanje do poslovnega dogodka. Hkrati pa imajo v indijskem svetu pooblastila za sklenitev poslov v večini primerov le vodilni.«

Pukl izpostavlja tudi, kako pomembno je, da podjetje ob vstopu na trg oceni svoje prednosti in pomanjkljivosti glede na to, kakšne cilje ima na trgu. »Največja ovira pri trženju na indijskem trgu je problem cenovne konkurenčnosti,« pravi Gradišnik in Turkova mu pritrjuje. »Za nek izdelek, ki ga prodajaš v Evropi, moraš v Indiji odstraniti vse, kar pomeni večje stroške razvoja, raziskav ali mogoče napredne tehnologije, da se cenovno izide,« razloži Turkova.

Izkoristite sejme

Po mnenju Turkove so sejmi prava pot za navezovanje stikov z indijskimi podjetji, saj Indijci veliko obiskujejo sejme. Takšno izkušnjo imajo tudi v skupini SIJ, kjer so s širitvijo na azijske trge začeli pred 20 leti. »Ena od glavnih možnosti novih kontaktov so bili sejmi predvsem v zahodnoevropskih državah, kjer so se kot obiskovalci in uporabniki pričela pojavljati tudi podjetja iz Indije,« opisujejo začetke. Posebne dogodke, na katerih je moč srečati indijske poslovneže, organizirajo tudi na GZS, kjer podjetjem lahko pomagajo tudi pri iskanju lokalnega predstavnika. [gg](#)

Največji slovenski izvozniki v Indijo*:

Krka
Lek
Acroni
Radeče Papir Nova
Metal Ravne

*Podatki so pridobljeni iz javno dostopnih podatkov (SURS in Ajpes).

Foto: Depositphotos

DOGODKI CEMP	
6. 4.	Sredina GZS mreženja: Daljni vzhod in Indija
11. - 15. 4.	JAPONSKA: Poslovna delegacija v Osako in Tokio (Obisk logistične konference)
12. - 16. 4.	BiH: Mostar, Obisk sejma: 19. mednarodni sejem gospodarstva
14. 4.	Seminar: KOLUMBIJA, država priložnosti
18. 4.	TAJVAN: Vhodna delegacija z B2B srečanji
24. - 26. 4.	NEMČIJA: Hannover, Obisk sejma Hannover Messe / Industrial Show
28. - 30. 4.	Forum Agenti Verona
9. - 11. 5.	EGIPT: Vhodna delegacija - Obisk podjetij Egyptian Sustainable Development Council in B2B srečanja
10. 5.	AVSTRIJA: Obisk sejma INTERTOOL in International B2B Forum
11. 5.	Sredina GZS mreženja: Frankofonski trgi
10. - 14. 5.	TURČIJA: Istanbul, Obisk sejma TURKEYBUILD
19. - 21. 5.	ŠPANIJA: Malaga, Srečanje s trgovinskimi agenti in zastopniki v Španiji
26. 5.	Dan Afrike
1. 6.	Sredina GZS mreženja: Latinska Amerika, ZDA, Kanada
16. 6.	Seminar: AVSTRIJA - odskočna deska za slovenska podjetja
18. 6.	Seminar: Kako poslovati s ŠVICO

Koledar dogodkov CEMP

Mi usmerjamo tokove skupaj z vami.

- Zaporne lopute
- Nepovratne lopute in ventili
- Lovilniki nesnage
- Prirobnični zasuni
- Navojni zasuni
- Navrtni zasuni
- Hidranti
- Prosto pretočni podzemni hidranti

PROIZVODNI PROGRAM

IMP Armature d.o.o.

Ljubljanska cesta 43
1295 Ivančna Gorica, Slovenija

T: +386 (0)1 7887 300
F: +386 (0)1 7887 328

E: info@imp-ta.si
www.imp-ta.si

glas gospodarstva plus

Spoštovane bralke in spoštovani bralci strokovnih revij Gospodarske zbornice Slovenije.

Hvala vam za dolgoletno zvestobo reviji »Konjunktura gibanja«, ki smo jo, vsebinsko in oblikovno, z bogatimi vsebinami povezali z revijo Glas gospodarstva v Glas gospodarstva Plus, ki je tokrat prvič pred vami.

V reviji analizam dodajamo napovedi in nasvete, s čimer želimo čim širšemu krogu bralcev še bolj približati uporabne poslovne informacije in s tem dvigniti kakovost vaših poslovnih odločitev.

Bralcem poleg vsebin iz revije Glas gospodarstva Plus še naprej nudimo tudi:

- ključne aktualne makroekonomske podatke iz slovenskega in tujega okolja,
- nasvete pri poslovanju in planiranju,
- strokovne informacije poznavalcev področij,
- specifične panožne trende in ocene,
- napovedi podjetij in inštitucij.

Analitski oddelek znotraj GZS se po novem imenuje Analitika GZS. V prihodnje vas želimo še bolj kakovostno seznanjati z gospodarskimi trendi in napovedmi v Sloveniji in mednarodnem okolju ter poslovnimi pričakovanji podjetij. Zagotavljamo tudi strokovno podporo pri oblikovanju stališč GZS in svetujemo članom pri ekonomskih vprašanjih.

Vabimo vas, da nas o naših storitvah povprašate prek elektronske pošte analitika@gzs.si ali nas pokličete na telefonsko številko 01 58 98 291.

Podjetje z poslanstvom in vizijo.

Smo uveljavljena slovenska družba s področja razvoja informacijskih rešitev za srednja in večja podjetja. Po meri naših uporabnikov smo razvili informacijski sistem IS21, ki podpira vse poslovne procese v podjetju.

FINANCE IN RAČUNOVODSTVO TER NADZOR TERJATEV

PLAČE IN KADRI

MATERIALNO SKLADIŠČNO

PROIZVODNJA S PRODAJO

MASOVNI OBRAČUN STORITEV (komunalne storitve, elektrika, plin, ogrevanje)

POSLOVNA ANALITIKA

Smo med vodilnimi v Sloveniji na področju masovnega obračuna storitev energetike (plin, elektrika, ogrevanje) in komunalnih storitev.

3 Tav d.o.o.

Germova ulica 9
8000 Novo mesto
www.3tav.si; info@3tav.si
01/524 0 510

Ostale programske rešitve:

- Elektronski dokumenti (e-fakture, e-izvršbe in ostalo)
- GIS sistem
- Poročilni sistem in podpora odločanju
- Povezave z drugimi informacijskimi sistemi (SAP, GIS sistemi, dokumentni sistemi, sistemi za popis števecv in podobno)
- Integracija informacijskih sistemov
- Internetne aplikacije za končne uporabnike (spletni portal za sporočanje in spremljanje porabe različnih energentov, pregled izdanih faktur, obveščanje strank ...)

Severni sosedje napake kaznujejo strogo

Vsakršne nepravilnosti Avstrija kaznuje s finančnimi kaznimi, ki lahko znašajo do 20.000 evrov. Pred vstopom na njihov trg se je treba temeljito pripraviti.

Ines Čigoja, Center za mednarodno poslovanje pri GZS

Za slovenska podjetja in podjetnike je avstrijski trg lahko izredno zanimiv predvsem zaradi bližine in velike kupne moči. Nanj lahko lažje vstopimo, če se držimo njihovih precej strogih pričakovanj. Natančnost, točnost, profesionalnost so le nekatere splošne vrednote, ki odločilno vplivajo na poslovna sodelovanja. Ko podjetja ugotovijo, da te lastnosti ponudnik ima, in če jih prepričate z dobrim izdelkom ali kakovostno storitvijo, je prostora za sodelovanje ogromno.

Veliko zahtev, visoke kazni

A pri natančnosti in točnosti ne gre le za izdelke ali storitve, tudi dovoljenja in vsi postopki pri pridobivanju le-teh zahtevajo veliko pozornosti. Čeprav smo v istem evropskem prostoru, še vedno obstaja veliko zahtev, kazni za kršitve pa so izjemno visoke. Spremljanje avstrijske zakonodaje in kolektivnih pogodb, ki se redno spreminjajo, je stalen proces, če podjetje deluje na avstrijskem trgu. Slednji ne dopušča nepravilnosti brez finančnih posledic, ki so na žalost pogost pojav pri slovenskih podjetjih.

Postopki

Strog nadzor, ki ga opravlja finančna policija in deluje v okviru Finančnega ministrstva (BMF), nepravilnosti kaznuje od 500 pa do 20.000 evrov, odvisno od posamezne kršitve. Avstrijci resno jemljejo zakonodajo, zato je pomembno poznati postopke priglasitve dejavnosti in napotitve delavcev. Uradniki namreč lahko zavrnejo prošnjo, če ta ni pravilno izpolnjena in popolno oddana, ali pa obstaja sum, da bodo dela potekala dlje od 90 dni.

Gradbeni sektor je še posebej izpostavljen z dodatnimi zahtevami, tako s prispevki kot tudi z opredelitvijo o regulirani, delno regulirani ali neregulirani dejavnosti, ki zahteva dodatna potrdila in dokumentacijo v postopkih njihove priglasitve.

Kaj morate vedeti pred pričetkom opravljanja storitev?

1. Ali je dejavnost podjetja regulirana. V tem primeru mora podjetje dejavnost priglasiti in predložiti dokaze o zahtevanih kvalifikacijah oziroma potrdilo o vsaj dvoletnem opravljanju dejavnosti v zadnjih desetih letih in druge potrebne dokumente.
2. Prijava napotnih delavcev. Izpolnjeni obrazci ZKO -3 (ali ZKO -4) in upoštevanje avstrijske kolektivne pogodbe.
3. Za področje gradbeništva je potrebno upoštevati tudi vplačila v Sklad za dopust in odpravnine gradbenih delavcev.
4. Prijavo za vsakega napotenega delavca mora podjetje vložiti najmanj en teden pred pričetkom izvajanja del. Kopijo odobrene prijave morajo imeti delavci ves čas bivanja v Avstriji vedno pri sebi. [gg](#)

Z vprašanji o poslovanju v Avstriji se lahko obrnete na Center za mednarodno poslovanje pri GZS.

Več o pasteh poslovanja v Avstriji

Avstrijci resno jemljejo zakonodajo, zato je pomembno poznati postopke priglasitve dejavnosti in napotitve delavcev.

Stari avtomobili naj gredo v razgradnjo

Na cestah je vedno več avtomobilov, kar pomeni, da jih, po njihovi dobi uporabnosti, ki je v povprečju od 10 do 15 let, vedno več postane odpadke. Tak avtomobil (odpadek) imenujemo izrabljeno motorno vozilo in zahteva posebno ravnanje zaradi različne sestave in vrste materialov.

oziroma uvoznikov vozil, ki pokrivajo 99-odstotni tržni delež v Sloveniji za zbiranje, prevzemanje, obdelavo in odstranjevanje izrabljenih vozil na okolju neškodljiv način.

Predelava je brezplačna

Vsako izrabljeno motorno vozilo mora lastnik glede na veljavno zakonodajo oddati zbirnemu mestu izrabljenih vozil, od koder ga pripeljejo v obrate za obdelavo in predelavo. V Sloveniji je v okviru skupnega sistema razširjene odgovornosti proizvajalcev (shemi družbe Ekomobil, d. o. o.) trenutno 56 zbiralnih mest za izrabljena vozila, ki izrabljena vozila prevzemajo po pooblastilu treh obratov za razstavljanje. Oddaja izrabljenih vozil v predelavo je brezplačna, lastnik ob oddaji izrabljenega vozila pridobi potrdilo o razgradnji, s katerim vozilo odjavi iz prometa. V obratu za razstavljanje izrabljeno vozilo razgradijo na okolju prijazen način, in tako poskrbijo za čistejšo in prijetnejšo okolje.

Na poti k popolni ponovni uporabi in recikliranju

Skladno s predpisom o izrabljenih vozilih in Direktivo 2000/53 Evropskega parlamenta in Sveta o izrabljenih motornih vozilih morajo biti pri ravnanju z izrabljenimi vozili od leta 2015 doseženi predpisani okoljski cilji ponovne uporabe, recikliranja in predelave izrabljenih vozil, kar vključuje 95 % ponovne uporabe in predelave ter 85 % ponovne uporabe in recikliranja izrabljenega vozila. Cilji so določeni z namenom zmanjšanja okoljskega vpliva izrabljenega vozila tako, da prispevajo k promoviranju in doseganju najboljših okoljskih, ekonomskih in socialnih učinkov pri ravnanju s temi odpadki in razvoju tehnologij za predelavo izrabljenih vozil. Za izvajanje določb Direktive 2000/53/ES se uporablja Uredba o izrabljenih vozilih (Uradni list RS, št. 32/11, 45/11 in 26/12), ki ureja pravila ravnanja z izrabljenimi vozili z namenom preprečevanja nastajanja odpadkov iz vozil in zagotavljanja ponovne uporabe, recikliranja in drugih oblik predelave izrabljenih vozil in njihovih sestavnih delov. Cilj ukrepov iz tega predpisa je zmanjšanje odstranjevanja odpadkov in povečanje okoljevarstvene učinkovitosti gospodarskih subjektov, vključenih v življenjski krog vozil, zlasti subjektov, ki so neposredno vključeni v obdelavo izrabljenih vozil.

Izrabljeno motorno vozilo vsebuje več kot 30 kg nevarnih snovi, kot so svinec, živo srebro, kadmij, šestvalentni krom, PCB, olja, tekočine proti zmrzali, zavorne tekočine, gorivo, akumulator. Zato avtomobile uvrščamo med nevarne odpadke.

Po veljavni zakonodaji je zadnjemu lastniku vozila omogočena brezplačna oddaja vozila v razgradnjo. V Sloveniji je sistem razgradnje izrabljenih vozil urejen v okviru skupnega načrta za ravnanje z izrabljenimi vozili, katerega nosilec je družba EKOMOBIL, d. o. o. Je edina družba v Sloveniji z vsemi pooblastili proizvajalcev

Kam gredo izrabljena vozila?

Glede na število novih registriranih vozil letno in po nekaterih ocenah naj bi letno nastalo v Sloveniji vsaj približno 30 tisoč izrabljenih vozil. Število razgrajenih izrabljenih vozil od teh ocen bistveno odstopa, saj se letno v Sloveniji razgradi manj kot 6.000 izrabljenih vozil. Glavni razlogi za tako nizek zajem izrabljenih vozil v razgradnjo so po našem mnenju naslednji:

- veliko število izrabljenih vozil se razgradi nelegalno zaradi pridobivanja ekonomsko zanimivih sestavnih delov,
- izvoz rabljenih motornih vozil preden dosežejo konec življenjske dobe,
- legalna prodaja rabljenih vozil kot način prikritja nelegalne dejavnosti (izvoz poškodovanih ali ukradenih vozil),
- izrabljena vozila se v posameznih primerih še vedno raje zapuščajo kot predpisano razgrajujejo in
- garažiranje izrabljenih vozil namesto njihove oddaje v razgradnjo.

Svetovanje na področju varstva okolja

V **3.** korakih do z zakonodajo skladnega in učinkovitega gospodarjenja z odpadki!

Na področju ravnanja z ODPADKI bodo naši strokovnjaki ciljno za vaše podjetje:

- 1** opravili oceno stanja in pregled skladnosti z okoljsko zakonodajo;
- 2** podali predloge izboljšav in optimizacije;
- 3** popravili ali pripravili zakonsko obvezno dokumentacijo in vam svetovali za logistično, organizacijsko, ekonomsko učinkovito in okolju prijazno gospodarjenje z odpadki.

BRONASTI PAKET

- **Gratis!** Ocena stanja in pregled skladnosti z zakonodajo na področju ravnanja z odpadki
- Predlog izboljšav sistema ločenega zbiranja odpadkov
- Vzpostavitev evidence o nastajanju odpadkov
- Svetovanje pri izpolnjevanju evidenčnih listov
- Svetovanje pri pripravi načrta gospodarjenja z odpadki in letnega poročila o nastalih odpadkih v proizvodnih in storitvenih dejavnostih
- Usposabljanje zaposlenih

CENA: 500,00 €/leto + DDV

ZLATI PAKET

- **Gratis!** Ocena stanja in pregled skladnosti z zakonodajo na področju ravnanja z odpadki
- Vse storitve iz srebrnega paketa
- Pregled in svetovanje pri pripravi dokumentacije za prekvalifikacijo odpadka v stranski proizvod
- Priprava ADR dokumentacije
- Izdelava matrike in katastra odpadkov
- Optimizacija interne in eksterne logistike s predpripravo odpadkov z ustrežno opremo

CENA: 1500,00 €/leto + DDV

SREBRNI PAKET

- **Gratis!** Ocena stanja in pregled skladnosti z zakonodajo na področju ravnanja z odpadki
- Vse storitve iz bronastega paketa
- Poročanje carinski upravi glede okoljskih dajatev (odpadne vode itd.)
- Priprava načrta gospodarjenja z odpadki in letnega poročila o nastalih odpadkih v proizvodnih in storitvenih dejavnostih
- Naš strokovni sodelavec na voljo po elektronski pošti za vsa pojasnila v zvezi z okoljsko zakonodajo
- Obveščanje o spremembah zakonodaje s področja ravnanja z odpadki

CENA: 1000,00 €/leto + DDV

ZELENI PAKET

- **Gratis!** Ocena stanja in pregled skladnosti z zakonodajo na področju ravnanja z odpadki
- Vse storitve iz zlatega paketa
- Priprava dokumentacije za prekvalifikacijo odpadka v stranski proizvod
- Določitev okoljskih ciljev in kazalnikov (KPI) in njihovo spremljanje (Plan – Do – Check - Act)
- Pomoč pri pripravi na presojo ISO 14001
- Priprava na pregled inšpektorja za okolje in carinskega inšpektorja in sodelovanje pri inšpekcijskem pregledu
- Organizacija letnega tima za okolje s predstavniki izvajalca
- Izdelava programa internega okoljskega komuniciranja
- Laboratorijske storitve
- Obveščanje o spremembah okoljske zakonodaje (odpadne vode, emisije v zrak, ravnanje z odpadki)

CENA PO DOGOVORU

**ZA VAS
SESTAVIMO TUDI
INDIVIDUALNI
PAKET!**

surovina@surovina.com

02 70 72 156

Priložnosti za rast iščejo v gradbeništvu

Javna komunalna podjetja so se z upadanjem prihodkov iz osnovne dejavnosti soočila s posodobitvami in usmerjanjem v gradbeništvo.

Manca Borko Grimšič, DATA d. o. o.

»Javna (komunalna op. a.) podjetja so večinoma podhranjena zaradi posegov države v ceno njihovih storitev.«

Leon Lozar, direktor Aquasystems

Najbolj uspešno komunalno podjetje v državi je, glede na zadnje že znane primerljive podatke o višini prihodkov iz prodaje iz leta 2014, podjetje Kostak iz Krškega. Vendar pa, kot pravijo tudi sami zase, niso »klasično komunalno podjetje«. Večino posla – prek 80 odstotkov – opravijo na trgu z gradbeništvom, le preostanek pa z opravljanjem gospodarske javne službe za občini Krško in Kostanjevica na Krki. Rast prihodkov od prodaje je bila v letu 2014 glede na leto prej kar 70,7-odstotna. V letu 2014 so investicije usmerili v gradbeništvo, in nabavili opremo za separacijo in betonarno, ter v sortirnico papirja.

Rast prihodkov zaradi nove uredbe

Nekoliko skromnejšo realizacijo – 41,55 milijona evrov prihodkov od prodaje – so v letu 2014 dosegli v Javnem podjetju Vodovod Kanalizacija (JP VO-KA), kar je predstavljalo manj kot petodstotno rast glede na leto prej. Drugemu najuspešnejšemu komunalnemu podjetju, glede na prihodek od prodaje, pa lahko ostali zavidajo prihodek na zaposlenega, ki je bil najvišji med vsemi komunalnimi podjetji v javni lasti v Sloveniji – dobrih 59 tisoč evrov.

»Rast prihodkov je bila predvsem posledica uvedbe novih cen po Uredbi o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja,« pojasnjujejo v JP VO-KA. Uredba, po kateri so bile cene prvič oblikovane aprila 2014, je omogočila izvajalcem gospodarske javne službe (GJS), da »na daljši rok poslujejo pozitivno, saj določa, da se v ceni priznajo vsi stroški, neposredno potrebni za izvajanje GJS ter priznani donos na sredstva«. Vsa amortizacijska sredstva se tako lahko vložijo v obnove in delovno opremo, dodajajo. Najvišji donos na zaposlenega med 50 največjimi komunalnimi podjetji v državi po prihodkih od prodaje pa so dosegli v podjetju z zasebnimi lastniki Aquasystems, ki skrbi za čiščenje odpadnih voda Maribora in primestnih občin. Dodana vrednost na zaposlenega je znašala preko 479 tisoč evrov (skupaj 7,84 milijona evrov prihodkov od prodaje). Direktor Leon Lozar pojasnjuje, da so lahko tako visoko dodano vrednost s trinajstimi zaposlenimi ustvarili, ker delujejo kot koncesionar, a po podjetniških načelih. Med leti 2000 in 2004 so zgradili Centralno čistilno napravo Maribor, mimo koncesije pa, kot pravijo sami, opravijo zanemarljivo majhen del storitev. Prodaja je bila v minulem letu na podobni ravni kot leto prej, rasti pa ne pričakujejo.

Manj smeti, manj prihodkov

Z upadanjem prihodkov od prodaje pa se sooča tretje največje komunalno podjetje v državi, ljubljansko Javno podjetje (JP) Snaga. S 409 zaposlenimi v letu 2014 (v letu 2015 400, z najetimi delavci 489) je največje komunalno podjetje po številu zaposlenih. Že predlani so imeli za 7,8 odstotka manj prihodkov od prodaje kot leto prej, lani pa se je upad ustavil pri minus 6,1 odstotka. Padec se lahko, med drugim, pripiše tudi manj oddanim komunalnim odpadkom iz gospodarstva in od zunanjih naročnikov. Na ravni države vodijo enega od strateških projektov – gradnjo in upravljanje Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana. Gre za največji kohezijski projekt s področja okolja v državi, vreden 155 milijonov evrov. »Lani jeseni je bil zgrajen še zadnji, najzahtevnejši del projekta – objekt za mehansko biološko obdelavo

Foto: JP KPV

Z notranjim naročilom za gradnjo gospodarske javne infrastrukture so v javnem podjetju Komunalno podjetje Vrhnika dosegli številne pozitivne učinke: bolje so izkoristili proste zmogljivosti, zgradili bolj kakovostno infrastrukturo ter razbremenili ceno gospodarske javne službe.

odpadkov, ki je novembra 2015 dobil dovoljenje za enoletno poskusno obratovanje,« pravijo v JP Snaga. Skupaj bodo tako skrbeli za odpadke približno tretjine Slovenije oziroma 650 tisoč državljanov, saj v projektu sodeluje 37 občin.

Saubermacher Slovenija: Komunalnih podjetij je preveč

Za odvoz odpadkov v 54 občinah skrbi še eno podjetje v zasebni lasti Saubermacher Slovenija. Skrbijo za ravnanje z odpadki 242 tisoč prebivalcev, za gospodarstvo, mimo koncesij, pa opravijo okoli 80 odstotkov storitev. V letu 2014 so se soočili s 4,3-odstotnim padcem prihodkov od prodaje, kar pripisujejo zmanjšanju prodaje odpadnih kovin. Nato so leta 2015 prihodke od prodaje povečali za 3,5 odstotka. Ocenjujejo, da lahko konkurirajo javnim podjetjem, čeprav trdijo, da z njimi niso v enakopravnem položaju.

V javnih komunalnih podjetjih za zbiranje, obdelavo mešanih in organskih odpadkov ter odlaganje vidijo nelojalno konkurenco. »Konkurenca je zelo močna, saj so javna podjetja investirala prek 250 milijonov evrov v izgradnjo regijskih centrov za ravnanje z odpadki iz sredstev države in Evropske unije. Glede na zgrajene kapacitete, ki presegajo slovenske količine, je konkurenca še toliko večja s strani komunalnih podjetij, ki s temi centri stopajo na trg z nelojalno konkurenco,« izpostavljajo v Saubermacherju Slovenija. Kot prevelik ocenjujejo tudi vozni

Storitve JP Snaga so, kot se radi pohvalijo, med najcenejšimi v Sloveniji. Povprečni mesečni strošek ravnanja z odpadki na gospodinjstvo je bil v letu 2015 7,83 evra, kar je za 13 centov manj kot leto prej. Ker so prebivalci povečali količino ločeno zbranih odpadkov, so tako leta 2014 kot 2015 gospodinjstvom izdali dobropis za decembrski račun.

Foto: J. Štebtljaj, JP VO-KA

Čeprav gospodarijo racionalno, v JP VO-KA pravijo, da lahko ob skrbi za nemoteno opravljanje storitev vplivajo le na del stroškov in investicijskih odhodkov.

park javnih komunalnih podjetij in vidijo rezerve tako v njihovem številu zaposlenih kot v številu komunalnih podjetij.

Prav v nakup novega smetarskega vozila pa nameravajo vložiti letošnja investicijska sredstva v Javnem podjetju Komunalno podjetje Vrhnika (JP KPV), kjer se tudi lahko pohvalijo z rastjo prihodkov od prodaje v višini 17,7-odstotka v letu 2014. Rast pripisujejo gradbeni dejavnosti. Z notranjim naročilom so namreč zgradili sanitarno kanalizacijo in ostalo komunalno infrastrukturo v okviru projekta »Čista Ljubljana«. »To je bil za podjetje največji gradbeni projekt v zadnjih desetih letih. Bili smo prvi, ki smo uspeli Ministrstvu za okolje in prostor dokazati usposobljenost in zmožnost izvedbe takšnega projekta prek postopka notranjega »in-house« naročila,« izpostavljajo v JP KPV. ^{gg}

GZS
Zbornica
komunalnega
gospodarstva

kostak

- gospodarske javne službe v občinah Krško in Kostanjevica na Krki
- gradbene storitve: prometna in komunalna infrastruktura, vse vrste objektov
- trgovina z gradbenim in instalacijskim materialom
- gramoznica in betonarna
- sortirna linija za mehansko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov
- sortirna linija za obdelavo odpadnega papirja
- kompostarna za obdelavo biorazgradljivih odpadkov in biološko stabilizacijo ostankov obdelave mešanih komunalnih odpadkov
- ravnanje z alternativnimi gorivi iz odpadkov
- trženje sekundarnih surovin

Nevarni odpadki? Brez skrbi!

Podjetje Kemis, d. o. o. z Vrhnike že več kot 30 let deluje na področju zbiranja, predelave, odstranjevanja in posredovanja nevarnih in nenevarnih odpadkov.

Kemis je bilo prvo podjetje v Sloveniji, ki je dobilo dovoljenje za ravnanje s posebnimi odpadki. Podjetje ima vsa potrebna dovoljenja za zbiranje široke palete nevarnih in nenevarnih odpadkov. V letu 2013 so dobili IPPC dovoljenje, leta 2015 pa so se vključili v shemo EMAS. Na lokaciji podjetja imajo sodobno skladiščno-predelovalni center in vozni park z namenskimi vozili za prevoze nevarnih odpadkov v vseh agregatnih stanjih.

Z namenom zagotavljanja celovitih storitev strankam so se v podjetju najprej specializirali na področju čiščenja oljnih

lovilcev, saj je pogoj za njihovo učinkovito delovanje redno vzdrževanje. V nadaljevanju pa so storitve podjetja Kemis razširili tudi na področja čiščenja in vzdrževanje maščobnih lovilcev, usedalnikov, peskolovov, onesnaženih talnih površin, jaškov, kanalizacijskih vodov in rezervoarjev.

Za izvedbo čiščenja ima podjetje strokovno ekipo, ki je usposobljena tudi za delo na višinah in zaprtih prostorih. Dela opravijo s posebnimi cisternami, ki so primerne za prevoz nevarnih snovi po ADR predpisih in opremljene z vakuumskimi črpalkami. Z njimi se odstrani mulj in onesnaženo vodo iz oljnega oziroma maščobnega lovilca. V Kemisu ponujajo celotno organizacijo in izvedbo čiščenja, z možnostjo prevzema ter obdelave nevarnih in nenevarnih odpadkov.

Novost v čiščenju

Novost na področju čiščenja v Kemisu je mobilni industrijski sesalec **Hurricane**, ki je primeren za najzahtevnejša sesanja in transportiranje sipkih in mokrih (netekočih) materialov. Sesalec Hurricane deluje avtonomno in z izjemno močjo, ki omogoča sesanje do 300 metrov oddaljenih krajev od osnovne enote. Primeren je za najzahtevnejša industrijska čiščenja v panogah, kjer je treba v kratkem času odstraniti veliko materiala oziroma odpadkov na težje dostopnih mestih. Ima vgrajen sistem filtrov, vključno z varnostnim filtrom za sesanje prašnatih materialov. Zaradi svoje zasnove sesalec Hurricane omogoča izpust posesanega materiala na tovorno vozilo, kontejner ali brezprašen izpust posesanega materiala v industrijske vreče.

PROMO

Za vas opravljamo:

- zbiranje nevarnih odpadkov iz gospodinjstev, gradbeništva in drugih obrti
- industrijska čiščenja, sesanje materialov, čiščenje in praznjenje silosov
- prevozi odpadnih tekočin, razsutega tovora, kontejnerjev idr.
- najem kontejnerjev, menjava embalaže za skladiščenje, označevanje embalaže
- komisijska in carinska uničenja različnih vrst materialov
- predelava odpadkov: destilacija, uparjanje, drobljenje
- svetovanje pri ravnanju z odpadki, izdelava načrtov gospodarjenja z odpadki, označevanje odpadkov idr.

KEMIS d.o.o.
Pot na Tojnice 42
1360 Vrhnika

T: +386 1 729 50 30
F: +386 1 729 50 40
www.kemis.si

50 največjih komunalnih podjetij v Sloveniji

Podatki za leto 2014	Čisti prihodki od prodaje	Rast prodaje (14/13), v %	Povp. št. zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)
1. KOSTAK	47.339.188	70,7	324,0	33.872
2. JP VODOVOD-KANALIZACIJA	41.553.132	4,8	346,0	59.074
3. SNAGA JP	31.257.564	-7,8	409,4	33.779
4. SAUBERMACHER SLOVENIJA	20.974.890	-4,3	165,0	41.056
5. KP VELENJE	20.193.456	-4,9	190,2	34.627
6. MARIBORSKI VODOVOD JP	18.969.803	31,6	175,0	35.056
7. KOMUNALA KRANJ	17.471.998	9,0	217,7	24.683
8. KOMUNALA NOVO MESTO	16.861.294	15,7	126,5	41.036
9. JP-AP KOMUNALA KOPER	16.585.264	9,9	210,7	30.457
10. KOMUNALNO PODJETJE ORMOŽ	15.812.456	34,6	93,6	37.371
11. SNAGA, DRUŽBA ZA RAVNANJE Z ODPADKI	15.194.769	-1,8	194,4	30.965
12. SIMBIO	14.573.757	2,8	198,9	29.943
13. JLP PRODNIK	14.517.921	24,9	62,3	40.298
14. NIGRAD	13.776.270	5,4	230,2	26.568
15. KOMUNALNO PODJETJE PTUJ	11.906.784	30,4	161,5	27.082
16. JEKO - IN	11.294.582	-6,1	138,7	27.204
17. VODOVOD - KANALIZACIJA JP	10.029.931	1,0	83,3	31.125
18. JLP GROSUPLJE	9.857.792	0,4	92,5	26.598
19. JP - AP RIŽANSKI VODOVOD	9.641.818	0,0	105,9	31.796
20. JPK PODJETJE VRHNIKA	9.339.894	17,7	99,3	33.945
21. KOMUNALA KP NOVA GORICA	9.271.998	17,9	152,7	24.789
22. KOMUNALA SLOVENSKA BISTRICA	8.036.818	11,2	98,7	30.764
23. AQUASYSTEMS	7.839.008	0,5	13,1	479.108
24. OKP JPK ROGAŠKA SLATINA	7.756.998	21,8	78,8	25.898
25. KOMUNALA, JP	7.615.494	-6,1	127,5	15.740
26. JPK SLOVENJ GRADEC	7.600.487	-5,0	92,7	28.655
27. PUP	6.904.063	9,0	82,3	25.414
28. JPK IZOLA	6.899.188	1,1	77,3	36.173
29. JP OKOLJE PIRAN	6.882.068	17,3	121,1	31.770
30. KOMUNALNO STANOVANJSKA DRUŽBA AJDOVŠČINA	6.822.924	-1,2	83,1	33.388
31. KOMUNALA TOLMIN	6.778.909	-2,5	75,6	28.811
32. VODOVODI IN KANALIZACIJA NOVA GORICA	6.690.717	-4,8	76,2	36.306
33. KOMUNALA TRŽIČ	6.264.657	9,0	67,8	32.521
34. KOMUNALNO PODJETJE KAMNIK	6.259.503	15,8	87,0	29.515
35. JP CENTER ZA RAVNANJE Z ODPADKI PUCONCI	6.229.457	30,2	72,3	33.718
36. KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE	6.053.419	-2,6	102,1	30.515
37. JP KOMUNALA CERKNICA	5.601.893	9,1	47,5	31.430
38. JAVNO KOMUNALNO PODJETJE LOG	5.142.058	3,3	86,4	24.945
39. JAVNO KOMUNALNO PODJETJE ŽALEC	5.051.844	19,4	75,2	22.711
40. KOMUNALA RADOVLJICA	4.941.724	8,7	49,2	38.370
41. JP KOMUNALA BREŽICE	4.813.157	17,1	78,2	25.247
42. JP KOMUNALA ČRNOMELJ	4.601.028	9,2	53,7	33.101
43. CEROD	4.557.609	-6,3	17,2	43.334
44. JP KOMUNALA IDRIJA	4.313.215	-2,8	50,8	25.839
45. LOŠKA KOMUNALA, ŠKOFJA LOKA	4.293.161	-19,2	46,9	40.962
46. PUP - SAUBERMACHER	4.234.869	-4,9	66,2	29.670
47. JP KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE LITIJA	4.144.372	-3,7	59,2	28.293
48. KOMUNALA TREBNJE	4.105.678	24,9	58,2	30.640
49. JP KOMUNALA SEVNICA	4.071.543	-13,8	58,3	22.869
50. JAVNO KOMUNALNO PODJETJE KOMUNALA KOČEVJE	3.895.747	-4,6	68,2	20.851

Vir: KAPOS GZS, podatki Ajpes

*upoštevane so gospodarske družbe v dejavnosti E, ki izvajajo javno komunalno dejavnost in se ukvarjajo z dobavo pitne vode, čiščenjem voda in odpadki

Letos višje spodbude za električne avtomobile

Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad bo tudi letos objavil javne pozive za kreditiranje okoljskih naložb. Krediti bodo letos na voljo s še boljšimi pogoji, obetajo pa se tudi druge spodbude za okoljske naložbe pravnih in fizičnih oseb, višje pa bodo tudi subvencije za nakup in predelavo električnih vozil.

Za okoljske naložbe ima Ekosklad odprte tri kreditne linije – za lokalne skupnosti, za fizične osebe in za gospodarske družbe, vključno s samostojnimi podjetniki. Glavna razlika v primerjavi z lanskimi pozivi pa bodo letos nekoliko nižje obrestne mere. Kot pravi direktor Eko sklada, Hinko Šolinc, bo za gospodarske družbe veljala obrestna mera trimesečni EURIBOR + 1,3 %, namesto lanskega pribitka v višini 1,5 %, za občine pa bo obrestna mera še ugodnejša, z zgolj 1 % pribitka. Kot dodaja, bosta za občine in gospodarske družbe objavljena še dva javna poziva za kreditiranje zgolj ukrepov učinkovite rabe energije, predvidoma brez fiksnega pribitka, vendar bosta poziva objavljena malce kasneje, saj morajo na Eko skladu za gospodarske družbe še prijaviti ustrezno shemo državne pomoči.

Električna vozila

Čeprav subvencije niso glavna spodbuda za gospodarstvo, v letu 2016 ostajajo. Kot dodaja direktor Eko sklada, je treba v tem trenutku izpostaviti predvsem javni poziv za nakup električnih vozil, kjer so povišali najvišji znesek subvencije, ki letos znaša 7.500 evrov, namesto lanskih 5.000 evrov. Ob tem velja omejitev subvencije na največ 50 % celotnega zneska nakupa ali predelave vozila.

Za subvencije za električna vozila je namenjenih 2,5 milijona evrov za različne kategorije vozil, od poslovnih do kategorij M1 in N1 oziroma lahkih dostavnih vozil do 3,5 tone. »Tako je poziv zanimiv za podjetja s flotami vozil, na primer komunalne ali dostavne službe,« dodaja Šolinc.

Novost

Letošnja novost na področju subvencioniranja okoljskih naložb se nanaša tudi na ukrepe za učinkovito rabe energije v večstanovanjskih stavbah, saj bo ta odprt ne le za fizične osebe, temveč vse lastnike stanovanj, torej tudi občine in podjetja. Kot je dejal Šolinc, je ta poziv še v pripravi in prav tako

čaka na shemo državne pomoči – predvidoma bo objavljen konec aprila.

V drugi polovici leta pa bo objavljen tudi javni poziv za subvencije za učinkovito rabo energije za podjetja, vendar je poziv še v fazi priprave, upoštevane pa bodo tudi omejitve, ki se nanašajo na državne pomoči. Javni poziv bo objavljen letos, predvidoma pa se bo nadaljeval še naslednja leta.

Skoraj-nič energijski objekti

Eko sklad kot javni sklad upravlja s sredstvi sklada namenskega premoženja, ki je namenjen kreditiranju okoljskih naložb. Za subvencije za naložbe v različne ukrepe učinkovite rabe energije in večje rabe obnovljivih virov energije, ki zmanjšajo porabo energije, pa je namenjen drug vir sredstev. Gre za prispevek za povečanje energetske učinkovitosti, ki ga določa energetski zakon. Ta prispevek se kupcu obračuna ob vsakem nakupu energenta, zbira pa se na Eko skladu; letno je zbranih okoli 30 milijonov evrov, ki so namenjeni subvencijam za fizične osebe, od letos pa tudi pravnim osebam – lastnikom večstanovanjskih stavb za povečanje energetske učinkovitosti, v manjši meri pa tudi za spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije ter za kredite.

Kot je dejal Šolinc, se bo iz omenjenih sredstev financiral tudi 6-milijonski javni poziv za gradnjo skoraj ničenergijskih stavb, ki je še posebej zanimiv za občine, ki želijo graditi nizkoenergijske vrtnice, šole in zdravstvene domove: »S tem pozivom želimo poleg gradnje skoraj ničenergijskih javnih objektov spodbuditi tudi širše gospodarstvo in vključevanje podjetij, ki so takšne objekte zmožna zgraditi.«

Ni dovolj, da odpadke predamo Kitajcem

Novih sežigalnic ne bo, prav lahko pa se nam zgodi, da bomo nekoč morali odkopati stara odlagališča in iz njih pobrati – surovine.

Manca Borko Grimšič, DATA d. o. o.

Letos bi lahko v Sloveniji na odlagališča odložili že manj kot desetino vseh odpadkov, ocenjuje Igor Petek, pomočnik direktorja v ljubljanskem javnem podjetju Snaga. Z obratovanjem je od leta 2014 že začelo vseh šest regijskih centrov za ravnanje z odpadki, najkasneje letos pa bi se morale vanje vključiti vse slovenske občine, ki se do sedaj še niso. »Slovenija ima realne možnosti, da odloži manj kot pet odstotkov odpadkov v enem letu,« izpostavlja Petek.

V minulih letih je bil na področju ločenega zbiranja in predelave odpadkov v Sloveniji narejen ogromen korak naprej, potrjujeta tako sogovornik kot statistika. Če smo v Sloveniji še leta 1995 predelali le dva odstotka vseh komunalnih odpadkov, smo jih v letu 2014 že 42,7 odstotka. Del preostanka se je odložil na odlagališča, del sežgal. A novih sežigalnic ne bo. »Ideja sežigalnic se je izpela,« pravi Petek.

Svetovalec posloводства v mariborskem komunalnem podjetju Snaga Branko Kosi se z njim strinja. »Če napravo zgradimo, jo moramo uporabljati 30 let,« pravi, to pa pomeni tudi veliko količino odpadkov. Vse nove usmeritve pa so usmerjene v predelavo in v to, da se material, ki je bil iztrgan zemlji, čim bolje in čim večkrat izkoristi.

Predelati moramo doma

Po optimizaciji ločenega zbiranja odpadkov in dograditvi sortirnic, zdaj oba sogovornika vidita naslednji korak v povečanju domače predelave odpadkov. Količino odpadkov morajo predelati, bo državam zapovedal tudi novi sveženj ukrepov Evropske unije.

»Ni dovolj, da odpadke ločeno zberemo in jih predamo Kitajcem, nam pa primanjkuje surovin,« slikovito opisuje Kosi. Cilj je krožno gospodarstvo, kjer se skrajšajo poti odpadkov do ponovne uporabe surovin. Po oceni obeh sogovornikov se doma predela premalo odpadkov, v prihodnjih letih pa bi se lahko delež bruto domačega proizvoda, ki izhaja iz predelave smeti, povečal iz 1,8 odstotka BDP tudi na tri odstotke BDP, pravi Petek. Če do tega ne bo prišlo, bi nam lahko, ocenjuje Kosi, v Evropi pričelo že leta 2020 primanjkovati surovin.

Po mnenju obeh bomo večjo predelavo odpadkov v surovine v prihajajočem obdobju lahko dosegli z reguliranjem podaljšane odgovornosti proizvajalcev različnih smeti oziroma izdelkov. V najboljšem primeru ta ne bo več prenesena na komunalna podjetja, ampak bo na primer proizvajalec pralnih strojev po iztrošenju pralni stroj vzel nazaj in ga predelal.

Cilj: zbrati prav vse, kar se lahko predela

Vse naštetu pa prinaša nove izzive tudi komunalnim podjetjem za zbiranje in predelavo odpadkov. Veliko energije trenutno usmerjajo v sortirnice mešanih komunalnih odpadkov, v delovanje lastnih kompostarn za biološke odpadke in v to, kako ločeno zbrati prav vso embalažo oziroma materiale, ki se jih lahko predela, kot sta na primer les in stiropor.

Ker trenutno sistem plačevanja zbiranja komunalnih odpadkov temelji na plačilu za prevzem mešanih komunalnih odpadkov, bodo morali domisliti tudi nov način plačevanja. S starimi odlagališči bodo morali kljub vsemu upravljati še najmanj trideset let in to tudi financirati. »A pri pridobivanju primarnih virov se nam lahko zgodi, da jih bomo morali spet odpreti in uporabljati surovine iz njih,« pravi Petek. To se je že zgodilo na Japonskem, kjer so iz delov odlagališč že pričeli z izkopavanjem kovinskih oksidov. ^{gg}

Foto: JP Snaga ??

Ob recikliranju odpadkov komunalna podjetja napore vlagajo tudi v povečanje ponovne uporabe starih izdelkov. Ko se bodo v to bolj celovito vključili tudi proizvajalci, bomo predmete morda samo še najemali.

»Razdalje v krožnem gospodarstvu se bodo morale zmanjšati.«

Igor Petek, JP Snaga

50 odstotkov (najmanj) ponovno uporabljenih ali predelanih odpadkov iz gospodinjstev želi Evropska unija doseči do leta 2020.

Nove rešitve na področju komunalnega programa

Podjetje Livar, tehnološko sodobno in celovito opremljena livarna, sloni na tradiciji in lastni blagovni znamki. Odlikujeta jih znanje in izkušnje, ki sta gonilo lastnega razvoja. Nudijo mehansko obdelane ulitke iz sive in nodularne litine, posebej pa je treba poudariti njihovo ponudbo celovitih rešitev – od ideje do končnega produkta. Podjetje, ki je na trgu prisotno že več kot 60 let, v sodelovanju s svojimi kupci nenehno stremi k inovacijam in izboljšavam.

Zelo pomemben del podjetja Livar je njihov komunalni program. Gre za program litoželeznih pokrovov in rešetk, ki so namenjeni vodovodu in kanalizaciji. Program zaradi prisotnosti Livarja v mnogih drugih panogah in trgih predstavlja le 7 % celotne realizacije, vendar je plod lastnega razvoja in pomemben del tradicije podjetja.

Prelomno leto 2015 – novosti se nadaljujejo

Lani so napovedali, da bo leto 2015 za komunalni program v Livarju prelomno. To napoved so zdaj tudi potrdili, novosti, s katerimi so začeli, pa se nadaljujejo. Začetek je bil nov vodotesen pokrov, nato inovativna zaščita proti kraji, letos pa je bilo razvitih oz. optimiziranih že kar nekaj obstoječih produktov. To je med drugim tudi najbolj prodajan pokrov (artikel 604, dimenzije Ø600, nosilnost 40 ton), kjer so skozi optimizacijo proizvodnje (uporabili so drugačno tehnologijo) in tudi izvedbe pokrova poskrbeli za nekaj novosti. Nova izvedba tega pokrova bo omogočila še pravilnejšo in kakovostnejšo vgradnjo. Tudi sami so v velikem pričakovanju, saj je artikel

v postopku certificiranja, v prodaji pa bo že meseca aprila.

Pomen pravilne vgradnje

Pomemben del komunalnega programa ostajajo betonski venci, s katerimi želijo ponuditi bolj celostno rešitev za vgradnjo. Težijo predvsem k poenostavitvi, torej časovni in stroškovni optimizaciji. »Hkrati je to tudi dodatno zagotovilo za pravilno in kakovostno vgradnjo,« pove Matej Smrekar iz podjetja Livar in doda, da so zadovoljni kupci potrditev, da so na pravi poti. »Kljub našemu trudu se še vedno pojavljajo nepravilne vgradnje, ki so predvsem posledica varčevanja pri materialih in nepravilnega rokovanja s produkti. Pri povoznem pokrovu ima protihrupni vložek zelo pomembno vlogo, že velikokrat pa so pri reševanju reklamacij ugotovili, da je bil protihrupni vložek pred vgradnjo iz neznanega razloga odstranjen,« pojasni Smrekar. Osveščanje o pravilni vgradnji torej še vedno ostaja del njihovega vsakdanjika.

Skrb za okolje je ravno tako zelo pomembna in ji v podjetju namenjajo veliko pozornosti. Slednjo potrjujejo s standardom ISO 14001, prav zato je tudi barva, s katero barvajo komplet komunalni program, na vodni osnovi in je tako okolju prijazna.

V letu 2016 bodo tako v Livarju ponudili kar nekaj novih rešitev na področju komunalnega programa. V kratkem bodo osvežili novi katalog komunalnega programa, ki bo dostopen tudi na pravkar prenovljeni spletni strani podjetja, www.livar.si.

LIVAR

KOMUNALNI PROGRAM

»livarna z lastnim razvojem«

LITOŽELEZNI POKROVI IN REŠETKE

KANALSKI POKROV IN OKVIR Ø600, D400

NOV DIZAJN – MODEL 2016!

GLAVNE PREDNOSTI:

- Težak samo 52 kg
- Nova izvedba tečajev
- Inovativna oblika tesnenja / zaščita proti ropotu
- Opcija vijačenja z varnostnim vijakom

Možna dobava v kompletu z betonskim vencem Ø 1000 ali Ø1200

Tehnične karakteristike komunalnega programa so v skladu s SIST EN 124:1996.

NOV DIZAJN – MODEL 2016!

Vodja programa:
Matej Smrekar
GSM: +386 41 415 730
matej.smrekar@livar.si
www.livar.si

S krožnim gospodarstvom do 600 mrd evrov prihranka

Krožno gospodarstvo, ki se usmerja v učinkovito rabo virov, je za podjetja lahko priložnost za prihranek.

Študije, ki jih je izvedla Evropska komisija, so pokazale, da bi z učinkovitejšim ravnanjem z odpadki, oblikovanjem, recikliranjem in podobnimi ukrepi evropska podjetja na leto lahko privarčevala do 600 milijard evrov. Po podatkih Statističnega urada RS je v letu 2014 v Sloveniji nastalo več kot 4,7 milijona ton vseh vrst odpadkov. V tem času smo uvozili 400 tisoč ton odpadkov več, kot smo jih izvozili.

Krožno gospodarstvo postalo nuja

Zaradi povečanega potrošništva, naraščanja prebivalstva in čezmernega odlaganja odpadkov se je kot rešitev pojavil koncept krožnega gospodarstva. Krožno gospodarstvo temelji na uporabi energije iz obnovljivih virov, na opuščanju uporabe nevarnih kemikalij, na zniževanju porabe surovin in na tako zasnovanih izdelkih, ki omogočajo kroženje materialov z ohranjanjem dodane vrednosti, kolikor dolgo je to le mogoče. V EU se ta oblika gospodarstva šele razvija, EU pa se že dlje časa usmerja v učinkovito rabo virov, saj je Evropa močno odvisna od uvoza surovin.

Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologije menijo, da je največja spodbuda, da bi se še več podjetij odločilo za krožno gospodarstvo, povečana učinkovitost in znižanje stroškov v proizvodnji. Kot povedo v podjetju Slopak, so stroški odvisni od materialov, ki jih potrebujemo za proizvodnjo novih izdelkov z enakim ali drugačnim namenom uporabe. »Glede na to, da so cene in zaloge primarnih surovin na trgu nestabilne in rastejo, so sekundarne surovine dolgoročno brez dvoma cenejša izbira. Tudi če se nam v tem trenutku krožno gospodarstvo v ekonomskem smislu še ne izplača, se nam bo zagotovo v nekaj letih, saj so smernice na surovinskem trgu jasne,« pojasni direktorica podjetja Slopak, Katja Slokan.

Partnersko sodelovanje podjetij

Del krožnega gospodarstva so tako podjetja, saj je krožno gospodarstvo industrijski sistem, ki temelji na trajnostni zasnovi, kot potrošniki, ki s trajnostnim ravnanjem, kot je ločevanje odpadkov, premišljenimi in bolj trajnostnimi nakupi, prispevajo k lažjemu prehodu v krožno gospodarstvo. »V prvem slovenskem projektu zapiranja snovne zanke plastenk PET, to je v projektu 'Plastenska za plastenko', sodelujemo tri slovenska podjetja: podjetje Unirec kot specializirana

družba za ravnanje z odpadno embalažo (DROE) na trgu prevzame odpadno embalažo PET in poskrbi za njeno predelavo, podjetje Gastro PET reciklirano surovino vdela v predforme PET in jih dostavi Fructalu. Tam predforme napihnejo v nove plastenke in jih napolnijo,« pove Katja Slokan, direktorica podjetja Slopak. Kot še pove, se projekti krožnega gospodarstva uresničujejo tudi z drugimi vrstami odpadne embalaže in drugimi materiali, zato je težko govoriti o številu podjetij oziroma organizacij, ki so vključene vanje. »Lahko samo rečemo, da nas je vedno več tistih, ki se zavedamo, da mora krožno gospodarstvo postati naš način življenja in poslovanja. Zaloge surovin, ki nam jih daje narava, so namreč zaskrbljujoče izčrpane, njihove cene pa skokovito rastejo,« še doda.

Slovenija se usklajuje z EU

Zakonodaja EU teži k temu, da se odpadki ne bi več odlagali, oziroma da bi se odlagali le tisti, ki jih ni mogoče reciklirati, ali drugače predelati. Po podatkih Ekologov brez meja je cilj Evropske komisije, da do leta 2030 produktivnost virov povečamo za 30 %. To bi spodbudilo rast BDP za skoraj 1 % in nastalo bi preko 2 milijona delovnih mest.

Evropska komisija je pred meseci objavila nove predloge za prehod v krožno gospodarstvo. Sveženj vsebuje nove pobude glede oblikovanja izdelkov, da jih bo lažje popravljati, reciklirati in bo njihova življenjska doba daljša. Cilji svežnja pa se vežejo na odlaganje 10 % odpadkov na odlagališča do leta 2030, vključno z odpadki, ki jih je možno reciklirati ali kompostirati. Po podatkih Ekologov brez meja bomo tako v Sloveniji morali do leta 2030 doseči 70 % recikliranja in ponovne uporabe komunalnih odpadkov, do leta 2025 za 30 % zmanjšati nastale količine odpadne hrane in do leta 2020 za 30 % zmanjšati odpadke v morjih. Do leta 2030 bomo povečali recikliranje in ponovno uporabo embalaže na 80 % ter posamezne materiale do naslednjih ciljev: 90 % papirja in kartona do leta 2025 ter do leta 2030 še 60 % plastike, 80 % lesa, 90 % kovin in aluminija ter 90 % stekla.

Povečana učinkovitost in nižji stroški proizvodnje sta glavni spodbudi podjetjem za usmeritev v krožno gospodarstvo.

Na nov Center za nevarne odpadke so čakali mnogi

Eden večjih projektov podjetja Saubermacher Slovenija, d. o. o., je bila v preteklem letu zagotovo izgradnja Centra za nevarne odpadke v Kidričevem. Ta je konec decembra 2015 že prejel dovoljenje za poskusno obratovanje, kar pomeni, da so bili postavljeni temelji za zagon centra, na katerega so čakali mnogi.

Prenovljen Center za nevarne odpadke v Kidričevem danes številnim in različnim uporabnikom ponuja celo paleto storitev. Mednje sodi: obdelava kislin, baz, soli in drugih tekočih odpadkov s fizikalno-kemijskimi postopki, kot so nevtralizacija, separacija in uparjanje s kondenzacijo, kjer zmanjšujejo nevarnostni potencial

odpadkov, odpadke pripravijo za nadaljnjo termično ali snovno uporabo, ali jih pripravijo kot surovino oz. produkt.

»Center nudi tudi možnosti predobdelave odpadnih mineralnih olj z namenom pripraviti jih kot surovino/produkt za snovno ali termično izrabo v industriji oz. obratih na

daljnje predelave. Sem sodi tudi predobdelava halogeniranih in nehalogeniranih topil z namenom pripraviti jih kot surovino/produkt za snovno ali termično izrabo v industriji oz. obratih nadaljnje predelave,« pojasnijo v podjetju Saubermacher.

Kot še dodajo, v Centru za nevarne odpadke obdelujejo tudi razsute odpadke in mulje s fizikalno-kemijskimi postopki, ne nazadnje pa tudi obdelavo odpadkov iz proizvodnje, priprave, dobave in uporabe premazov (barv, lakov, emajlov), lepil, tesnilnih mas in tiskarskih barv in ločeno zbrane tovrstne frakcije z namenom pripraviti jih kot surovino/produkt za snovno ali termično izrabo v industriji oz. obratih nadaljnje predelave.

PROMO

NAJSODOBNEJŠI
CENTER
ZA RAVNANJE Z
NEVARNIMI
ODPADKI
V KIDRIČEVEM.

Saubermacher
Slovenija

Prezemamo odgovornost.
Sooblikujemo prihodnost.

www.saubermacher.si

+386 2 6202 300

V Sloveniji je najbolj prisotna plastika

Količina embalaže na slovenskem trgu se je v lanskem letu povečala in kot kaže se bo tak trend nadaljeval tudi letos.

Po podatkih Agencije RS za okolje se je količina nastale odpadne embalaže na prebivalca v Evropski uniji ustalila pri približno 160 kg na prebivalca, med posameznimi državami članicami pa so opazne velike razlike. V letu 2010 je na primer v Nemčiji nastalo 196 kg odpadne embalaže na prebivalca, v Luksemburgu celo 202 kg na prebivalca, medtem ko je v Bolgariji nastalo le 43 kg odpadne embalaže na prebivalca. Slovenija je po količini nastale embalaže na prebivalca (100 kg) pod evropskim povprečjem.

Kot povedo v družbi Slopak, je bilo po podatkih FURS leta 2015 dano na trg Slovenije okoli 215.000 ton embalaže. »To nakazuje, da so se količine embalaže na trgu po letu 2013* (200.396 ton), ko so bile poročane najnižje količine po letu 2006 (204.182 ton), začele povečevati. Ocenjujemo, da se bo glede na rahel porast osebne potrošnje, načrtovane za leto 2016, ta količina še nekoliko povečala,« dodajo.

Pomembna je ponovna uporaba

Plastika sama po sebi ni težava. Problem je njena sestava, zato je pomembna predelava in ponovna uporaba plastičnih izdelkov.

V Sloveniji bo treba več narediti na področju doslednosti ločevanja, saj nečistoče

in primeri otežujejo in močno podražijo predelavo. »Nečistoče vplivajo na strošek predelave, oziroma povečajo strošek sortiranja odpadne embalaže. Nečistoče in primesi, predvsem v zbrani komunalni odpadni embalaži, žal neprestano naraščajo. Ocenjujemo, da v povprečju že presegajo 10 odstotkov prevzetih količin mešane komunalne odpadne embalaže,« opozarjajo v podjetju Slopak.

Skladno z okoljskimi cilji, vezanimi na učinkovito ravnanje z odpadno embalažo, moramo po podatkih Ekologov brez meja na podlagi tega za posamezno vrsto embalažnega materiala, ki ga vsebuje celotna masa odpadne embalaže, reciklirati med najmanj 55 % in največ 80 % celotne mase odpadne embalaže, zagotoviti predelavo odpadne embalaže, vključno z energetsko predelavo, za najmanj 60 % celotne mase odpadne embalaže; 60 % mase za stekleno embalažo, 60 % mase za papirno in kartonsko embalažo, 50 % mase za kovinsko embalažo, 22,5 % mase za plastično embalažo (material, ki se ponovno reciklira v plastiko) in 15 % mase za leseno embalažo.

*zadnji znani podatki so za leto 2013

Recikliranje odpadkov v Sloveniji

200.000 t odpadne embalaže

39%
papirja in
kartona

21 %
plastične
embalaže

16 %
steklene
embalaže

Od tega reciklirano
138.000 ton odpadne embalaže

79%
papirja in
kartona

82 %
plastične
embalaže

86 %
steklene
embalaže

104.000 ton odpadne embalaže je bilo izvoženo z namenom recikliranja.

*Podatki Statističnega urada RS za leto 2013

PRONIO

Že več kot 15 let proizvajamo in nudimo:

- kovinske kontejnerje velikosti 5, 7, in 9m³ za odvoz s samonakladalci
- abrol kontejnerje za prevoze z vozili z nadgradnjo za abrol sisteme velikosti od 10 do 40m³
- stacionarne in mobilne batne stiskalnice za odvoz s samonakladalci in z vozili z nadgradnjo za abrol sisteme
- avtomatske prekladalne postaje za hitro, učinkovito praznjenje in stiskanje pripeljanih odpadkov. Odložni odpadki potujejo skozi vsipni jašek v batno stiskalnico, ki odpadke stiska. Stisnjeni odpadki se zbirajo v zaprtih abrol kontejnerjih, ki se odpeljejo na deponijo in nadaljno predelavo.
- vijačne oziroma polžne stiskalnice avstrijskega proizvajalca, primerne za stiskanje smeti, papirja in kartona, lesenih palet in lesne embalaže ter PET embalaže. Za te stiskalnice smo ekskluzivni zastopnik za Slovenijo.

EKO LINE TRADE

Škofja vas 40,
3211 Škofja vas
tel.: 03 5412 370,
fax: 03 5412 349
www.ekolinetrade.si
info@ekolinetrade.si

Za vse vijačne (polžne) in batne stiskalnice nudimo servisna in vzdrževalna dela. Letno proizvedemo več kot 400 različnih kovinskih kontejnerjev in raznih stiskalnic.

SI-3310 ŽALEC, CESTA ŽALSKEGA TABORA 10

Tel: +386 (0)3 713 1300, fax: +386 (0)3 571 7407, www.feniks-omco.si

Osnovna dejavnost:

- ulitki za steklarsko industrijo
(izdelava orodij/kalupov za proizvodnjo steklenic)

Proizvodni program:

- program za steklarsko industrijo
- program za potrebe industrije črpalne tehnike, hidravlike, elektrotehnike in strojegradnje
- program zvonov in ostalih individualnih ulitkov

Proizvodni proces:

- certifikat kakovosti ISO 9001/14001
- recertifikacija standardov za kakovost in okolje
- okoljevarstveno dovoljenje IPPC (Integrated Pollution and Control)

Pred poslovno odločitvijo najprej preverite boniteto

Z rednim preverjanjem bonitet poslovnih partnerjev se zmanjšajo tveganja pri poslovanju.

»Uporabniki bi lahko pred sklepanjem pravnih poslov z novimi partnerji pogosteje preverili pravilnost podatkov, pristojnosti zastopnikov v Poslovnem registru ter ali je poslovni subjekt morebiti v insolventnem postopku, ali ima težave z likvidnostjo in kakšna je njegova bonitetna ocena,« opozarja mag. Matevž Trošt z Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

Zakaj je preverjanje bonitete potrebno?

Trošt pojasnjuje, da bi moralo biti preverjanje bonitete prvi korak pred sprejetjem poslovne odločitve, saj lahko pomembno zniža tveganja v poslovanju. Podjetniki, ki niso večši branja, iskanja in lastnega analiziranja podatkov, z bonitetnimi informacijami AJPES dobijo vse podatke na enem mestu. Govorimo o podatkih o poslovanju podjetja, plačilni disciplini, blokadah transakcijskih računov ter predvsem o bonitetni oceni, ki nudi informacijo glede bodoče kreditne sposobnosti podjetja. Ocena temelji na verjetnosti za nastop dogodka neplačila (stečaj, prisilna poravnava ali likvidacija) v roku enega leta po predložitvi letnega poročila podjetja. Trošt opozarja, da je preverjanje bonitetnih ocen pomembno tudi z vidika izbire partnerjev, ki bodo finančno sposobni izpolniti naročilo oziroma izvesti naročena dela. Nadalje pojasnjuje, da so bonitetne ocene SB neposredno vzporejene z ocenami mednarodno uveljavljenih bonitetnih hiš Moody's, Standard & Poor's in Fitch in se lahko posredno primerjajo tudi z bonitetnimi ocenami drugih bonitetnih agencij, če te zagotavljajo vzporejanje z eno izmed treh zgoraj navedenih.

Z ePobotom do nižjih stroškov plačilnih storitev

Varen, hiter in cenovno ugoden način za poravnavo obveznosti in zapiranje terjatev je ePobot. »Vsak mesec kar dve tretjini dolžnikov uspešno poravnava del svojih obveznosti prek sistema verižnih kompenzacij,« pove Trošt in doda, da si lahko poslovni subjekti s sodelovanjem v večstranskem pobotu hitro in preprosto poravnajo obveznosti, nadomestijo službo za izterjavo in znižajo stroške plačilnih storitev.

Najpomembnejši podatki na enem mestu

Spletna zbirka Fi=Po AJPES uporabnikom na enem mestu nudi vse najpomembnejše podatke o gospodarskih subjektih: dnevno osvežene registrske podatke, kazalnike poslovanja, podatke iz letnih poročil, nepo-

ravnane obveznosti in transakcijske račune, eObjave ... Zbirka omogoča analiziranje in primerjave poslovanja po dejavnostih, občinah, regijah ali celotnega gospodarstva. S pomočjo te zbirke so, pravi Trošt, analize poslovanja poslovnih partnerjev veliko lažje, odločanje in odzivi na priložnosti in nevarnosti v poslovanju pa bistveno hitrejši. Poudarja, da AJPES omogoča tudi prevzem teh podatkov direktno v informacijske sisteme podjetij, in sicer s spletnim servisom proFi=Po.

Dostop do podatkov o poslovnih subjektih, uradnih objav in letnih poročil je brezplačen

Poleg ePRS, prek katerega so javno dostopni podatki o poslovnih subjektih, so na portalu AJPES brezplačno dostopne tudi različne vrste uradnih objav (eObjave), med katerimi so najpomembnejši podatki o poslovnih subjektih in potrošnikih v insolventnih postopkih (na primer podatki o posameznem postopku prisilne poravnave, stečaju, prisilni likvidaciji, poenostavljeni prisilni poravnavi, preventivnem prestrukturiranju in stečaju zapuščine). Na portalu AJPES lahko tudi vsakdo brezplačno najde informacijo, v katerem subjektu določena oseba nastopa kot družbenik, zastopnik ali član organa nadzora. Javna objava letnih poročil (JOLP) pa omogoča brezplačen vpogled v letna poročila, ki jih morajo različni subjekti predložiti po zakonu.

V Registru neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premoženj (eRZPP) je omogočeno iskanje po podatkih o zastavnih pravicah na premoženjih, ki so zarubljene oziroma neposredno zastavljene. Tako se lahko na primer pred sklepanjem pravnega posla preveri, ali je na nepremičnini neposredna zastavna pravica oziroma omejitev razpolaganja in se izogne tveganju, da ostane brez premoženja v primeru, ko upnik uveljavi pravico na vpisani premoženji. Ta storitev zagotavlja tudi večjo pravno varnost neposrednih zastavnih upnikov, ki so svojo pravico vpisali v RZPP. Predvidoma v maju 2016 bo omogočeno iskanje zastavljenih/zarubljenih premoženj po poslovnih subjektih, je pojasnil Trošt. Poleg brezplačnih vpogledov na portalu AJPES pa je mogoče naročiti dele ali celotne baze podatkov za ponovno uporabo podatkov, z namenom, da naročniki s pomočjo podatkov AJPES ponudijo svojim strankam nove storitve. AJPES je primarni vir podatkov za že omenjene baze in evidence podatkov.

Izpostavljeno: V maju 2016 bo omogočeno iskanje zastavljenih/zarubljenih premoženj po poslovnih subjektih.

Najbolj obiskana in prepoznavna registra, ki ju upravlja AJPES, sta Poslovni register Slovenije (PRS) in javna objava letnih poročil (JOLP), ki sta za vse uporabnike brezplačna. Uporabniki se pogosto poslužujejo tudi iskalnika eObjave.

Abeceda za uspešen nastop na sejmu

Podjetja lahko z dobrim nastopom na sejmu prihranijo tudi do 22 odstotkov, če s potencialnimi strankami vzpostavijo stik. Dobra priprava lahko zniža stroške sejemskega nastopa.

Bojan Krajnc, Lopis

Po ugotovitvah nemškega Odbora za razstavišča in sejme (AUMA) se obiskovalci udeležujejo sejmov iz različnih razlogov. Statistični podatki izpostavljajo pet pomembnih ugotovitev, ki bi jih razstavljalci morali upoštevati:

1. Sedem od desetih obiskovalcev načrtuje nakup enega ali več izdelkov na sejmu.
2. 72 odstotkov obiskovalcev pravi, da je sejem vplival na njihovo odločitev za nakup.
3. 76 odstotkov obiskovalcev se sejma udeleži, da si ogledajo novosti.
4. Razstavljalci prihranijo 22 odstotkov, ko vzpostavijo stik s potencialnimi strankami na sejmu, namesto da jih pokličejo ali obiščejo.
5. 90 odstotkov obiskovalcev se s prodajnim osebjem podjetja prvič sreča prav na sejmu.

»Prodajniki nismo dovolj pripravljeni na sejem, nimamo dovolj jasnih in konkretnih ciljev, premalo akcije takoj po sejmu, sejemska ekipa se nenehno spreminja, imamo premalo časa za pripravo razstavnega prostora,« so le nekateri od pogostih razlogov, ki jih izpostavljajo prodajniki. Kaj narediti?

Odlično in preverjeno orodje, ki razstavljalcem lahko pri tem pomaga, je, da si pripravijo lasten kontrolni seznam (sejmsko »checklisto«). Po tej logiki delimo uspešno pripravo in izvedbo sejemskega nastopa na tri faze: pred, na in po sejmu.

Pred sejmom opravite domačo nalogo

1. Preverite ciljne skupine in ceno. Od organizatorja sejma pridobite statistiko obiska, na podlagi katere boste preverili, ali je med obiskovalci vaša ciljna skupina in za kakšen tip sejma gre (specializiran, splošen, B2C, B2B). Preverite splošne pogoje, ki jih nudi organizator, ter poskrbite za zgodnjo in predvsem pravočasno prijavo zaradi finančnih ugodnosti.
2. Uskladite sejemske aktivnosti z drugimi trženjskimi aktivnostmi. Pravočasno jih vključite v trženjski miks, naredite SWOT analizo, preverite, katere sejemske storitve so vam na voljo. Najemite predal v press centru in izkoristite brezplačne promocijske pripomočke.

3. Določite namen, SMART cilje in strategijo. Vprašajte se, kaj je osnovni namen vaše sejemske predstavitve. Pomembno je, da uskladite vaše cilje s cilji obiskovalcev sejma. Cilji naj bodo specifični, merljivi, akcijsko naravnani, realno dosegljivi in časovno določeni. Primer SMART cilja: Na sejmu želimo generirati 50 novih interesentov (»sales leads«) za določen izdelek, ki jih bomo pretvorili v deset poslov do konca leta.
4. Uskladite cilje z razpoložljivimi sredstvi. Prej kot boste začeli načrtovati udeležbo na sejmu, nižji je lahko strošek. Pomembno je, da uskladite namen, cilje in sejemske aktivnosti z vsemi razpoložljivimi resursi (finančnimi, kadrovskimi, tehničnimi, ...). Definirajte od enega do največ tri ključne indikatorje uspešnosti (KPI), na osnovi katerih boste ugotavljali dobičkonosnost udeležbe. Vežete jih lahko na opravljene sejemske aktivnosti (število katalogov ali poslovnih vizitk, ki ste jih izročili strankam, število individualnih razgovorov) ali na rezultat (povprečno število obiskovalcev na razstavnem prostoru, število zaključenih poslovnih pogovorov).
5. Stranke osebno povabite in izdelajte marketinški material. Da bodo obiskovalci prišli k vam, morate poskrbeti sami. Ko boste pošiljali elektronska vabila potencialnim strankam, jim povejte, zakaj se jim splača oglasiti se na vašem razstavnem prostoru in kje vas najdejo. Poslužite se različnih načinov komuniciranja in temu prilagodite vabila (email, klasična pošta, SMS-sporočila, klicni center, FB in ostala socialna omrežja, strokovne revije). Ne pozabite na obstoječe poslovne partnerje.
6. Predstavitve mora imeti rdečo nit. Razstavni prostor mora odražati identiteto in imidž podjetja. Jasno mora biti, kaj je rdeča nit vaše predstavitve. Vaše sporočilo naj bo nedvoumno. Stranki mora biti takoj jasno, kdo ste in kaj lahko naredite zanj. Vprašajte se, po čem si vas naj stranke zapomnijo. Dobro je, da imate čakalnico, kjer si lahko stranke spočijejo in se pogovorijo. Na mizi jim ponudite tablice, kjer si lahko ogledajo virtualno predstavitev podjetja in rešitev. Izpostavite novosti in poskrbite za »wow« efekt.

70 %
obiskovalcev
sejma načrtuje
nakup na sejmu.

**Cilji razstavljalcev
morajo biti usklajeni
s cilji obiskovalcev.**

Ne naredite naslednjega:

- ne postavite mize ali pulta med vas in stranko,
- ne sedite za mizo in glejte v računalnik,
- ne postavite predstavitvenih panojev pred vas,
- ne zapirajte razstavnega prostora, saj bo sicer manj zračen, prehodni in vabljiv.

7. Na sejem pošljite uigrano ekipo. S primerno usposobljeno, dobro organizirano in predvsem motivirano ekipo boste dosegli zastavljene cilje. V nasprotnem primeru se vam lahko osnovna ideja sejma podre kot hiša iz kart. Bolj kot velikost ekipe je pomembna njena uigranost in učinkovitost. Samo eno možnost imate, da ustvarite odličen prvi vtis. Ker se 90 odstotkov obiskovalcev prvič sreča s prodajnim osebjem prav na sejmu, je pomembno, da ustvarite gostoljubno vzdušje in poskrbite za dobro počutje na razstavnem prostoru, saj si to obiskovalci najbolj zapomnijo.

Kako omrežiti obiskovalca sejma

Upoštevajte pravilo POZOR.

- P POGLEJ ME V OČI** Poslužite se tehnike treh sekund gledanja v oči. Oči so najmočnejše komunikacijsko orodje. Koketirajte z vašimi obiskovalci.
- O ODPRI USTA – NASMEH** Smeh je nalezljiv in le dobrovoljen prodajalec je zmagovalac. Vabite z nasmehom.
- Z ZDRAVO** Vse obiskovalce pozdravite energično, kot bi vaše dobre prijateljke.
- O ODPRTA DRŽA TELESA** Odprite dlani, stojte vzravnano in imejte roke ob telesu.
- R Recite HVALA z razlogom.** Naj se čuti, da je iz srca. Pri tem bodite čim bolj konkretni, npr.: »Hvala, da ste nas obiskali.«

Pred začetkom novega sejemskega dne jutraj z ekipo naredite kratek posvet. Preglejte dnevne cilje, kaj lahko izboljšate in dvignite skupinski duh. Pustite pečat pri obiskovalcih in jim podarite nekaj, kar jih bo na vas spominjalo še nekaj dni po sejmu. Najbolje, da jim podarite nekaj uporabnega.

Zberite čim več podatkov

Vse kontakte, ki vam jih pustijo obiskovalci, zapišite in takoj obdelajte. Cilj je od obiskovalcev pridobiti čim več informacij, predvsem pa izvleči iz njih njihove glavne poslovne izzive, pričakovanja, časovnico nakupa, merila za izbor ponudnika, itd.

Za zbiranje kontaktnih podatkov uporabite preproste obrazce in dajte stranki nekaj v zameno za njene podatke (npr. udeležba v dnevni nagradni igri). Vzemite njihove vizitke in si zapišite vsebino pogovorov.

Z nekom iz prodajne ekipe v podjetju se dogovorite, da mu enkrat ali dvakrat dnevno posredujete vse pridobljene podatke. Omenjena oseba lahko še isti dan obiskovalcu pošlje zahvalno pismo, e-katalog, vzorčne slike ali cenik. Vaš glavni cilj je spodbuditi stranko, da naredi naslednji korak.

Kaj boste storili po sejmu?

Če nimate namena izpeljati posejmskih aktivnosti in obdelati vseh pridobljenih kontaktov (leadov), raje ne hodite na sejem in vložite denar v drugo marketinško aktivnost. Načrt posejmskih aktivnosti pripravite že pred sejmom.

Bodite hitri. Veliko katalogov bo zelo verjetno končalo v košu za smeti, zato obiskovalcem katalog raje pošljite po klasični pošti in to še isti dan. Več časa kot mine od sejma, večja je verjetnost, da se vaša potencialna stranka ohladi.

Vključite jih v obveščanje o novostih. Tudi če se stranke ne odločijo za sodelovanje, jih vključite v program negovanja kontaktov in jih sproti obveščajte o ponudbi in novostih vašega podjetja. Dokazano je, da bo 80 odstotkov neobdelanih kontaktov v naslednjih dveh letih izvedlo nakup.

Ocenite vaš sejmski nastop

Kljub splošnemu prepričanju, da udeležbe na sejmu ni mogoče ovrednotiti v denarju, lahko to storite tako, da primerjate stroške in koristi. Pri tem izhajajte iz postavljenih ciljev.

Pri sejmih, namenjenih končnim kupcem, korist za razstavljalca pomenijo ustvarjeni prihodki od prodaje. Pri sejmih, namenjenih poslovni javnosti, pa so izhodišče pridobljeni kontaktni podatki morebitnih strank. Pri tem strošek pridobivanja stikov na sejmu primerjamo s stroškom enega prodajnega obiska.

Pridobljene stike na sejmu tudi ovrednotimo. Pol ure pogovora z morebitno stranko na razstavnem prostoru je denimo vredno deset točk, pridobljena vizitka pa eno.

Po sejmu je pomembno, da kot ekipa praznujete uspehe, ki ste jih dosegli. Ocenite, kaj vam je uspelo doseči in hkrati poiščite predloge za naslednji sejmski nastop. ^{gg}

Pravilen pristop do obiskovalcev sejma sledi pravilu POZOR.

80 %
neobdelanih
kontaktov bo v
naslednjih dveh
letih izvedlo
nakup.

Kaj storiti pred, med in po sejmskem nastopu?

Kdaj?	Kaj naredim?
PRED SEJMU	☒ Izberite pravi sejem
	☒ Primerjajte sejem z drugimi trženj. orodji
	☒ Določite namen, SMART cilje in strategijo
	☒ Financiranje
NA SEJMU	☒ Osebna vabila
	☒ Privlačen nastop in program
	☒ Ekipa na sejmu
PO SEJMU	☒ Vse kontakte zapišite in takoj obdelajte
	☒ Posejmske aktivnosti
SEJMU	☒ Analiza uspešnosti (cost benefit)

Lokalno znanje bogatimo z globalnimi izkušnjami

KPMG je v Sloveniji prisoten od leta 1993, ko je bila ustanovljena družba KPMG Slovenija, d. o. o. Podjetje je ob vstopu začelo delovati na področju revizije, kasneje pa je poslovanje med prvimi na trgu razširilo tudi na področje finančnega in poslovnega svetovanja. Pogovarjali smo se z Nevenko Kržan, Senior Partnerko in Partnerko za področje finančnega svetovanja v KPMG v Sloveniji.

Zakaj je padla odločitev za vstop KPMG v Slovenijo?

Ustanovitelj KPMG v Sloveniji je bila avstrijska KPMG družba, ki je želela ponuditi svojim obstoječim strankam na avstrijskem trgu računovodske in svetovalne storitve v Sloveniji.

Povečano povpraševanje po tovrstnih storitvah, možnosti izkoriščanja sinergij z drugimi oddelki, zlasti pravnim in davčnim, in poznavanje Mednarodnih standardov računovodskega poročanja je bilo osnovno vodilo za odločitev za ponoven vstop na trg računovodskih storitev.

Na katerih področjih deluje KPMG v Sloveniji?

Danes KPMG v Sloveniji predstavljajo tri sestrške družbe: KPMG Slovenija, d. o. o., KPMG poslovno svetovanje, d. o. o. in KPMG računovodske storitve, d. o. o., v naslednjih mesecih pa bomo dejavnost dopolnili s celotnim sklopom pravnih storitev. Ponašamo se z več kot 100 lokalnimi strokovnjaki in z največjim številom pooblaščenih revizorjev v Sloveniji, in tako predstavljamo največjo revizijsko-svetovalno hišo v državi. Delujemo na treh različnih lokacijah v Sloveniji. V Mariboru, Novi Gorici in Ljubljani delujejo strokovnjaki s področja revizije, kar nam omogoča delovanje tudi na lokalnem nivoju.

Kot družba članica KPMG globalne mreže, ki je ena največjih mrež revizorskih in svetovalnih družb na svetu, lokalno znanje nenehno bogatimo z globalnimi izkušnjami in na ta način prispevamo k čim višjim strokovnim in poslovnim standardom.

Kdo so vaši naročniki, in kako jim pomagatega?

Tujim in domačim strankam nudimo prednosti širokega izbora storitev, dolgoletnih izkušenj ter dobrega poznavanja gospodarskih panog in zakonodaje. KPMG opravlja revizijske in druge storitve za največje slovenske družbe, med katerimi mnoge

»Naše vodilo je tudi v prihodnje ponuditi trgu visoko kakovostne storitve v trenutku, ko jih trg pričakuje,« pravi Nevenka Kržan, Senior Partnerka in Partnerka za področje finančnega svetovanja v KPMG v Sloveniji.

kotirajo na Ljubljanski borzi in so vključene v Slovenski borzni indeks SBI TOP.

Kako vpetost v mednarodno mrežo KPMG pripomore k boljšemu delu na lokalnem trgu?

Glede na to, da je Slovenija majhna država in majhen trg, imamo omejen nabor vrhunskih strokovnjakov, kar je lahko težava. Kot del globalne korporacije lahko svoje strokovno znanje bogatimo z izkušnjami kolegov iz tujine tudi tako, da jih vključimo v izvajanje storitev. Mešane skupine, ki vključujejo strokovnjake iz tujine, dvigujejo nivo storitev, istočasno pa se na domače strokovnjake prenašajo znanje in izkušnje. Vključevanje strokovnjakov iz tujine omogoča hiter prenos znanja in izkušenj iz tujine na slovenski trg.

DOMEL

Trajnostne inovativne rešitve

Naši kupci letno prihranijo toliko energije, kot jo proizvede HE Vrhovo.

100 GWh

Prednosti sodelovanja s trgovskim agentom

Trgovski agenti so specialisti na področju prodaje in marketinga. Proizvodnim podjetjem nudijo koristno podporo pri vstopu na nove trge. Za podjetja predstavljajo veliko prednosti v primerjavi z zaposlenim delavcem v tej družbi, ki bi tržil njene proizvode.

Vida Petrovič

Peter Burkeljca,
Združenje trgovskih
agentov:

»Trgovski agent ima bistveno širši pogled na ponudbo v panogi, saj ponavadi zastopa več dobaviteljev.«

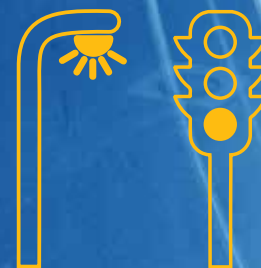
Podjetniško trgovska zbornica (PTZ) pri GZS združuje tudi trgovske agente, ki pa jih, kot poudarjajo na PTZ, podjetniki in podjetja premalo poznajo. Kot poudarja predsednik Združenja trgovskih agentov Slovenije Peter Burkeljca, ki je obenem tudi direktor družbe Burde Metal in je tudi sam že več let trgovski agent, ga preseneča, da proizvodna podjetja ne poznajo prednosti trgovskih agentov.

»Če ima družba zaposlenega delavca za prodajo in marketing, predstavlja njegova plača strošek družbe tudi, če naročil ni. Medtem ko so agenti plačani izključno po ustvarjenem prometu, čeprav so ves čas na razpolago. Agent ima bistveno širši pogled na ponudbo v panogi, saj ponavadi zastopa več dobaviteljev.«

Peter Burkeljca zastopa 25 principalov iz različnih področij proizvodov kovinskega reprodukcijskega materiala. Tako lahko nabavnikom v družbah, s katerimi sodeluje, ponudi široko paleto proizvodov. To pa je prednost tudi za nabavnika, saj lahko kupuje proizvode več proizvajalcev prek enega samega agenta.

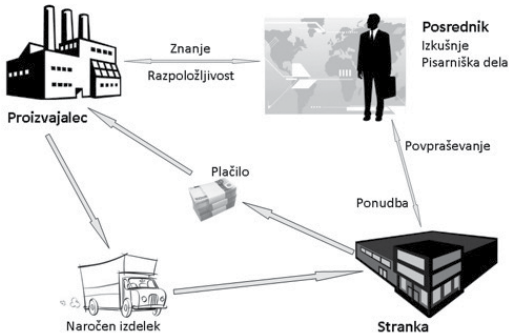
Kakšne koristi nudi trgovski agent?

- Aktualne informacije s trga, svojim principalom nudi informacije iz prve roke, kar omogoča hitro odzivanje in prilagajanje potrebam na trgu;
- vzpostavljena ima dolgotrajna poslovna razmerja s svojimi partnerji, trdna poslovna razmerja so posebej pomembna v težavnih tržnih pogojih;
- trgovski agenti so prodajni specialisti, predstavljajo več principalov in lahko ustvarijo odličen nabor izdelkov, ki se dopolnjujejo v ponudbi njihovih strank;
- agenti so plačani s provizijo glede na prodajo in to po zaključeni realizaciji;
- za podjetje ne predstavljajo fiksnega stroška dela, saj so neodvisni podjetniki, ki stroške prispevkov za socialno varnost in druge stroške dela nosijo sami;
- svojim principalom omogočajo bolj optimalno organizacijsko strukturo, podjetja, ki prodajo in izvedbo marketinških aktivnosti (opazovanje trga,

lansiranje izdelkov) zaupajo neodvisnemu trgovskemu agentu, ustvarjajo vitko organizacijsko strukturo. Podjetje prihrani pri stroških dela in se izogne reševanju težav s presežnimi zmogljivostmi. Tako se lahko osredotoči na izvajanje osnovne dejavnosti;

- trgovski agenti so strateški partnerji na globalnem trgu, z njihovim znanjem je prodor na tuje trge manj tvegan.

Mednarodna pomoč

Hkrati predstavlja tudi samo članstvo v PTZ prednost za agente, saj so s tem prek PTZ in svojega združenja včlanjeni tudi v mednarodno združenje trgovskih agentov IUCAB, kar jim prinese številne ugodnosti. Med drugim tudi mednarodno pravno pomoč pri poslih.

Poleg učinkovitega zastopanja trgovskih agentov na nivoju EU in nudenja pravne pomoči vsem svojim članom, IUCAB razvija storitve, ki članom omogočajo številne ugodnosti. Razvili so člansko kartico, ki trgovskim agentom omogoča:

- ugodnosti pri obiskih sejmov v tujini,
- možnosti dostopa do pravne pomoči pod posebnimi pogoji,
- možnost dostopa do prostorov za sestanke v tujini,
- prejemanje obvestil in vabil na srečanja IUCAB in B2B srečanja.

Nekdanja predsednica Združenja trgovskih agentov Slovenije pri PTZ Jadranka Bartelj ima zelo koristno izkušnjo z uporabo mednarodne pravne pomoči IUCAB:

»Imela sem težave s principalom na Poljskem, ki ga je kupil novi lastnik. Grozilo mi je, da izgubim agentsko pogodbo brez odškodnine. Obrnila sem se na IUCAB po nasvet, ki so mi ga takoj nudili. Z njihovo pravno pomočjo sem bila seznanjena s svojimi pravicami, zato sem dobila zaradi prekinitve pogodbe s principalom tudi odpravnino.« ^{gg}

Jadranka Bartelj, nekdanja predsednica Združenja trgovskih agentov pri PTZ

Ugodnosti

Evropska IUCAB identifikacijska kartica izkazuje članstvo v združenju, ki je del mednarodne mreže trgovskih agentov IUCAB in omogoča koriščenje naslednjih ugodnosti:

1. Do 20-odstotni popust na najem vozil pri podjetju Sixt rent a Car. Popust se obračuna ob rezervaciji vozila z vnosom uporabniškega imena in gesla.
2. 15-odstotni popust za hotelske namestitve v več kot 100.000 hotelih po svetu, ki ga uveljavite ob rezervaciji hotela.

Za dostop do uporabniškega imena in gesla oziroma skupne platforme za rezervacijo hotelskih nastanitev, ali če želite člansko kartico, pišite na ptz@gzs.si.

Združenje
trgovskih
agentov
GZS PTZ

Podjetje Aquasystems, gospodarjenje z vodami, d.o.o. je bilo ustanovljeno leta 1997 z namenom izgradnje in upravljanja Centralne Čistilne naprave (CCN) v Mariboru, ki predstavlja prvi tako imenovani B. O. T. (angl. Built - Operate - Transfer) projekt v Republiki Sloveniji. Aquasystems je nosilec tega projekta, ki je izjemnega okoljevarstvenega pomena in danes uvršča Maribor v vrh srednjeevropskih mest na področju varovanja vod, prebivalcem pa zagotavlja visoko kakovost bivanja.

Centralna čistilna naprava Maribor s kapaciteto 195.000 p.e. (mehansko, sekundarno in terciarno čiščenje odpadne vode) in nadpovprečno dobrim učinkom čiščenja odpadne vode je:

- referenčni okoljevarstveni projekt **javno zasebnega partnerstva** v srednjeevropski regiji
- referenčni primer **uspešne tuje neposredne »greenfield«** investicije (43 M €) v Sloveniji izvedene po principu projektnega financiranja v zahtevnih

gospodarsko-političnih razmerah in v kontekstu zahtevnih tehničnih in obratovalnih pogojev

- referenčni primer uspešnega **partnerstva slovenskega, francoskih in avstrijskih podjetij z lokalno skupnostjo**. Aquasystems d.o.o. v lokalni skupnosti deluje družbeno odgovorno in omogoča pogoje za trajnostni razvoj mesta Maribor, saj z odgovornostjo do narave in ljudi vzdržuje kolektivno kakovost in kulturo bivanja.

Kakšen bi bil svet, če računi ne bi bili plačani?

Velik del poslovanja v svetu poteka po principu zaupanja – podjetje za naročnika dobavi blago ali opravi storitev, nato pa izstavi račun. V korektnem poslovnem odnosu naj bi naročnik v predpisanem roku račun tudi poravnal. Podatki raziskave EOS KSI pa kažejo, da je v Sloveniji le 60 odstotkov izdanih računov pravočasno plačanih. V letu 2015 je le 32 odstotkov anketiranih podjetij zaupalo izterjavo neplačanih računov zunanjim strokovnjakom za izterjavo dolgov (vir: EOS European Payment Practices-Slovenia 2015).

V svetu je takšen način izterjave dolgov prisoten že dlje časa, v Sloveniji pa je povpraševanje po tovrstnih storitvah v porastu. Mednarodna skupina EOS na področju izterjave dolgov in odkupa zapadlih terjatev v svetu deluje že več kot 40 let, v Sloveniji pa je prisotna od leta 2000.

Prijazna izterjava

Natalija Zupan, direktorica podjetja EOS KSI v Sloveniji je povedala, da izterjava dolgov ni tako delikatna tema, kot se zdi, saj so izkušnje pokazale, da smo Slovenci pošten narod, črne ovce pa se seveda pojavijo povsod.

Kot pravi, je raznolikost dela podjetja EOS KSI izredno velika, saj podjetje deluje tudi kot finančni svetovalec podjetjem. Kljub temu pa je njihova osnovna dejavnost izterjava dolgov, ki vključuje celoten spekter različnih aktivnosti. »V podjetju stremimo k mehki izterjavi dolgov, to je opominjanje prek vseh možnih komunikacijskih kanalov.« Če dolžnik ne more takoj poravnati dolga, z njim pripravijo načrt odplačila dolga. »Zelo pogosto dolžniki potrebujejo le pogovor, ki jim olajša stisko. Tako lahko spoznajo, da so njihove finančne težave rešljive, na drugi strani pa imajo nas, sogovornika, ki jim pomaga najti rešitev do poplčila dolga. To velja za delo s fizičnimi osebami, ki se po komunikaciji in pristopu razlikuje od dela s podjetji.«

Specializirani za velik obseg poslov

V podjetju EOS KSI se ukvarjajo z večjim številom aktivnih primerov, pri čemer je dobra organizacija dela izredno pomembna. Pri tem se zanašajo na zanesljive CRM sisteme. Tako se tudi več kot 40-letne izkušnje prenašajo iz globalnega na lokalni trg. Vedno bolj je pomembno mednarodno poslovanje in v podjetju EOS KSI, ki je prek partnerjev in podružnic prisotno v več kot 180 državah sveta, poleg izterjave dolgov na lokalni ravni ponujajo tudi izterjavo v tujini, t. i. 'Cross-border' ali čezmejno izterjavo. »Razvili smo poseben produkt oziroma platformo, ki nam omogoča sodelovanje posameznih partnerjev in podružnic preko skupnega sistema. Podatke o primeru in dolžniku na primer vnesemo v Sloveniji, izterjavo pa izvede podjetje v državi, kjer biva dolžnik, v skladu z lokalnimi običaji in načini izterjave. S tem smo pospešili proces in premostili jezikovne in kulturne ovire.«

Nova pa je tudi storitev izterjave za 'Shared Service Centre' – to so oddelki skupnih služb v večjih mednarodno delujočih koncernih. Z naročnikom – mednarodnim koncernom – se dogovorimo za centralno

sodelovanje, predaja posameznih primerov poteka na eni vstopni točki, ne glede na državo, kjer se nahaja dolžnik. Računalniško podprti sistem razporedi predane terjatve v državo določenemu partnerju, ki nadaljuje z izterjavo v svoji državi. Administrativna opravila so centralizirana, izterjava pa se opravi lokalno. Preprosta in hitra rešitev, ki zaradi te hitrosti izmenjave informacij pripomore k uspešnejšemu delu.

Sogovornica še poudarja, da gre vedno za prijazno obliko izterjave: »Strankam nudimo tudi podporo v sodnih postopkih, saj je včasih prav pravnomočni sklep o izvršbi dodaten razlog, da dolžnik resneje pristopi k reševanju težave, zato skušamo tudi po izdanem sklepu sodelovati z njim.«

Strokovnost na prvem mestu

»V tem poslu je pomembno, da posla ne jemljemo osebno. Potrebna je vztrajnost in potrpežljivost, nekaterim zaposlenim pa posamezen primer lahko predstavlja tudi osebni izziv, kako pristopiti k dolžniku in najti rešitev za poplačilo dolga. V najtrših primerih, ko izčrpamo vse možnosti, primer zaključimo in ga predamo v sodno izterjavo. Izsiljevanja, grožnje ali osebni obiski niso del našega posla. Mi smo strokovnjaki, ponudniki finančnih storitev. Delujemo na področju specializirane dejavnosti, v kateri smo uspešni,« razloži sogovornica.

Pomembna je tudi psihologija

Izterjava dolgov zahteva zelo specifičen pristop, zato v podjetju zaposlene izobražujejo na področju komunikacije in prepoznavanja sogovornika, pravi Natalija Zupan: »Pri komunikaciji z ljudmi iščemo načine, kako dolžnika prepričati, da mu želimo pomagati pri rešitvi njegove težave; dejstvo je, da dolg ne bo izginil. Svoje sodelavce izobražujemo v prepoznavanju načina govora, tako lahko svojo komunikacijo prilagodimo njegovemu odzivu in se izognemo eskalaciji. Če pa že pride do nje, pa ga znamo pomiriti.«

Drago poročilo za podjetja

Izhodiščno poročilo vsebuje podatke o onesnaženosti tal in podzemne vode na območju naprave. Ker je Slovenija prepredena z vodovarstvenimi območji, bo veliko podjetij moralo pripraviti poročilo.

Antonija Božič Cerar, Služba za varstvo okolja GZS

Vsi upravljalci naprav, ki morajo za svoje obratovanje imeti okoljevarstveno dovoljenje za naprave in dejavnosti, ki lahko povzročijo onesnaževanje okolja večjega obsega (zavezanci »IPPC« oziroma »IED«), bodo morali v naslednjih nekaj letih skozi postopek priprave ocene možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode, ki predstavlja uvod v izhodiščno poročilo o stanju onesnaženosti tal in podzemne vode na območju naprave. Ocena vsebuje:

- seznam nevarnih snovi, ki se uporabljajo, proizvajajo, skladiščijo ali izpuščajo na območju naprave.
- seznam zadevnih nevarnih snovi z lastnostmi, ki lahko povzročijo onesnaženje podzemne vode in/ali tal.
- poročilo o pregledu tehničnih ukrepov in opredelitev upravljalca ali obstaja možnost onesnaženja tal in podzemne vode.

Oceno z opredelitvijo upravljalci priložijo k vlogi za izdajo novega dovoljenja, dovoljenja za večjo spremembo naprave, ali ko jih k oddaji vloge pozove ARSO, ob uveljavitvi zaključkov BAT (najboljših razpoložljivih tehnik) za njihovo dejavnost.

Kdaj zadošča le ocena

Pozor! Predstavljena ocena bo zadoščala le, če je zadevnih snovi na območju naprave izredno malo. Če letne količine zadevnih nevarnih snovi presegajo določene pragove letne prisotnosti, ocena ne bo zadoščala. Prag za snovi s stavkom o nevarnosti: H351 (sum na povzročitev raka), kamor se uvrščata na primer kurilno in plinsko olje, znaša borih 500 l letno! Toda če naprava leži na vodovarstvenem območju, mora upravljalcev pripraviti izhodiščno poročilo, ne glede na to ali letne količine zadevnih nevarnih snovi presegajo določene pragove letne prisotnosti ali ne.

Ponazoritev tveganja, četudi je zanemarljivo

Konceptualni model omogoča ponazoritev povezave med virom onesnaženja in potovanjem le tega do sprejemnika, v tleh in vodah na območju naprave običajno kot 3D model (koncept snov-pot-sprejemnik).

Konceptualni model daje podlago za oceno, ali je na voljo dovolj podatkov za določitev stanja tal in podzemne vode na območju naprave in njune morebitne onesnaženost. Kadar teh podatkov ni, ali ne ustrezajo, s pomočjo konceptualnega modela določimo, katere podatke bomo pridobili z dodatnimi analizami na terenu. Zavedati se moramo, da je Slovenija prepredena z vodovarstvenimi območji, ki jih določajo tako občine kot tudi država. Četudi morda naprava ne leži v vodovarstvenem pasu, v Sloveniji lahko na prstih ene roke preštejemo območja, kjer vpliva na podzemno vodo dejansko ni.

Zunanja pomoč

Nemalokrat bodo zavezanci poleg močne strokovne ekipe v podjetju, ki bo sestavljena iz različnih naravoslovno/tehničnih profilov, potrebovali še zunanjo pomoč. Ta bo verjetno potrebna za pripravo tehničnega poročila, opisa stanja tal in podzemne vode s konceptualnim modelom kot tudi za opravljanje dodatnih analiz. Pravih izkušenj v Sloveniji na tem področju še ni. Ocena stroškov priprave izhodiščnega poročila znaša okoli sto tisoč evrov in več.

Na GZS v prvi polovici leta 2016 pripravljamo posebne aktivnosti in mreženja v pomoč članom in njihovim strokovnjakom. [gg](#)

Podjetja bodo poleg svoje močne strokovne ekipe potrebovala še zunanjo pomoč.

100.000 evrov in več je ocena stroškov priprave izhodiščnega poročila.

Letni pragovi količin nevarnih snovi

Skupine snovi	Nevarnost za zdravje	Nevarnost za okolje	Slovenija - skupna količina različnih snovi znotraj iste skupine (kg/leto)
1	H340, H350	H410	100
2	H360	H400, H411	500
3	H300, ... H372	H412	1.000
4	H302, ... H373	H413	10.000

GZS
Služba za
varstvo okolja

Ocenjevanje projektov – loterija ali pošten sistem?

Kako poteka ocenjevanje projektov na evropskih razpisih Obzorja (Horizon) 2020.

Grit Ackermann, GZS

Ocena projektov na razpisih Horizon 2020 (H2020) poteka v treh fazah. V prvi, administrativni fazi, se oceni, ali je vloga popolna, upravičena, itd.

V drugi fazi zunanji strokovnjaki pripravijo strokovno oceno vloge na področju odličnosti, učinka ter kakovosti in učinkovitosti implementacije. V tretji fazi skupina strokovnjakov, sestavljena iz ocenjevalcev in strokovnjaka iz Evropske komisije (EK), vse projektne predloge razvrsti po točkah in temah.

Projekt rabi najmanj 13,5 točke

Na vsakem področju je možno doseči največ pet točk. Prag, da se projektni predlog uvrsti na seznam upravičenih projektov, je deset točk ali več (odvisno od razpisa). Če je predlog projekta na seznamu upravičenih projektov, še ne pomeni, da priporočilo za financiranje tudi dobi. V H2020 se financirajo ponavadi le projekti, ki imajo 13,5 ali več točk, kar pomeni, da potrebujete od štiri do pet točk na vsakem področju.

V treh fazah do poštene ocene

Strokovno ocenjevanje projektnih predlogov se tudi deli na tri faze. Najprej poteka individualna ocena s strani dveh ali treh zunanjih ocenjevalcev, ki podelijo točke za vsak predlog projekta in pripravijo individualno evaluacijsko poročilo (IER – individual evaluation report) s komentarji.

Sledi točkovanje posameznih predlogov v t. i. soglasni skupini, ki jo sestavljajo posamezni ocenjevalci in predstavniki EK. Slednji poskrbi, da skupina doseže soglasje ter zagotovi nepristranost in poštenost. Skupina določi končno število točk za projektni predlog.

Primer točkovanja

Skupno število točk se izračuna s srednjo vrednost in ne kot povprečje. Primer: Ocenjevalci so dali za posamezno področje naslednje točke: 3,5 – 4,0 – 5,0. Skupno

število bo le 4,0 in ne 4,2, kot je povprečje vseh točk. Potrebujete enako dobre ocene vseh ocenjevalcev. Skupina pripravi skupno poročilo, ki je največkrat sestavljeno iz izvlečkov komentarjev posameznih evaluacijskih poročil.

V tretji fazi skupina strokovnjakov, sestavljena iz ocenjevalcev in strokovnjaka iz EK, vse projektne predloge razvrsti po točkah in temah. V tej fazi se lahko zasliši predlagatelj projekta. Projekti z enakim številom točk se ponovno ocenijo. Prednost imajo tisti z več točkami za odličnost. Dodatni kriterij je ocena za učinek. Upošteva pa se tudi vključenost MSPjev, enaka zastopanost spolov v raziskovalnih ekipah, itd.

V tej fazi strokovnjaki identificirajo projekte, ki obdelujejo identične teme ali imajo zelo podoben delovni program. Izbirajo se tudi projekti po strateški pomembnosti. Končni seznam projektov je videti takole:

Ocene			
Tema 1	Projekt A1: 15 točk	Projekt A2: 14,5 točke	Projekt A3: 14 točk
Tema 2	Projekt B1: 14 točk	Projekt B2: 14 točk	Projekt B3: 14 točk
Tema 3	Projekt C1: 13 točk	Projekt C2: 12 točk	Projekt C3: 11 točk
Tema 4	Projekt D1: 9 točk	Projekt D2: 9,5 točke	Projekt D3: 9,5 točke

* Obarvani projekti imajo priporočilo za financiranje.

Izbira projektov s strani EK lahko poteka takole: Zeleno obarvani projekti dobijo priporočilo za financiranje, v temi 1 so to vsi trije projekti A1 – A3, ker imajo veliko točk in obravnavajo različne relevantne teme.

Pri drugi temi dobi priporočilo za financiranje le en projekt, in sicer B2, ker je njegova vsebina dobra. Vsebinsko projekta B1 je že bila obravnavana v projektu, ki je bil odobren v prejšnjem razpisu. Za financiranje B3 ni več denarja, ker je za temo 2 omejen proračun razpisa.

Pomembna je tudi tema

Projekt C1 dobi financiranje, čeprav ima le 13 točk, vendar za to temo ni boljših predlogov. Pri temi 4 noben projekt ni izbran, ker ni presejel praga desetih točk. Projekti za temo 4 imajo najboljše možnosti v naslednjem razpisu, ker bodo prioriteto obravnavani.

Na koncu panelne recenzije so projekti razvrščeni na:

- prioritetni seznam (projekti za financiranje),
  - rezervni seznam (financiranje v primeru, če kakšen projekt iz prioritete seznama odpade),
  - seznam projektov, ki so dosegli prag, vendar zanje ni sredstev,
  - seznam projektov, ki ni dosegel praga.
- Panelna skupina tudi pripravi evaluacijsko zaključno poročilo za vsak projektni predlog, ki ga dobijo prijavitelji. [gg](#)

Vprašanja & odgovori

Zakaj moj projekt ni dobil finančnih sredstev kljub visoki oceni?

Verjetno je bilo veliko zelo dobrih predlogov s podobno vsebino, ali pa je bil podoben projekt financiran v prejšnjem razpisu.

Zakaj ima evaluacijsko poročilo protislovno vsebino? ESR vsebuje komentarje vseh ocenjevalcev, zato včasih prihaja do protislovnih vsebin.

Zakaj je določen projekt dobil financiranje, čeprav ima enako ali celo nižjo oceno kot naš projekt? Ker ta projekt obravnava temo, pri kateri je bilo malo dobrih vlog, ali pa je tema imela (industrijsko) politično prednost.

Kaj morate paziti pri naročanju prevajalskih storitev

Dober prevajalec se bo trudil najti najbolj primerne izraze in ujeti ton originalnega besedila. A to ni vedno dovolj.

Anita Hostnik, predsednica UO Združenja prevajalskih podjetij

Dober prevod vaših besedil je nujen za učinkovito poslovanje na mednarodnih trgih.

Da besedilo prevedete sami, ali ga prevede nekdo, ki se je nekaj let učil tujega jezika, je morda sprejemljivo za prevajanje e-pošte in manj pomembnih besedil, nikakor pa ne za zahtevne projekte, kot so promocijski materiali, pogodbe, spletna stran ali letno poročilo. Zanje rabite izkušenega prevajalca z odličnim znanjem tako izvirnega kot ciljnega jezika in dobrim poznavanjem strokovnega področja, ki ga prevaja. Potrebna je veliko znanja in truda, da bo prevod deloval, kot da je že v osnovi napisan v ciljnem jeziku.

Kaj lahko za kakovosten prevod storite sami

Od dolžine besedila, strokovne zahtevnosti in kakovosti izvirnika je odvisno, koliko časa zahteva prevod. Za kakovosten prevod lahko veliko storite že ob naročilu. Izvajalcu pojasnite, komu je besedilo namenjeno in kaj je njegov namen. Če se nanaša na izdelek, priložite slike, saj so lahko v veliko pomoč pri prevajanju.

V primeru prvega sodelovanja z izvajalcem priložite glosarje, ali primere starejših prevodov, če jih imate, da bodo povsod uporabljeni enaki izrazi.

V prevod ne pošiljajte nedokončanega besedila. Z naknadnimi dopolnitvami in popravki izgubljate na kakovosti, povečuje se možnost napak, na koncu pa vas lahko to stane več.

Bodite na voljo za pojasnila

Dober prevajalec bo skušal najti najbolj primerne izraze in ujeti ton originalnega besedila. Bodite na voljo za dodatna vprašanja in ob naročilu navedite kontaktno osebo – najbolje avtorja izvirnega besedila – na katero se prevajalec lahko obrne.

Nizka cena je znak za previdnost

Visoka cena ni nujno jamstvo za dobro kakovost, a pod določeno ravno cene boste težko dobili dovolj dober prevod, ki bi ustrezal namenu.

Cena je pogosto odraz strokovnosti in kakovosti dela. Če vam ponudijo zelo nizko ceno, je najbolje biti previden in pridobiti več dodatnih informacij o njihovih storitvah.

Na spletnih straneh prevajalskih podjetij preverite, kdo so, kako dolgo se že ukvarjajo s prevajalstvom, ali imajo vpeljana poslovanje po mednarodno uveljavljenih standardih kakovosti, kdo so njihovi naročniki in kako so z njimi zadovoljni. Prosite za brezplačen testni prevod vzorca besedila, na osnovi katerega se boste lažje odločili za sodelovanje. Če izbirate izvajalca na osnovi cene, naredite prvi izbor na osnovi kakovostnih meril in izbirajte med izvajalci z ustreznimi prevajalskimi kompetencami. [gg](#)

Visoka cena ni jamstvo za kakovost, a pod določeno ravno cene boste težko dobili dober prevod.

Za pomoč se lahko obrnete na Združenje prevajalskih podjetij pri GZS.

Združenje
prevajalskih
podjetij pri GZS

VRH PODJETIJ V TUJI LASTI
SUMMIT OF FOREIGN-OWNED COMPANIES

Gospodarska zbornica Slovenije in Forum tujih investitorjev v Sloveniji (SFIF), ki deluje kot strateška skupina pri GZS, organizirata

1. Vrh podjetij v tuji lasti

DEKLARACIJA PODJETIJ V TUJI LASTI IN DAVČNA REFORMA

v sredo, 13. aprila 2016, ob 12. uri
v prostorih GZS, Dimičeva 13, Ljubljana, v dvorani A.

Na dogodku bodo predstavniki podjetij v tuji lasti s sedežem v Sloveniji prvič imeli priložnost, da sodelujejo v razpravi o prioritetnih ukrepih za boljše davčno okolje, s tem pa vplivajo na vlado, ki prav v teh mesecih pripravlja davčno reformo.

Udeležence bo nagovoril tudi predsednik Vlade RS, dr. Miro Cerar.

NLB je tudi pri uvedbi davčnih blagajn partner malemu gospodarstvu

Banka je v zadnjih letih temeljito posodobila svoj pristop pri sodelovanju z domačim gospodarstvom. Pravne osebe, s katerimi sodelujejo, so razdelili v tri segmente – mala podjetja, srednje velika podjetja in velika podjetja. Vsak od segmentov ima namreč svoje značilnosti in svoje zahteve, zato so se prilagodili pričakovanjem strank, ki želijo od banke večjo odzivnost in večjo svetovalno vlogo.

To vključuje tudi povečano mobilnost bančnih strokovnjakov na terenu. V letu 2015 so samo v segmentu malih podjetij opravili več kot 6 tisoč obiskov na terenu, na sedežih podjetij ali na lokacijah, ki so predmet poslovnih investicij. Tak pristop ne prinese samo obojestranskega zadovoljstva in povečanja podjetniške aktivnosti, ampak banka na ta način pridobi tudi zelo dragocene povratne informacije s trga.

Da bi se še dodatno in bolj sistematično približali željam podjetnih, so v sredini leta 2015 vzpostavili NLB Center inovativnega podjetništva v Ljubljani (TR2), katerega kratica CIP se je že dobro 'prijela', še posebej pri začetnikih in mladih podjetnikih.

Center inovativnega podjetništva

Kot je dejal Darko Jurić iz Poslovnega sektorja za mala podjetja pri NLB, je CIP namenjen izobraževanju, poslovnemu povezovanju, druženju in medsebojnemu sodelovanju podjetnih ljudi, pa tudi partnerskemu sodelovanju s fokusnimi skupinami in strokovnimi stanovskimi združenji. Prednost tovrstnega sodelovanja se kaže dnevno. CIP je med drugim postal dodaten komunikacijski kanal, preko katerega stranke banko lahko pohvalijo, konstruktivno kritizirajo, ali skupaj z njo celo iščejo rešitve. »Poleg računovodje je namreč banka najpomembnejši partner pri pridobivanju informacij o vseh vidikih podjetniškega delovanja, zato smo

»Poleg računovodje je banka najpomembnejši partner pri pridobivanju informacij o vseh vidikih podjetniškega delovanja, zato smo podjetnim in ustvarjalnim ljudem želeli omogočiti, da vse poslovne informacije in rešitve dobijo na enem mestu – v NLB,« pravi Darko Jurić iz Poslovnega sektorja za mala podjetja pri NLB.

podjetnim in ustvarjalnim ljudem želeli omogočiti, da vse poslovne informacije in rešitve dobijo na enem mestu – v NLB,« je še dodal Jurić.

Enostavna in hitra pot do davčne blagajne – kar na NLB

»Preko partnerske mreže CIP in neposredno od podjetnikov smo že dokaj zgodaj zaznali, da bo sprememba zakonodaje in uvedba obveznih davčnih blagajn eden zelo pomembnih izzivov v podjetniškem okolju,« je dejal Jurić. »Podjetniki, s katerimi smo se pogovarjali, so večinoma nasprotovali sami uvedbi, vendar so se morali zaradi spremembe zakonodaje hit-

ro prilagoditi. Težava podjetnika, stranke NLB, je tako postala težava banke. Uvedbo blagajne smo jim želeli olajšati, zato smo se povezali s partnerjem, Telekomom Slovenije, s pomočjo katerega nudimo celovito storitev,« je dejal sogovornik. Podjetnik lahko preko bančne spletne strani ali telefonskega klica davčno blagajno naroči, lahko pa pride osebno v banko na predogled demo verzije, ki se nahaja v prostorih CIP. Preko banke lahko podjetnik uredi vse – pridobi programsko in strojno opremo (tablični računalnik, prenosni tiskalnik, POS terminal), odvisno od tega, kaj že ima in kaj potrebuje.

Banka je torej postala ena od pomembnih stičnih točk, kar zadeva uvedbo davčnih blagajn. Kot dodatna pomoč pri vzpostavitvi davčne blagajne, pa tudi pri drugih bančnih storitvah, v NLB deluje strokovna ekipa mobilnega bančništva za mala podjetja, je še razložil Jurić: »Poleg razvejane mreže poslovalnic, podjetniških centrov in CIP imamo v NLB tudi t. i. mobilno ekipo strokovnjakov, katerih poslanstvo je pomagati strankam na terenu. To velja tako za davčne blagajne kot tudi za vse druge bančne storitve. Časi so se spremenili, danes pride banka k vam, vas posluša in vam pomaga pri reševanju podjetniških izzivov.«

Vedno več nebančnih storitev

Čeprav je bila storitev na področju davčnih blagajn povsem eksterno motivirana, bo banka tudi v prihodnosti razvijala nove storitve, ki ne bodo nujno finančne. Kot je dejal Jurić, je tudi to eden od razlogov za nastanek centra: »CIP je tako postal nekakšna nadgradnja klasične bančne poslovalnice ali podjetniškega centra. Gre za nekakšno 'out-of-the-box' miselnost, poleg tega pa je tudi ekipa centra relativno mlada in sproščena, kar vsekakor še dodatno pripomore k drugačnemu pogledu na sodobno bančništvo.«

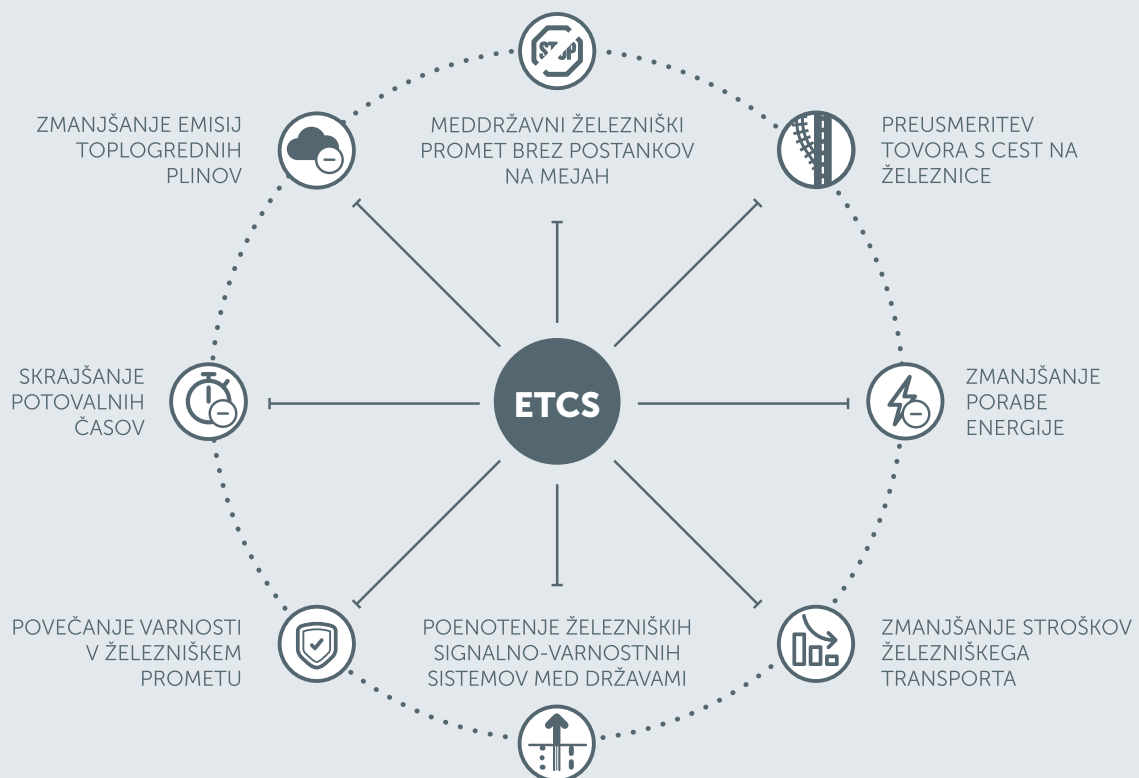

Kaj prinaša sistem ETCS

Trenutno članice evropske unije uporabljajo **več kot 20 različnih nacionalnih sistemov za nadzor in vodenje vlakov**, kar onemogoča neprekinjen čezmejni železniški promet, saj je potrebno zaradi tega na državnih mejah lokomotivo zamenjati, ali pa nanjo vgraditi drage nacionalne sisteme za nadzor in vodenje vlakov. S sistemom ETCS (European Train Control System - Evropski sistem za nadzor in vodenje vlakov) se vzpostavlja interoperabilnost, to je tehnično poenotenje nadzora in vodenja vlakov za neprekinjen čezmejni železniški promet, s čimer se hkrati povečuje tudi prometna varnost.

V finančni perspektivi 2007–2013 je bil sistem ETCS vzpostavljen na progi od državne meje z Italijo, pre-

ko Sežane, Ljubljane, Zidanega Mosta, Pragerskega, Hodoša, do državne meje z Madžarsko ter na progi Divača–Koper. Projekt je bil sofinanciran s sredstvi Evropske komisije iz sklada TEN-T v višini 50 odstotkov upravičenih stroškov. V novi finančni perspektivi 2014–2020 bo sistem vzpostavljen še na progah Pragersko–Šentilj–državna meja in Zidani Most–Dobova–državna meja. Za ta dva projekta je predvideno sofinanciranje z evropskimi sredstvi Evropske komisije v okviru programa CEF (Instrument za povezovanje Evrope). Z dokončanjem tega projekta bo Slovenija kot ena prvih članic Evropske skupnosti vzpostavila interoperabilen čezmejni promet na svojem delu vseevropskega železniškega jedrnega omrežja.

Za to publikacijo je odgovoren izključno avtor. Evropska unija ne odgovarja za kakršnokoli morebitno uporabo v njej navedenih informacij.

Izzivi v IT storitvah javne uprave

Evropska raziskava o uporabi informacijskih tehnologij je pokazala, da je bila Slovenija po uporabi informacijskih tehnologij v državni upravi že dobro razvita, vendar pa se je kmalu pokazalo, da vse ni tako lepo, kot se zdi.

Andrej Kotar, direktor za javni sektor v podjetju Comtrade

Podjetje Comtrade razvija informacijske rešitve za državno in javno upravo še iz časov svojega predhodnika Hermes Softlaba, predvsem na področjih e-uprave v zdravstvu, pravosodju, državnih financah, na davčnem področju in plačilnih sistemih. Poleg tega pa so svoje storitve uspešno prenesli tudi na tuje trge, predvsem v Bosno in Hercegovino ter Srbijo in Črno goro.

Andrej Kotar, direktor za javni sektor v podjetju Comtrade se strinja z ugotovitvijo, razloge za takšno stanje pa vidi predvsem v politični nestabilnosti in pogostih reorganizacijah ob menjavah vlad: »Verjamem, da so reorganizacije imele svoj namen, vendar pa je bil stranski učinek zastoj v razvoju informacijskih rešitev kot orodju, ki rešuje težave in potrebe prebivalcev in gospodarstva.«

Kot pravi Kotar, lestvice razvoja informacijskih tehnologij v EU sicer kažejo, da smo konkurenčni drugim državam v tehnologijah samih, težava pa je v njihovi resnični uporabi, saj se zdi, da so bile tehnologije razvite bolj kot servis za javni sektor, namesto za prebivalce in gospodarstvo. »Nekatere evropske države namreč zares verjamejo, da bodo z modernizacijo oziroma digitalno transformacijo države pospešili razvoj ne le državne uprave, ampak države kot celote. In tak razvoj je strateškega pomena,« še doda Kotar.

Primer dobre prakse se je pokazal ob obisku vladne delegacije v Estoniji, ki odlično napreduje na področju vpeljave e-uprave. V Estoniji svoj uspeh pripisujejo predvsem tesnemu sodelovanju med državo in podjetji, kot pa poudarja Kotar, je prav v podjetjih zbranega ogromno znanja in izkušenj s področja digitalne transformacije celih gospodarskih panog: »Takšno sodelovanje pogrešamo v Sloveniji, posledično nas zato druge evropske države prehitevajo.«

Konkretni izzivi za državo

Slovenija potrebuje celovito strategijo razvoja e-uprave z namenom izboljšanja učinkovitosti države, ki mora delovati kot servis državljanom in gospodarstvu, poudarja Kotar: »Tako pa trenutno informatizacija poteka na osnovi parcialnih načrtov posameznih državnih organov, ki storitve vpeljujejo na osnovi lastnih potreb (inside-out pogled), namesto na osnovi potreb širše družbe. Seveda se na prvi pogled zdi, da informatizacija poteka, vendar administrativne ovire za državljanine in gospodarstvo ostajajo.«

Naslednja težava v razvoju informacijskih rešitev je nespretnost pri izvajanju javnih naročil, ko naročniki na račun najnižje cene zanemarjajo kakovost naročenih storitev. Enako velja za projekte, ki se financirajo iz sredstev EU. Posledično denar ostaja v Bruslju, ali pa ga preusmerjajo na druga področja, ki niso tako strateško pomembna.

»Ob takšnem razvoju znanje, ki ga imajo podjetja, ostaja neizkoriščeno, saj državna uprava domačih IT podjetij ne sprejema kot partnerjev v razvoju, temveč zgolj kot izvajalce, ki sodelujejo v sistemu javnega naročanja,« poudarja Kotar. Če k temu dodamo še pogoste reorganizacije državne uprave in spremembe pristojnosti za posamezna področja, se dogaja, da v nekaterih državnih organih ni dovolj procesnega znanja in izkušenj za razvoj programske opreme. Temu pa dodatno pripomorejo še velike ovire pri komunikaciji uradnikov s podjetji kot posledica medijskih kritik sodelovanja državnih organov s podjetji, protilibistična zakonodaja in podobno. »V IT podjetjih zato pogrešamo predvsem pozitivno promocijo sodelovanja s strani države,« še dodaja Kotar.

Kot še pove, z obstoječim sistemom pa izgubljam tudi možnosti za preboj slovenskih IT podjetij v tuje državne uprave: »Ker podjetja ne moremo sodelovati v celoviti strategiji razvoja IT v javni upravi, opravljamo le parcialne, razpršene projekte, ki pa niso zadostna referenca za tuje trge, ki zahtevajo celovite reference. Poleg tega pa lastništvo intelektualnih pravic za rešitve, ki jih razvijemo za državno upravo v Sloveniji, v glavnem ostanejo last države in teh rešitev ne moremo prodati tujim državnim upravam.«

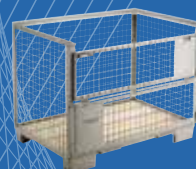
Podjetja prevzemajo pobudo

Novembra je bila v okviru Gospodarske zbornice Slovenije ustanovljena sekcija za e-upravo, ki ji predseduje Andrej Kotar. Kot je povedal je to korak k združevanju moči IT podjetij, ki ponujajo storitve za javno upravo, saj bodo tako podjetja lažje sodelovala z državo pri zasnovi celovitih rešitev, ob tem pa bodo poenotene tudi reference in s tem omogočen skupni nastop slovenskih IT podjetij na tujih trgih.

Z vami že več kot 55 let

1. Izmenljivost po vsem svetu
2. Kontrolo kakovosti izvaja neodvisna kontrolna družba Bureau Veritas
3. Kratke transportne poti zaradi njene vseprisotnosti in pričujoče razširjenosti
4. Izdelana iz naravnih surovin brez kemične obdelave
5. Po vsem svetu veljaven enoten standard za kakovost
6. Standardna dimenzija za vse verige dobave
7. Transparentnost stroškov
8. Po vsem svetu je v uporabi preko 450 milijonov kosov palet
9. Na vseh območjih razpoložljivost pri preko 1.600 pridobiteljih EPAL-licenc
10. Nevtralna bilanca CO₂

epal.gzs.si

Z gotovimi kopalnicami v svet

NAGRADE

Lani je podjetje Varis prejelo precej nagrad:

- prestižno oblikovalsko nagrado RED DOT za radiator Memory,
- Zlati znak za kakovost Pomurskega društva za kakovost,
- srebrno priznanje PGZ za projekt 'Formula narave=LSCC-GK'.

Podjetje je bilo prisotno tudi na Expu v Milanu s 'pastoralnim' marketingom in izdelkom 'pump track'.

Varis Lendava, d. d. je družba z 38-letno tradicijo delovanja. Čeprav po dejavnosti spadajo v skupino gradbeništva, so netipični predstavnik panoge zaradi svoje specialnosti – gotovih kopalnic. Pogovarjali smo se z direktorico podjetja, Sabino Sobočan.

Kaj vse obsega proizvodni program podjetja?

Glavni proizvod so gotove kopalnice, to je finaliziran gradbeni element, namenjen za vgradnjo v objekte visokih gradenj. Proizvajamo pa tudi radiatorje, betonske 'skate' elemente in betonske 'pump track' elemente, s proizvodnjo katerih smo začeli lani.

Kako pomembni so za podjetje tuji trgi? V katerih državah ste najbolj prisotni?

Večino prihodkov, kar 90 %, ustvarimo na tujem trgu. Naš najpomembnejši tuji trg je Nemčija (70 %), kjer spadamo med vodilne in najbolj prepoznavne proizvajalce gotovih kopalnic in obvladujemo 13-odstotni tržni delež. Prisotni smo tudi v Avstriji, Švici, na Hrvaškem, Danskem, Madžarskem, v Belgiji in Rusiji. Kapacitete za letos imamo polno zasedene.

Kdo so vaše tipične stranke, in kje vse so Varisovi izdelki že vgrajeni?

Naše stranke so investitorji, arhitekti in gradbena podjetja. Zaradi rentabilnosti se gradnja z gotovimi kopalnicami izplača pri minimalno 20 enakih izdelkih. Vsi tisti, ki gradijo takšne objekte in želijo imeti najvišjo kakovost ob spoštovanju rokov in z zagotovitvijo poprodajnih servisnih aktivnosti, gradijo z našimi gotovimi kopalnicami. Nevtralne nemške institucije so ugotovile, da gradnja z gotovimi kopalnicami v primerjavi s klasično gradnjo poceni investicijo za 10 odstotkov in skrajša čas gradnje za tri mesece. Proizvedli smo že več kot 80.000 gotovih kopalnic, ki so vgrajene v hotele, bolnice, domove za starejše, stanovanjske stavbe, študentske domove in v zapore. Najbolj ponosni smo, da so naše gotove kopalnice vgrajene v najprestižnejše hotele na svetu, kot so Sheraton, Hilton by Hampton, Motel One, Intercity, Novotel, Holiday Inn, Steigenberger, HIEX in Scandic.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Letos načrtujemo investicijo v objekt za razvoj, vzorčenje in kontrolo svojih končnih produktov s prilagoditvami tehnologije. Le tako bomo lahko dosegli

Foto: Nataša Juhnoč

»Ni pomembno, ali je za krmilom moški ali ženska, pomemben je samo uspeh, ki ga vodja lahko doseže zgolj z dobro ekipo,« pravi Sabina Sobočan, direktorica podjetja Varis Lendava.

svoj dolgoročni cilj, to je postati vodilni proizvajalec gotovih kopalnic v Evropi. Še naprej želimo razvijati inteligentne kopalnice in se pozicionirati v pasivno in nizkoenergijsko gradnjo.

V podjetjih, ki delujejo v bolj tehničnih panogah, vodstvene položaje tradicionalno zasedajo moški. Kako vam ustreza vodenje podjetja?

Vodenje družbe sem prevzela pred dobrim letom dni. Vsaka naloga in vsak problem mi predstavlja izziv, tako sem sprejela tudi vodenje družbe kot velik izziv. V svojem delu uživam in ga zelo rada opravljam. Kot ženska imam morda celo določeno prednost, saj menim, da ženske lahko opravljamo več del hkrati in delujemo na več frontah istočasno. Vsekakor pa ni pomembno, ali je za krmilom moški ali ženska, pomemben je samo uspeh, ki ga vodja ne more doseči sam, temveč potrebuje tudi dobro ekipo – zaposlene. Če je ekipa dobra in vsi zasledujemo isti cilj, potem je tu tudi uspeh.

Kakšen je vaš pogled na ženske na vodstvenih delovnih mestih?

Ženske so v primerjavi z moškimi še vedno v manjšini na vodstvenih in vodilnih mestih v gospodarstvu, kljub približno enaki udeleženi na trgu dela in povprečno višji izobrazbi. Menim, da za najzahtevnejše vodstvene položaje žensk ne primanjkuje. Ženskam primanjkuje kvečjemu samozavesti, da so lahko najmanj enako uspešne pri svojem delu kot njihovi moški kolegi.

Foto: arhiv VARIS Lendava d.d.

Nevtralne nemške institucije so ugotovile, da gradnja z gotovimi kopalnicami v primerjavi s klasično gradnjo poceni investicijo za 10 odstotkov in skrajša čas gradnje za tri mesece.

SISTEMSKI TROJČEK ZA POSPEŠITEV GOSPODARSKE RASTI

Slovenija je v zadnjih dveh letih gospodarsko okrevala, vendar je naš BDP še vedno 4 % pod najvišjo vrednostjo doseženo v letu 2008. Investicije so kar 40 % nižje od prekriznega obdobja in v veliki meri odražajo nezaupanje gospodarstva v temelje gospodarskega okrevanja. Nad 10-odstotni delež slabih posojil je kljub sanaciji bank še vedno eden največjih v evroobmočju.

Evropska komisija (EK) izpostavlja tri prednostne naloge, ki jih moramo nasloviti vsi deležniki v državi: ponovni zagon investicij, nadaljevanje strukturnih reform in odgovorno vodenje fiskalne politike. V letošnjem letu naj bi se gospodarska rast umirila, zato opozarjamo, da je treba omejiti apetite javnega sektorja po zvišanju mase in višine plač. Plačna politika v javnem sektorju se mora soočiti z realnostjo, da kratkotrajna konjunktura, ki smo ji bili priča v zadnjih dveh letih, še ne pomeni samodejnega višanja plač. Gospodarstvo podpira predlog EK po znižanju visoke stopnje administrativnih obremenitev in izboljšanju delovanja javne uprave. Glavni cilj države bi moralo biti izboljšanje korporativnega upravljanja in uspešnosti podjetij v neposredni lasti države. Pokojninski in zdravstveni sistem morata postati bolj vzdržna. Država mora z učinkovitimi ukrepi poskrbeti, da se bosta ponudba in povpraševanje po delovni sili lažje srečevala, kar bo tudi znižalo dolgotrajno brezposelnost, ki je najpomembnejša pojasnjevalna spremenljivka za socialno izključenost in revščino.

Spremljajte stališča in komentarje GZS o aktualnih tematikah.

ŽE VEČ KOT 1.150 DNI ČAKAMO NA RAZBREMENITEV PLAČ

Že od 1. januarja 2013 čakamo na neizpolnjeno obljubo oblasti o razbremenitvi plač, od katerih ne bodo imela koristi le podjetja kot takšna, ampak večina delovno aktivnih v državi. Z novim letom so se nam ponovno zvišale finančne obveznosti do javnih blagajn, zaradi zvišanja najnižje osnove za plačilo prispevkov za socialno varnost, ki je posledica višje povprečne plače lanskega leta in dviga prispevne stopnje za samostojne podjetnike.

Delodajalci bomo letos plačali 9,4 milijona evrov več prispevkov za zdravstveno varstvo in 17 milijonov evrov več prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Temu je treba dodati še nove obremenitve iz naslova študentskega dela in pogodb civilnega prava.

Vlada že od začetka mandata obljublja reformne predloge, a smo do konca lanskega leta dobili le ponesrečen poskus davčne reforme, ki je bil utemeljeno hitro umaknjen. Skrajni čas je, da pripravi predlog davčne reforme, ki bo prinesla razbremenitev plač in bo obstoječim in potencialnim domačim in tujim investitorjem jasno sporočila, da želi Slovenija postati država kvalitetnih delovnih mest, tudi za visoko kvalificirane, predvsem strokovne kadre. Reforma mora biti pripravljena najkasneje do letošnjega poletja in mora začrtati novo davčno usmeritev, ki bo zagotavljala večjo konkurenčnost slovenskega gospodarstva, nova delovna mesta, kakor tudi predvidljivost in gotovost poslovnega okolja. Razbremenitev plač bi bolj pripomogla k višji gospodarski rasti kot zgolj zviševanje plač v javnem sektorju, kjer ni politične volje za odpravo številnih anomalij, kot so nezakonito izplačani dodatki.

ZAKAJ NOVE OVIRE, ZLASTI MALIM PODJETJEM?

Predlog novega zakona, ki ureja napotitev delavcev, bo po novem prinesel dodatne ovire pri poslovanju slovenskih podjetij, še posebej mikro, malih in srednjih podjetij. Slovenska podjetja, ki so naročniki, naj bi bila odgovorna za napake tujih podjetij, ki kot izvajalci za njih opravljajo dela. Pri tem ni jasno, ali bodo enakih pravic deležni slovenski delavci na delu v tujini. S sprejemom zakona hitimo in bomo med prvimi v EU, ne da bi videli, kako se bodo tega lotili drugje.

Po novem bo vlogo inšpektorja moral izvajati uradnik Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki za to ni niti poklican niti usposobljen. Država postavlja takšne omejitve slovenskim podjetjem, da te pomenijo škodo za gospodarstvo in za zaposlene. Predlogi posegajo v svobodno gospodarsko pobudo, marsikomu onemogočajo normalno poslovanje in opravljanje del ali storitev v tujini in hkrati diskriminirajo med zaposlenimi za polni in krajši delovni čas.

GZS takšnega predloga ne bo podprla. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naj ponovno premisli vsebino predloga zakona in naj skupaj s socialnimi partnerji opredeli takšne pogoje, ki bodo poštenim podjetjem in podjetnikom omogočili normalno poslovanje.

Slovenski izvozniki so ključen deležnik slovenskega gospodarstva, zato mora tudi država pri postavljanju pogojev poslovanja tako doma kot v tujini omogočiti gospodarstvu nov zagon, ne pa ga zmanjševati.

3. konferenca MSP za mala in srednja podjetja

Prilagajanje novim razmeram evropskega trga

5. april 2016

od 9.25 do 16. ure (dvorana A)
na Gospodarski zbornici Slovenije,
Dimičeva ulica 13, Ljubljana

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Podjetniško trgovska zbornica

PROGRAM DOGODKA

9.30 – 10.30 | Uvodni nagovori

10.30 – 11.00

Podelitev priznanj:
POMLADNI VETER in
POMLADNI VETER -
»VARNOST IN ZDRAVJE
JE NAŠA SKUPNA SKRIB
IN ZAVEZA«

11.00 – 11.30

SKLOP 1: ZDRAVJE NA DELU

12.05 – 13.10

SKLOP 2: PRILAGAJE
NOVIM RAZMERAM
EVROPSKEGA TRGA

14.00 – 14.50

SKLOP 3: MOŽNOSTI ZA RAST
DRUŽINSKIH PODJETIJ

14.50 – 15.50

SKLOP 4: DOSTOP DO FINANC

15.50 – 16.00

Zaključki konference

KONFERENCA MSP

Prijave sprejemamo do 1. 4. 2016.

Dodatne informacije, prijava in točen program
na portalu <http://konferencamsp.gzs.si>

ŽE VEČ KOT 170 PODPISOV ZOPER GRADBENO ZAKONODAJO

Prek 170 gradbenih in inženjskih podjetij je podpisalo poziv predsedniku vlade zoper gradbeno zakonodajo, ker njeni snovalci niso upoštevali tehničnih opozoril gradbeništva. Poleg gradbene zakonodaje gradbinci opozarjajo tudi na okoljsko zakonodajo, ki z vsemi obveznimi soglasji in dovoljenji predstavlja eno izmed večjih ovir.

SLOVENSKEMU PRIMORJU GROZI IZGON SLOVENSkih RADIJSKIH POSTAJ

Medijska zbornica poziva državo, naj zagotovi uporabo državnih radijskih frekvenc na Primorskem, kjer se radijske postaje že leta soočajo z motenjem radijskih frekvenc s strani radijskih italijanskih postaj in s tožbami le-teh za motenje posesti. Jedro spora predstavlja dejstvo, da Republika Italija svojih radijskih frekvenc ni uskladila in vpisala v mednarodni register radijskih frekvenc skladno z Ženevskim sporazumom. Radio Center je prva od radijskih postaj, ki ji je italijansko sodišče prisodilo plačilo odškodnine v višini dobrih 150.000 evrov. Čeprav tožba še ni pravnomočna, je italijanska radijska postaja vložila zahtevo za izvršbo na ljubljansko okrajno sodišče, ki je zahtevo ugodilo kljub stališču Državnega pravobranilstva, da omenjeni odločbi ne priznava izvršljivosti v Sloveniji.

Foto: Tadej Kreft

NA OBISKU RUSKA POSLOVNA DELEGACIJA

Obisk ruske delegacije iz Vologdske regije v Rusiji so zaznamovali individualni sestanki med ruskimi in slovenskimi podjetji. Z guvernerjem Vologdske regije, Olegom Kuvshinnikovom, je pripotovala devetčlanska delegacija.

Vodilni sektorji v regiji so predvsem izdelava strojne opreme, prehrabna industrija, tekstilna industrija ter obdelava lesa. Povezave s ključnimi mesti, kot so Moskva, Kazan, Jekaterinburg in Sankt Peterburg so odlične.

Veliko namenijo razvoju, predvsem na področju gozdarstva, proizvodne industrije, kmetijstva ter energije. S sistemom podpore investicij želijo privabiti nove investitorje ter povečati sodelovanje s tujimi državami in podjetji.

ČRNOGORSKI GOSPODARSTVENIKI NA OBISKU NA GZS

V organizaciji GZS, Javne agencije SPIRIT in Privredne komoro Crne Gore (PK CG) je 17. marca potekala slovensko-črnogorska poslovna konferenca, namenjena krepitevi medsebojnega poslovnega sodelovanja in iskanja novih priložnosti. Udeleženci so se strinjali, da je menjavo med državama mogoče in potrebno okrepiti. Največje priložnosti so v energetiki, kmetijstvu in turizmu. Črnogorski predstavniki so slovenska podjetja povabili k še agresivnejšemu nastopu v črnogorskem turizmu. Posebej so izpostavili ugodno davčno okolje za tuje investitorje.

PRODAMO

Industrijski objekt

v Mariboru

Lokacija: **Cesta k Tamu 55, Maribor**

Leto izgradnje: **1960**

Zadnja prenova: **2007**

Zemljišče: **3.255 m²**

Neto tlorisna površina: **2.098 m²**

- proizvodni prostori: **1.700 m²**

- pisarniški prostori: **398 m²**

Etažnost: **P + N**

Parkirišče: **48 parkirnih mest**

Cena: **1.397.250 EUR + DDV**

HETA ASSET RESOLUTION

Nepremičnina je namenjena industrijsko-skladišni dejavnosti in se nahaja v Tezmem na področju bivšega kompleksa TAM. Objekt je priklopljen na industrijski električni tok ter toplovod. Po stenah so montirani stenski konvertorji. Višina stropa v skladišnih prostorih je 10 m. Nepremičnina je od avtocestnega priključka Maribor-Center oddaljena le 3 km.

Več informacij najdete na naši spletni strani, kjer se lahko tudi prijavite za ogled.

Imetniki certifikata Excellent SME Slovenija dosegajo izjemne rezultate:

- imajo 19 % višje prihodke na zaposlenega od povprečja te velikosti podjetij,
- ustvarijo 3,7 krat višji dobiček na zaposlenega,
- ustvarijo za 13,4 % višjo dodano vrednost na zaposlenega.

excellent-sme.gzs.si

Certifikat Excellent SME ima v Sloveniji preko 900 podjetij.

Prejemniki certifikata Excellent SME Slovenia po 4.2.2016

4C, d.o.o.	Gregor Podržaj s.p.	PARTY - PRO d.o.o.
AAF STANKO FAJS s.p.	GRIFFING d.o.o.	PEGO, d.o.o.
ABAKOS d.o.o.	HMEZAD - TMT, d.o.o., Ljubljana	PETRE d.o.o.
AGENCIJA M SERVIS d.o.o.	IMP LAB d.o.o.	PLASTIT-Jaka Bizjak s.p.
AGITO d.o.o.	INDRAST d.o.o.	POTTING d.o.o.
AGREGAT d.o.o.	INTERCOM CELJE d.o.o.	PRIMO-MONTT d.o.o.
ALTEKS d.o.o.	INVARST d.o.o.	PRO DESIGN 1 d.o.o.
AMBIENT d.o.o.	IVG d.o.o.	RASTOR d.o.o.
AP LOGISTIKA d.o.o.	JAMŠEK d.o.o.	RAZVOJNI CENTER NOVO MESTO d.o.o.
ASERTA d.o.o.	JANPLAST d.o.o.	RO PROJEKT d.o.o.
ATC GUTTA d.o.o.	JELKA VETRIH S.P.	ROLINE d.o.o.
AVAL, d.o.o.	KAPRI d.o.o.	RSV d.o.o.
AVTOPREVOZ BORUT FIJAVŽ d.o.o.	KEMGRAD, d.o.o. Žiri	SALSERO d.o.o.
BALAND d.o.o.	KERAMIKA GANTAR d.o.o. Ljubljana	SATLER OKNA IN VRATA d.o.o.
BIRO, d.o.o., Žiri	KNK d.o.o.	SCHLAMBERGER P&J d.o.o.
BLAŽ VOŠNJAK s.p.	KIK TEXTILIEN UND NON-FOOD d.o.o.	SENČILA ASTERIKS d.o.o.
BOŠTJAN GUTMAN s.p.	KOMUNALA LAŠKO d.o.o.	SENICA AA d.o.o.
BOV d.o.o.	KOMUNALA ZAGORJE, d.o.o.	SERVIS VAKO, d.o.o.
BRCE d.o.o.	KONTESA d.o.o.	SILVAPRODUKT d.o.o.
CORES, d.o.o., Kranj	KOTORNA, d.o.o.	SKIRO INŽENIRING d.o.o.
DONAR d.o.o.	KO-TRANS d.o.o.	SM ELEKTRONIKA, d.o.o.
DOTATUS d.o.o.	KOVINAR - GRADNJE ST, d.o.o.	SREČKO PUŠNIK S.P.
DVB d.o.o.	KOZMETIKA KAHNE d.o.o.	S-TMM sistemi d.o.o.
DVIGALA SUŠNIK d.o.o.	LAVACO, d.o.o.	STROJEPLASTIKA MARIO KUKOVIČ S.P.
EDISONTRADE d.o.o.	LEGENSTEIN d.o.o.	SUBAN d.o.o.
ELTOM, TOMAŽ BLAŽON S.P.	LISTAM d.o.o.	SVET PLEMENITIH KOVIN - ZLATKO
EMBAPLAST-VAKUMIRANJE	LOTRIČ d.o.o.	SREBRNIK d.o.o.
PAHIČ LEONIDA S.P.	M - REVIZIJA IN SVETOVANJE, d.o.o.	ŠKOFIC PROMET, d.o.o., Trstenik
FIDAK d.o.o.	M & M, d. o. o.	ŠPICA d.o.o.
FIPOS d.o.o.	MANTEA d.o.o.	TOMAŽ HRIBAR S.P. - ALU MONTAŽA
GALKOPLAST ŠRAJ d.o.o.	MEGA RAM d.o.o.	TRGOGRAD, d.o.o., Litija
GORIČANKA podjetje za trgovino, turizem in gostinstvo Trdkova d.o.o.	MIKROGRAFIJA d.o.o.	VALOREM d.o.o.
GOSTILNA ŠTEFAN BOGDAN s.p.	MLINOSTROJ d.d., Domžale	VMAR d.o.o.
GOZDARSTVO KASTELIC, DAMJAN	MMTK d.o.o.	YASKAWA SLOVENIJA d.o.o.
KASTELIC S.P.	MONTPRO d.o.o.	ZIMAT d.o.o.
GRACEJ, d.o.o.	NATJA, d.o.o., Velenje, Uriskova 16	ZLATOROG OPREMA d.o.o.
GRAMOZNICA PAČNIK d.o.o.	NAVIS d.o.o., Ljubljana	ZOJA d.o.o.
GREGOR LESJAK S.P.	OPTIKA KUCHAR d.o.o.	ŽIBERNA, Žeje, d.o.o.
	PAN TRADE d.o.o.	ŽURNAL d.o.o. Ljubljana

Najboljši ga že imajo. Pridobite ga tudi vi!

Pojasnilo

Skoraj pol milijarde evrov investicij v energetiko, Glas gospodarstva, februar 2016, str. 52

V letu 2016 bodo v slovensko elektroenergetsko infrastrukturo skoraj 108 milijonov evrov investirala elektrodistribucijska podjetja (Elektro Ljubljana d.d., Elektro Maribor d.d., Elektro Celje, d.d., Elektro Gorenjska, d.d., in Elektro Primorska d.d.) in ne javni sistemski operater SODO. Družba SODO, d.o.o., namreč zgolj najema infrastrukturo pri petih izbranih elektrodistribucijskih podjetjih in naloge Gospodarske javne službe (GJS) SODO izvaja zgolj formalno.

Elektrodistribucijska podjetja so tista, ki zakonske naloge GJS SODO izvajajo v praksi in istočasno zagotavljajo zanesljivo in kakovostno oskrbo z električno energijo vsem uporabnikom v Sloveniji. S tega vidika javni sistemski operater SODO v elektroenergetsko infrastrukturo ne more investirati 108 milijonov evrov sredstev, ampak zgolj izbrana elektrodistribucijska podjetja.

mag. Bojan Luskovec

Predsednik GIZ distribucije električne energije

Popravek članka Slovenski dobavitelji z visokimi pričakovanji, Glas gospodarstva, februar 2016, str. 23

V februarski številki revije Glas gospodarstva smo odgovor iz podjetja Hidria pomotoma pripisali g. Orešniku iz podjetja GKN Driveline. Pravilno se besedilo glasi:

»V Hidrii, ki je predrazvojni dobavitelj predvsem v avtomobilski industriji, bodo v prihodnjih petih letih v nove inovativne rešitve vložili prek 80 milijonov evrov, večino v Sloveniji. Lani so sklenili nove dolgoročne pogodbe v skupni vrednosti prek 320 milijonov evrov in pričakujejo nadaljevanje avtomobilске konjunktore tudi v 2016. Veliko stavijo na svoj globalno zaščiten sistem hladnega vžiga dizelskega motorja s senzorjem tlaka, ki bo izpuste in porabo goriva znižal za do 30 odstotkov; tako bodo avtomobili do leta 2018 v celoti izpolnjevali norme Euro 7. Prav tako letos v segmentu hibridnih in električnih vozil že pričakujejo prvo konkretno rast.

V GKN Driveline imajo za letos že dogovorjena in potrjena naročila, s pomočjo katerih nameravajo ustvariti načrtovano sedemodstotno rast. »Lani smo povečali obseg prihodkov za 14 odstotkov, predvsem zaradi večje prodaje v Italiji, Braziliji ter pričetka dobav polgredi na Madžarsko,« je povedal Franc Orešnik, vodja oskrbne logistike v GKN Driveline.«

Za napako se iskreno opravičujemo.

PALICE

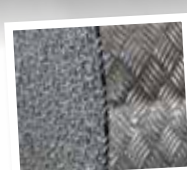
CEVI

PROFILI

FOLIJE

PLOČVINE

RONDELE

BARVANI TRAKOVI

impol
Aluminium Industry

DOGODKI GZS

5. april GZS	Konferenca za mala in srednja podjetja V okviru 3. konference MSP bodo predstavljeni mednarodni razpisi, domači finančni viri ter različne finančne spodbude. Rdeča nit konference bo prilagajanje novim razmeram na evropskem trgu. Posebna pozornost bo namenjena tudi promociji zdravja na delovnem mestu in možnostim za rast družinskih podjetij.
8. april GZS	Naredite več, porabite manj Trojček iz cikla Kreativnost in vodenje je namenjen vodjem in posameznikom na vseh ravneh. Tokrat smo združili tri vidike vodenja, od ozko usmerjenega na posameznika, malo širše na tim ter v najširši obliki – na organizacijo. Vsi trije sklopi so sestavljeni iz seminarskega in delavniškega dela.
12. april GZS	Poslovni stik: Kako poslovati z Nemčijo? Nemški poslovnež je v nekaj letnem sodelovanju s slovenskimi podjetji prišel do spoznanja, da imamo Slovenci izredno zanimive in kvalitetne izdelke in storitve, ki jih je mogoče dobro tržiti na nemškem trgu. V procesu sodelovanja pa se je izkazalo tudi, da večini manjka znanja o poslovanju z Nemčijo. Sedaj prihaja na GZS, da bi svoje znanje delil z vsemi, ki jih zanima način učinkovitega pristopa k potencialnemu nemškemu kupcu.
13. april GZS	Vrh podjetij v tuji lasti Na prvem Vrhu podjetij v tuji lasti bodo predstavili osnovne podatke o poslovanju podjetij v tuji lasti ter ključne smernice deklaracije. Na dveh tematskih omizjih bodo udeleženci razpravljali o prioritetah pri davčni razbremenitvi, ter ukrepih in virih, s katerimi bi lahko država ta cilj tudi dosegla.
18. april GZS	Trade finance - instrumenti zavarovanja in financiranja Se v praksi pri poslovanju z instrumenti trgovinskega bančništva, trgovinskim financiranjem in financiranjem dobavnih verig srečujete z nepoznanimi, nenavadnimi situacijami? Želite in potrebujete praktične rešitve? Za vas smo poiskali kompleksne primere iz domače in mednarodne prakse, in pripravili korektno praktične rešitve poslovnih situacij ali primerov, s katerimi se srečujete.

Koledar dogodkov
GZS

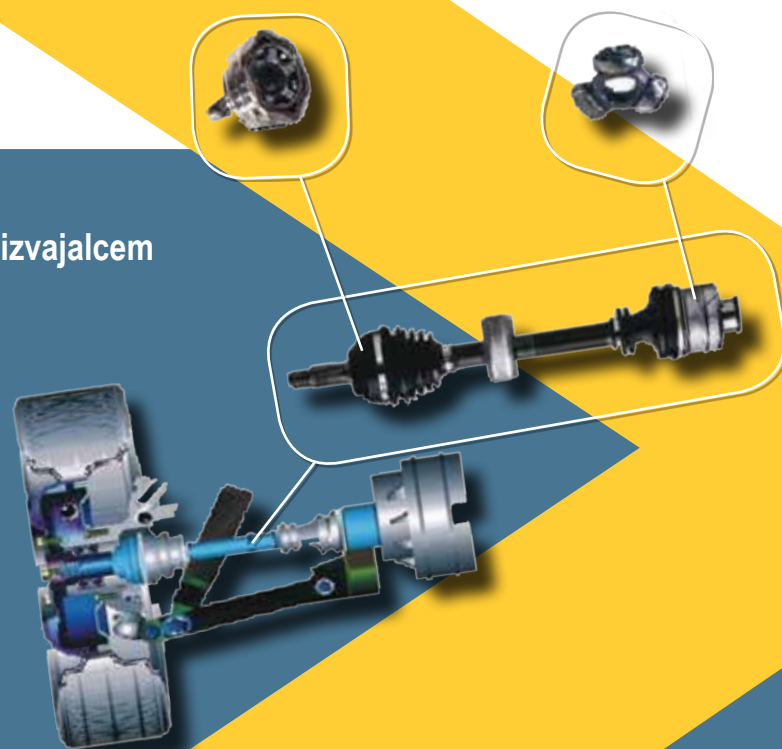
Asortiman podjetja je namenjen avtomobilskim proizvajalcem osebnih vozil s prednjim pogonom kakor tudi deležnikom na trgu rezervnih delov.

Asortiman sestavljajo:

- > polgredi,
- > homokinetični zglobovi različnih velikosti (HKZ),
- > tripode različnih velikosti.

Zagotavljamo kakovost izdelkov:

- >> poslovna odličnost,
- >> funkcionalnost izdelkov,
- >> dolga življenjska doba,
- >> okolju prijazni izdelki.

GKN Driveline
Slovenija, d.o.o.

Rudniška cesta 20
3214 Zreče
www.gkndriveline.com

ZMAGOVALNI TIM

Novost izumiteljev mehatronike®: novi krmilnik DX200 z novimi roboti MOTOMAN

Uspešni timi odlično delujejo skupaj, izkoriščajo prednosti vsakega posameznika in spretno uporabljajo prava orodja.

Tako delujejo tudi novi roboti MOTOMAN z novim krmilnikom DX200 podjetja YASKAWA, ki vašemu sistemu pomagajo do odličnosti. Integriran varnostni krmilnik, enostavno programiranje in funkcijski paketi, vezani na določeno aplikacijo, zagotavljajo možnost številnih rešitev in zmagovit rezultat.

Je več kot le avto.
Je vaš zanesljivi
sopotnik že 50 let.

Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana.

Volkswagen